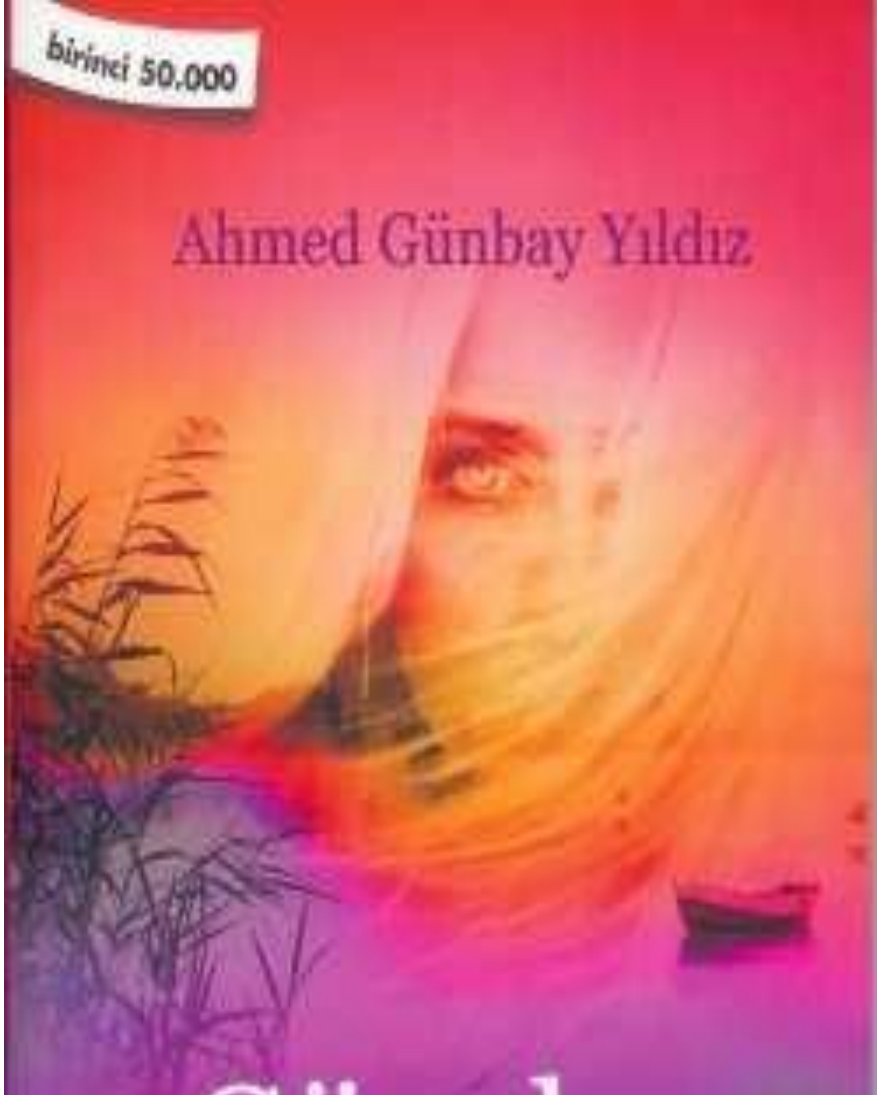
birinci 50.000

Ahmed Günbay Yıldız

Günahın Rengi

GÜNAHIN RENGİ

AHMET GÜNBAY YILDIZ

TİMAŞ

Ahmet Günbay Yıldız

1941 yılında Tokat'ın Reşadiye kazasına bağlı Kızılcaören köyünde doğdu. Annesi Saniye Hanım, babası Haydar Beydir. Öğrenimine köyünde başladı ve on yaşına kadar orada sürdürdü. Daha sonra babasının işi dolayısıyla Ankara'ya yerleşen ailenin bir ferdi olarak, Hüseyin Güllüoğlu Ortaokulu ve Yeni Mahalle Lisesi'nde öğrenimine devam etti. Bu arada edebiyata ilgi duydu ve şiirler yazdı. İlk zamanlarda şiir bir tutku haline gelmişken, zamanla edebiyatın diğer dallarına da ilgi duymaya başladı. Hikâyeleri ve makaleleri muhtelif dergi ve gazetelerde yayınlandı.

Ahmed Günbay Yıldız, asıl yükselişini romanla yaptı, romanda karar kıldı. "Çiçekler Susayınca", "Yanık Buğdaylar" ve "Figan" romanları muhtelif gazetelerde tefrika edildi ve daha sonra kitap haline getirildi. Bunu diğer romanları takip etti. Yazar, eserlerinde Türk toplumunun her kesimini ele aldı ve işledi. İyi ve kötü yönleri ile insan ve toplum arasındaki etkileşimin ötesindeki sebepleri tespit ederek gözler önüne serdi. Ayrıca çözüme yönelik ipuçları da verdi. Evli ve dört çocuk babasıdır.

Yayımlanmış eserleri:

Çiçekler Susayınca
Yanık Buğdaylar
Boşluk
Sitem
Figan
Benim Çiçeklerim Ateşte Açar
Aynada Batan Güneş
Dallar Meyveye Durdu
Bir Dünya Yıkıldı
Üç Deniz Ötesi
Sevdalar Sözde Kaldı
Sahibini Arayan Mektuplar
Hayata Dair Notlar (deneme)
Gün Solar Akşamın Mateminden
Afedersin Hayat
Gelirim (şiir)
Sokağa Açılan Kapı Gurbeti
Ben Yaşadım
Sular Durulursa
Ekinler Yeşerdikçe
Mavi Gözyaşı
Azat Kuşları
Gönül Yarası
Aşka Uyanmak
Bahçemde Hazan (şiir)
Al Yüreğim Senin Olsun (şiir)
Ülkemin Açmayan Çiçekleri
Siyah Güller
Hülyalar Hüzün Açtı (şiir)
Güneşe Matem Düştü
Leyl Işıkları
Yürekte Büyümek

Her muhit kuşatılır, her muhkem bölge düşer,
Hakikat karşısında, dil susar belge düşer...
Dolunayın hilâli, gündüzün gecesi var,
Ovaya gölge salan, dağa da gölge düşer...

Benzi uçuktu. Yosun yeşiline dönük, daha çok soğumuş kül rengini andırıyordu yüzü... Gözlerinin içi taze bir yağmurun ardından buhar buhar kaynaşan toprağı hatırlatıyordu...

Mesafesiz ufuklar aralıyor gibi kısık bakan gözleri, muhtemeldir ki görmüyordu... Dışarılarda, doğayı dalgın uykusundan uyandırmaya çalışan manzaranın dekor ve nakışlarını hazırlamak için çırpınan yeryüzünde, hareketlilik vardı... Ne yazık ki desen desen çiçekleriyle havanın rayihasını değiştirecek günlerin muştusunu haykırmaya çalışan yeryüzünün, seremonisinde değildi onun bakışları...

Oysa, dünyaya nefis bir görüntü kazandıracak olan baharın hazırlıkları içindeydi toprak...

Akdeniz, hırçın dalgaların uslanmaz kabarışlarıyla çalkalanıyordu şu an.

Evleri denize yakın bir mesafedeydi ve aralarında hiçbir engel yoktu. Dalgaların hoyrat vuruşlarıyla kıyıları amansız tokatlayışı, ona ürpertili heyecanlar yaşatırdı seyrederken. Donmuş insan gibi, anlamsızdı bakışları.

Genç kız cumbalı evin, denize bakan odasının pencere kenarındaydı... Hırçın dalgaların, azmış köpüklerinin üzerinde bırakmıştı gözlerini... Odasında yalnızdı... Yer yer bulutların istilâsına uğrayan gökyüzünün loş ışıkları vuruyordu içeriye... İçinde gamlı bir sessizlik hâkimdi... Mahmur gözlerine hüznün taktığı perdeler, düştüğü her noktada içli bir manzara oluşturuyordu...

Yeşil gözlerinin altında vicdan azabı gibi halkalanan keskin çizgiler çehresindeki yeisi artırıyor, çatık duran kaşları iç dünyasında depreşen hummanın esiri oluşunun kesin belgeleri gibi yansıyordu...

Genç kız, son dört ay içinde ömrünün en renkli günlerini yaşamıştı. Sevincin ve hazzın, gençlik sevdalarının, başında deli deli esen kavak yellerinin önüne katılmıştı gönlü... Ne var ki dünya çok çabuk yüz çevirmişti ondan... Şu an, acının en demli anlarını yaşıyordu... Kâbusla dolu iniltili gecelerde ışıldayan münzevi alacalıklar gibi parlıyordu gözleri. O, artık hayatında alışkanlık hâline gelen buhurdanlarla kaynaşan içli bakışlar, çehresinde meçhul bir esrar cazibesi oluşturuyordu... Yine ruhsuz bir heykelin katılığındaydı vücudu...

Sahi, onun dış dünyasına yansıtmak için çırpınışlar verdiği, içindeki sarp amansız duvarlarla ördüğü yasaklı mahzenlerin kapısına, açılması güç kilitler vuruşunun sebebi neydi?...

Derin bir soluk aldı ciğerlerine... Kahırla doluydu ufku kapalı bakışları...

Parmağındaki nişan yüzüğüne dikmişti puslu gözlerini... Nişanlıydı... Son günlerde yaşadıkları inanılmazdı... İki katlı ahşap binanın alt katındaki geniş salonda, nişanlısının annesi ve babası vardı. Nişan takılmadan önceki günlerine dönebilmek için zorluyordu...

Odasına çekilmiş ve kapısını üzerine kilitlemişti. Misafirlerin yanına inmesi gerektiğini biliyordu aslında; fakat inmiyordu her nedense...

Kafasının içinde hapsettiği ve dışarıya sızmasına asla izin vermediği sıkıntıların kıskacında sıkışıp kalmıştı.

Yasin'i seviyordu hâlâ... Duygularındaki yoğunluk, sevdasının belgesi gibiydi. Bütün bunlara rağmen, evlerine düğün gününü kararlaştırmak için gelenlerin yanlarına inmeyişi, diğer yandan parmağındaki nişan yüzüğünü yorgun uğraşlarla bir an önce çıkarmak için acele edişi, inanılmazdı...

Misafirler, sabırsızlık içinde gelinin yanlarına geleceği anı bekliyorlar, birbirlerinin yüzlerine bakıp, fırsat buldukça göz kaş hareketleriyle anlaşmaya çalışıyorlardı.

Hasret, yukarıda kendi dünyasının çıkmazlarına saplanmıştı. Âdeta onların varlıklarından habersiz gibi hülyalara dalmıştı... Yasin'le ilk karşılaştıkları günü hatırlıyordu...

Tanıştıkları o günden şu ana kadar geçen zamanı düşlüyor, az sonra olabilecekleri, dipsiz bir kahrın vurdumduymazlığı içinde âdeta umursamıyordu...

Hafif esen rüzgârın ağaçların dallarına vurdukça çıkardığı sesler, kulaklarında sihirli namelere dönüştükçe, hayat efsanevi Akdeniz'in mavi sularına kulaç açıp ufkun sonunda görünürdü sık sık. Daha çok, sıkıldığı anlarda yapardı bunu.

Bazen güneşin batışını seyreder, ayın ve yıldızların sularda yıkanışını gözetlerdi buradan. Bazen de güneşin doğuşunu, şafağın söküşünü seyrederdi çıkıp... Hasret bir evin tek çocuğuydu. Kim bilir, belki de sırf bu yüzden olmalı ki, adını Hasret koymuşlardı... Çok az arkadaşı vardı.

Hele liseyi bitirdikten sonra, münzevi yalnızlıklar içinde çırpınan bir gönlün sahibi olmuştu...

Annesine yardım ederdi daha çok. İşlerinin olmadığı anlarda, gününü etrafı sedir ağaçlarıyla çevrilmiş evin arka bahçesindeki muhteşem mevkide geçirirdi...

Hele ilkbahar ve yaz mevsimlerinde bir başka olurdu bu bahçe... Desen desen çiçeklerin höykürdüğü, canhıraş renklerle selâmlardı onu... Rodos gülleri, frenk inciri, zeytin ağaçları, portakal, limon ve yeni dünyaların efsane manzaraları arasında rahatlatırdı yüreğini...

Sıcaklarda, meyve ağaçlarının altında ya da gölge vaadeden ahşap çardağın içinde olurdu genellikle...

Etrafını kilim gibi dokuyan asmaların altında kitap okur; uzaklarda, bütün azametiyle karşısında dikilen Toros dağlarının duman eksik olmayan zirvelerinde bırakırdı gözlerini... Şiirler yazardı gönlünce...

Çocukluk yıllarından beri en vefalı dostu olmuştu bu bahçe.

Evlerini yazlık kiraya verip Torosların eteklerine göçen yerli halk da artık evlerine dönmüştü... Hasret, böyle bir değişikliği hiç yaşamamıştı ömründe. Çünkü onlar yaz ve kış, bu baba yadigârı ahşap evin bekçileriydi...

Nüfusçu Ali'nin kızı diye tanırlardı onu... Sıska, orta boylu; fakat sırım gibi bir yapısı vardı Nüfusçu Ali'nin... Geniş omuzlu, kemikli bir adamdı Nüfusçu... Daha kırk yaşlarında, sarı dalgalı saçlı ve keskin bakışlıydı. Saçıyla aynı renkte olan bıyıkları oldukça uzundu. Onları sık sık tarardı aynaya bakıp. Çakır boncuk mavisindeydi gözleri. Otoriter bir yansıması vardı çehresinin...

Sessiz mülayim bakışlarıyla, evin huzurunu sağlayan müstesna bir insandı evin kadını. Adı Selma olduğu hâlde Hasret bile babasından duyduğu lâkapla seslenirdi annesine.

"MAVİŞ" derlerdi ona baba kız...

O, bakışlarından normal zamanlarında bile, şedit ürpertili ışıklar yansıtan adam, onunla konuşurken yumuşar, sakinleşir, âdeta erirdi karşısında.

Maviş, şefkat ve hoşgörü abidesi bir kadındı, eşi ve çocuğuna karşı... Onu en sert öfkeler bile, incitmeye kıyamazdı. Adeta değişirlerdi karşısında. O, her şeyden önce insanı yatıştırıcı bir ruh iklimine sahip müşfik bir yapının insanıydı...

İlçe, sonbaharın ilerlemiş günlerine rağmen, yaz aylarının unuttuğu günlerden bir iklimi yaşıyordu...

Dalgalar fersizdi bugün... Sedef rengindeki kumsala yorgun nem, havadaki boğuntulu sıcaklar Hasret'i bahçeye doğru çekmişti. Portakal ağaçlarının dalları meyveden kırılacak gibi eğilmişti... Limon ağaçları ve narların görüntüsü iç açıcıydı bugün...

Biraz dolaştıktan sonra bahçedeki çardağa çekilmişti yine. Yalnızlık hissi basmıştı ruhunu ve iç mahzenlerin duvarları arasından sızan hissiyatı gamlıydı bugün...

Bahçeye açılan pencereden gelen, annesinin sesiyle toparlanmıştı:

— Hasret!

İnce bir kitap vardı elinde. Onun satırlarının arasına gömüldüğü bir andı... Gözlerini kitabın sayfasından çekip, annesinin sesine dikkat kesilmiş ve o istikamete çevirmişti bakışlarını:

— Çabuk gel.

Elindeki kitabı çardaktaki kanepenin üzerine bırakıp koşmuştu. İçeriye girdiğinde önce annesi, sonra sedirin üzerine uzanmış kıvranan babası ilişmişti gözlerine...

Rengi uçuk ve ıstıraplıydı. Babasını seyrederken, yüzü hayret rengindeydi Hasret'in:

— Baba!

Derin, ıstırap dolu bir bakış fırlatıyordu kızına:

— Korkma canım. Doktora çıktım, "Müzmin grip." dedi. Turistler arasında da salgınmış meret.

— İzinli misin?

— Rapor verdi doktor. Bir de reçete yazdı. Eczaneye kadar gitmeyi gözüm kesmedi de ilaçları alman için çağırdı annen.

— Geçmiş olsun baba. Şimdi gidip alırım.

Aceleci bakmıştı annesine:

Hasta, iniltili bir sesle mırıldanmıştı:

— Gerek yok kızım. Uslu Eczanesi'ne git. Anlaşmalı orası.

Yorgun bir hareketle cebinden reçeteyi ve sağlık karnesini çıkarıp uzatmıştı:

— Al; bu yeterli ama istiyorsan yine de para bulunsun yanında.

Hasret çok ender zamanlarda çıkardı çarşıya. Hatta yerli halkın aynı sokaktaki insanı bile tanımayabilirdi onu.

Cadde mevsime rağmen yine de hareketliydi... Hasret'in bugüne kadar hiç işi düşmemişti eczaneye. Babası yapardı böylesi işleri... Tam eczanenin önüne gelince hatırlamıştı. Lisede aynı sıraları paylaştığı bir kız arkadaşı anlatıp dururdu:

— Bizim eczanemiz var. Ağabeyim eczacı. Ben, boş kaldığım zamanlarda hep onun yanında alırım soluğu. Ağabeyim, eczacılık fakültesinden mezun. Bizimkiler aynı bölümü yazmamı istiyor.

— İyi ya, sen de öyle yap...

Levhayı okurken lise sıralarında arkadaşıyla konuşmalarını hatırlamıştı.

Acelesi vardı. Düşüncelerine nokta koyup eczaneye daldı. İçeriye girer girmez yüz ifadesi değişti... Daha eşikten adımını atar atmaz göz göze gelmişti arkadaşıyla.

Çekingen adımlarla ona doğru yürümeye çalışırken, mahcup bir sesle ona ulaşıyordu:

— Yasemin!

Gözlerinin içi gülmüştü onun da; sevinmişti arkadaşını karşısında bulunca... Yürekten gelen bir sesle sevincini açığa vuruyordu Yasemin…

Uzun boylu, ela ve derin gözlü delikanlı, elini kaşlarının üzerine doğru kaldırıp, parmak uçlarıyla onlara âdeta çekicilik kazandırmaya çalışıyor, ellerini kullanarak bıyıklarının biraz daha düzene girmesi için çabalıyordu... Esmer yüzünün derisindeki mimiklerin ifadesi değişiyordu sık sık...

Kardeşinin kaçamak bakışları, uçuk bir utancın, al rengini işliyordu yüzüne...

Yıllardır aradığı bir yitiği bulmuşçasına heyecanlı ve tutsaktı delikanlının bakışları...

Yasemin, arkadaşına ağabeyinin ısrarlı bakışlarını sezdirmemek için sarılıyor, sonra elinden sıkı sıkı tutuyordu. Gözlerinin içine bakıp sordu:

— Hayırdır, uğramazdın pek?

— Babam hastalandı da.

— Geçmiş olsun.

— Sağol Yasemin. Doktor reçete yazmış, ilaç almak için uğramıştım.

— Neyi var?

— Grip.

— Hay Allah, salgın bu sıralar. Verir misin reçeteyi?

Omzunda asılı duran çantasına sarılıp, önüne doğru çekmişti... Titrek parmaklarını, acemi yöntemlerle zorlamıştı, çantasını uzatırken bakan gözleri, duygusal ve etkileyiciydi... Delikanlı derin bakışlarının farkına varmış olmalı ki genç kızın gözlerinden ayırıp elinde tuttuğu reçetenin üzerindeki yazılara indirmişti bakışlarını... Görmeye çalıştığı yazının görüntüsü, titrek ve pusluydu.

Yasemin ağabeyini, şaşkın, suskun ve uzun uzun seyre dalmıştı... Delikanlı ilaçların isimlerini okuduktan sonra tezgâha geçip, onları raflardan indirmiş ve tezgâhın üzerine koymuştu...

Eline makası alıp fiyatların yazılı olduğu bölümleri keserek reçetenin arkasına yapıştırdı, sonra hesabını yaptı, mühür vurdu ve imzaladı.

Aceleci, heyecan dolu, karmaşık bir ruh hâli vardı delikanlının... İşini bitirdikten sonra Hasret'e yine iradedışı ve derin bir şekilde bakmıştı:

— İmzalar mısınız?

— Reçeteyi mi?

Hasret, efsunlu bakışların çağlayanlarına gömülmüştü. Öylesine anlamlı ve derin bakıyordu ki delikanlı, Hasret elinde olmadan bu bakışların rüzgârına kaptırmıştı kendisini... Müphem, hatta meçhulden haberler verircesine anlamlar yükleniyordu ela ve derin gözlere...

Hasret âdeta bu anlamlı ve derin bakışların şifresini çözmek istercesine karşılık vermişti delikanlıya...

Delikanlı da fırsat bilmişti anlaşılan genç kızın bu şaşkın-

lığını... Onunla yarışıyordu adeta... Gönlüne yol bulup akmak istiyordu... Karşılıklı bir anlık bakışların dili, anlamlı ve etkiliydi...

Hasret, farkında değil gibiydi bakışlarını delikanlının gözlerine kaptırışını...

Duygusallaşan bakışlarda ışıklar hâleleniyor, mücevherden pırıltılarını kuşanıyor, kaynaşan gözler, farkında olmadan eritiyordu genç adamı...

Hasret derin bir nefes alarak irkilmişti... Farkına varmıştı hatasının. Ateşe düşmüş gibi sıçramıştı... Utanmış ürpermişti; al al olmuştu yanakları, yüzü alev alev tutuşmuştu...

Hemen ayaklarının uçlarına indirmişti bakışlarını ve mahcup bir edaya bürünmüştü davranışları...

Derin gözler buhurdanlaşmıştı, mahcubiyetinden. Elmas pırıltılı bakışlarda küçük damlalar oluşmuştu. Kirpikleri hafif kapanışlarla bırakıyordu yüklerini yanaklarının üzerine... İçli bir sesti dudaklarından, hazin bir yankıya bürünerek çıkan:

— Şey, babam çok hastaydı. İlaçları hemen alıp...

Delikanlı Hasret'in konuşmasını yarıda kesmişti:

— Haa, evet anlıyorum. İğne yapan birisi var mı bari yakınınızda?

Gözlerinin içine bakamıyordu artık:

— Şey, bilmem, galiba yok.

— Yasemin'in arkadaşısın madem, babanızı da tanırım. Şayet bir mahsuru yoksa, sizinle birlikte gelip iğnesini yapabilirim...

Zor durumda kalmıştı Hasret. Kaçamak bir bakış fırlatıp, çekmişti gözlerini:

— Zahmet olur size.

— İşe yaramış oluruz en azından... Adresi yazıp bırakın, ben hemen peşinizden gelirim.

Hasret tedirgindi. Yasemin'in gözlerine bile utanarak bakıyordu... Tezgâhın üzerinden aldığı kâğıda adresini yazıp bıraktı ve utangaç bir tavırla sordu:

— Borcumuz var mı?

Yasin:

— Yo hayır, anlaşmalıyız o kurumla demişti...

— Teşekkür ederim.

— Geçmiş olsun, az sonra oradayım.

Hasret, sıkılgan bir tavırla dönmüştü arkadaşına:

— Allaha ısmarladık Yasemin; görüşmek üzere.

Arkadaşı elini sıkıp gözlerine manidar bakarken, kısık bir sesle mırıldanmıştı:

— Güle güle Hasret, görüşelim.

— Evi biliyor musun?

— Evet, uğrarım.

— Kusura bakma Yasemin acelem var, mutlaka bekliyorum...

İki kardeş ilginç bakışlarla uğurlamışlardı Hasret'i... Arkadaşı gözlerden kaybolup uzaklaşınca Yasemin sert bir şekilde bakmıştı ağabeyine:

— Ya, anlayamıyorum seni. Ne hâllere girdin öyle kızın karşısında? O bakışlar; birlikte gitmek için can atışın?...

Yasin derin bir soluklanışın ardından toparlanabilmişti.

— Şey, o senin arkadaşındı.

— Aksini söyleyen kim?

— Ya, senin hatırın için.

— Evet, aynı sırada oturuyorduk.

— Erkek arkadaşı falan da var mıydı bari?

— Hasret'in mi?

— Onu konuşuyoruz şu an.

— Kız arkadaşı bile yok denilse abartı sayılmaz...

— Nasıl bir kız sence?

— Göründüğü gibi. Tam sana göre ağabey, inançlı, kapalı ve uysal.

— Neyse, gidip iğnelerini yapıp geleyim bari.

— Ya eczane?

— Sen buradasın işte.

— Biliyorsun anlamıyorum fazla.

— Takıldığın bir şey olursa, hemen gelecek dersin; olur biter.

— İyi ya öyle olsun...

Yasin uğradığı evde görevini yapmıştı. Nüfusçu memnun olmuştu delikanlının ilgisinden:

— Eline sağlık evlât, zahmet verdik.

— Estağfurullah Dursun amca. Allah'a ısmarladık efendim.

Tekrar geçmiş olsun, dedikten sonra şaşkın bakışlarla bir de etrafını kolaçan etmişti.

Ortalarda başka kimseler yoktu. Ayrılırken buruk bir çehresi vardı. Ayak sürüyüşü, Hasret'i bir daha görebilmek içindi belki; ama olmamıştı... Hasreti görememişti.

Nüfusçu iyileşmişti. İşinin başındaydı artık. Ana kız, yine baş başa kalmışlardı koca evde. Daha sabahtan işlerini bitirmişler, öğle olmadan yemek işini bile çoktan halletmişlerdi. Ortalık yeniden düzene sokulmuştu ve artık nefeslenebilirlerdi...

Hasret, tam eline bir kitap almış, sayfasını yeni açmıştı ki, kapının cırlak bir sesle öten zilinin çağrısı çekmişti dikkatini. Kitabını kapayıp kapıya koşmuştu. Gözlerine inanamamıştı birden. Yasemin, diye gülümsemişti.

Koltuğunun altında bir ajanda vardı, gözlerinin içi gülüyordu onun da:

— Misafir kabul eder misiniz?

Hasret sevinmişti:

—Elbette...

Annesinin mutfaktan gelen sesine dikkat kesiliyordu o an:

— Hasret, kızım kim o?

— Anne arkadaşım geldi, Yasemin.

Arkadaşına döndü sonra:

— Girsene.

Yasemin içeriye girer girmez kapıyı kapatmıştı. Arkadaşına içtenlikle sormuştu:

— Hava oldukça güzel. Bahçede çardak sohbeti mi istersin, yoksa salonda oturmak mı?...

— Hafif bir rüzgâr var dışarıda.

— O hâlde ikisi de değil. Yukarı odaya çıkıyoruz.

Yol göstermişti arkadaşına ve ahşap merdivenlerden birlikte çıkmışlardı...

Girdikleri oda oldukça tertipli ve göz alıcıydı. Pencere tülleri müsaade ettiğince, dışarıda Akdeniz'in mavi suları çarpıyordu göze... Koltuklar, kanepenin üzeri el hüneri, göz nuru işlemelerle süslenmişti...

Fiskos masasının üzerine serdiği örtüde, kanaviçenin desenleri konuşuyordu.

Üzerindeki kitap çekmişti Yasemin'in dikkatini ve hemen yanında duran bir defter... Ahşap kütüphanenin üzerinde gezdiriyordu gözlerini. Daha oturmadan önce etrafını didik didik eden bir seyirle incelemişti...

— Hoş geldin Yasemin.

Tokalaşıp yeniden sarılmıştı iki arkadaş. Karşılıklı koltuklara oturmuşlardı sonunda.

Yasemin, koltuğunun altından eline aldığı ajandasını, oturur oturmaz dizlerinin üzerine koymuştu. Ilık bir seyir bırakmıştı Hasret'in üzerinde:

— Eviniz çok güzelmiş doğrusu.

— Eh işte.

— Okuma ve yazma alışkanlığın sürüyor olmalı?

— Sayılır.

— Ne okuyorsun şu an?

— Fiskos masasının üzerinde gördüğün deneme türü bir kitap. Ya sen, sen de merak sardın anlaşılan?

— Yok canım, nerede o bizde?

— Koltuğunun altında ajandayla dolaşmana bakılırsa...

Yasemin önce duraksamış sonra dikkatle bakmıştı arkadaşının gözlerine. Oldukça anlamlıydı bakışları ve dudaklarında şeffaf bir tebessüm vardı.

— İşte o başka bir şey.

— Her neyse, nasılsın?

— Eh işte eczane, ev işleri, derken zaman geçip gidiyor şimdilik...

Yasemin ajandayı dizlerinin üzerinden yeniden eline alıp düşünceli bir şekilde Hasret'in gözlerine bakmıştı. Sonunda kendisini zorlayarak konuşmaya karar vermişti:

—Hasret...

— Efendim.

— Sana çok önemli bir mesaj var.

Hasret gözlerini kısarak bakmıştı arkadaşına:

— Önce söyle bakalım, çay mı kahve mi?

— Ya, şimdi sen onları bırak. Acelem var; fazla kalamayacağım. Başka bir zaman içeriz.

Şaşırtıcı bir taktikti Yasemin'in uyguladığı. Yerinden kalkıp elindeki ajandayı Hasret'in kitap ve defterinin bulunduğu fiskos masasının üzerine bırakıp arkadaşına emrivaki yapmıştı:

— Bak şimdi, beni çok iyi dinlemeni istiyorum. Bana şu an hiçbir şey sormuyorsun. Bıraktığım ajandanın ilk sayfasında, dikkatle kaleme alınmış bir deneme yazısı var; onu okuduktan sonra sadece yazı hakkındaki fikrini söylüyorsun...

Şaşırmıştı Hasret:

— İyi de, ne anlama geliyor bu?

— Ya oku; boş zamanını değerlendir işte. En kısa zamanda uğrayıp cevabını alırım.

— İyi, bırak bırakmasına da...

— Allaha ısmarladık. Seni çok seviyoruz işte. Bakarsın ileride hiç ayrılmayız.

— Ya, ne anlaşılmaz kızsın sen.

Merdivenlerden birlikte inmişlerdi. Garip düşünceler sarmıştı beynini. Ne demek istiyordu bu kız? Dış kapıyı kapar kapamaz merdivenleri koşarak çıkmıştı yukarıya. Odasına girer girmez, sabırsızca sarılmıştı fiskos masasının üzerine bırakılan ajandaya.

Masanın hemen kenarındaki koltuğa oturup, ajandanın sayfasını aralamıştı... Açtığı sayfada mükemmel bir yazı karakteri çekmişti dikkatini. Yasemin'in yazısı değildi bu...

Merakı biraz daha artmıştı. Satırların ihtişamını bırakıp manasına yönlendirmişti düşüncesini...

Ben seni kalbime almazdan önce,
Desen desen, renk renk, harf harf okudum...
Seni ezberledim senden gizlice,
İlmek ilmek, nakış nakış dokudum...

Aşamayacağım bir sevda sancısına dönüştü hislerim... Oysa, nicedir gönlümün kapısına açılmaz kilitler vurmuştu duygularım... Şimdiye kadar vefasızlıklara düşman nişlerimle yaşadım. Sihrini asla çözemediğim bir vuslatın beklentisi içindeydi kalbim.

Tek çiçekle bahar gelsin istiyordum gönlümde... O çiçek hiçbir zaman egzotiklik ürpertilerini taşımamalıydı hislerimde... Gönül topraklarım olmalıydı onun asıl vatanı.

Bütün çiçeklerin, renklerin güzelliklerini, kokularını ve özelliklerini üzerinde taşıyacak, iklimleri barındıran, dünyamı bakışlarıyla kuşatan, güneşim, ayım, yıldızlarım, havam ve suyum, toprağım olan, bir tebessümünde yüreğimi yatıştıran

diğer parçamı arıyordum. O, sendin...

Yokluğunda her şey olumsuz... Bir efsunlu bakışın destanını yazan yüreğim, silinmeyecek gibi kazıdı ismini beynime... Bu aşk olmalı... Gönlümün aşılmaz duvarlarla örülen mahzenlerini delen, o emsalsiz bakışlarının tutsağıyım artık... Hayatımın manasını bulduğumu fısıldayan yüreğim, seni arzulamakta... Ömrün yollarını birlikte yürümek, acıları, sevinçleri ve sevdaları benimle birlikte yaşamak ister misin?...

Dilersen cevapsız kalabilir satırlarım... Yüreğini okumak için duygularının satırlara dökülmesini istemem... 'Yok' diyorsan, hüzünle ama, yine de saygıyla karşılarım kararını. İstemiyorsan, tek kelime bile olsa bu satırların altına eklemeni arzularım. 'Yok" desen bile o en kısa kelimeyi yazmalısın en azından. Yüreğine kazımaya gücüm yetmemişse sevdalarımı, bir kâğıt üzerinde iz bırakan, en azından senin şekillendirdiğin harfleri hatıra olarak saklamak isterim Hasret!

Yasin Uslu...

Hasret tek kelimeyle şaşırmıştı... Kalp atışları bile değişmişti... Ajandayı hışımla kapayıp fiskos masasının üzerine bırakmış ve arkasına yaslanıp derin düşüncelere dalmıştı... esrarını çözmeye çalışıyordu...

Gece uyuyamamıştı... Ertesi gün ve ona bağlanan gece de yine huzursuzdu... Tekrar tekrar okumuştu ajandadaki yazıyı. Hatta kendi defterine, aynı harf karakterini tutturamasa bile, itina ile yazmıştı.

Neden yapmıştı bunu? Aslında net olarak kendisi de bilmiyordu. Henüz hiçbir netlik kazanmamıştı düşüncesi. Sadece ılık bir akış vardı damarlarından kalbine doğru, işte sadece bunun farkındaydı şimdilik...

Ajandaya beklenilen yazıyı yazmamıştı... Cevapsız bırakıyordu nedense... Aslında bu da açık bir mesaj sayılabilirdi...

Yasemin tam üç gün sonra, yine aynı saatlerde çalmıştı kapılarını...

Kapıyı annesi açmıştı bu defa.

— Merhaba teyze.

— Merhaba.

— Hasret'in arkadaşıyım. Ajandamı burada unutmuşum geçen gün de, onun için uğramıştım.

— Gel kızım. Hoş geldin, Hasret içeride...

— Hoş bulduk teyze. Nasılsınız? Öpeyim...

Maviş'in eline uzanmıştı Yasemin öpmek için. Hasret Yasemin'in sesini duyar duymaz koşmuştu... Heyecan zirvedeydi. Vücudunda ince ince bir titreyiş başlamıştı... Utangaç ve tedirgin…

Yasemin de aynı heyecanı duyuyordu arkadaşına yaklaşırken. Keskin bakışlarıyla onu kontrol ediyor ve gözlerinden ip uçları yakalayabilmek için çabalıyordu...

— Şey ajandamı burada unutmuşum da; şöyle bir uğrayayım dedim işte.

— Hoş geldin.

Sarılıp, tokalaşmışlardı.

— Hoş bulduk. Nasılsın görmeyeli?

— Gördüğün gibi işte, ya sen?

— İyiyim.

— Oturmaz mıydın?

— Başka zaman.

— O hâlde ben ajandayı getireyim istersen.

— Birlikte çıkalım mahsuru yoksa.

— Deli kız, ne mahsuru olacak ki?

Anne ayrılmıştı yanlarından. Merdivenleri birlikte çıkmaya başlamışlardı. Mahcup bir çehresi vardı Yasemin'in. Boğuk bir sesle fısıldamaya çalışıyordu arkadaşına:

— Hasret, kusura bakma ne olur. Çok istedi bunu yapmamı.

Hiç konuşmamıştı Hasret. Merdivenleri çıkıp odasının kapısını aralamış, ajandayı fiskos masasının üzerinden alıp arkadaşına uzatmıştı... Ürkek, çekingen ve utangaçtı bunu yaparken. Arkadaşının gözlerine bakmaya bile cesareti yoktu...

Yasemin merakla sormuştu:

— Bir şeyler yazdın mı bari?

Oldukça anlamlı ve uysal bir işaretti kafasıyla verdiği mesaj, doğruluyordu Hasret'in verdiği tepkiyi.

Coşkulu bir ifade belirmişti gözlerinde. Hasret'e sarılıp sevgiyle bakmıştı gözlerinin içine:

— Yani babamları istemek için gönderiyoruz demek mi bu?

Hasret yine cevapsız bırakmıştı arkadaşını; utanmış ve kafasını hafifçe önüne eğmişti sadece.

— Çok sevindim buna. Babanların da haberi olmalı bir şekilde; ama nasıl?

Boynunu bükmüştü Hasret cevap olarak.

— Seni telefonla arayabilir miyim?

Nihayet bir şeyler dökülüyordu dudaklarından:

— Neden olmasın?

Kardeşinden aldığı haberle, Yasin ilçeye sığmayacak kadar coşkuluydu... Kabarmış bir yürekle dolaşıyordu yeryüzünde... Onunla birlikte sevinçli günler yaşıyordu aile...

Hasret, Yasemin'in arkasından annesine fısıldamıştı...

— Maviş...

— Efendim?

— Az önce giden o kızı tanıdın mı?

— Bilmem, arkadaşın olduğunu söylemişti.

— Hani, babama iğne yapan eczacı vardı ya?

— Evet.

— İşte onun kardeşi.

— Güzel kızmış.

Nazlanıp anlamlı anlamlı baktı annesinin yüzüne:

— Maviş, ben çok mu büyüdüm?

Hayret ifadesi vardı annesinin gözlerinde:

— Ne demek şimdi bu?...

— Bu şu demek, işte o kızın babama iğne yapmaya gelen ağabeyi beni sizden istetecekmiş.

Annesinin neşesi kaçmıştı birden; hatta rengi uçmuştu telâşından:

— Ya! Boşuna gelmemiş demek!

— Bilmem...

— Sen nereden biliyorsun bunu?

— Kızma hemen. Kardeşi söyledi.

— Demek istemeye geleceklermiş.

— Maviş... Yasemin ağabeyini dürüst ve ahlâklı biri olarak anlatırdı.

— Yani, sen de beğendin ve istiyorsun?

İçli bir ifadeyle bakmıştı annesine. Alıngan bir ses tonuyla konuşuyordu bu yüzden:

— Maviş, nereden çıkardın şimdi bunu?... Kız kardeşi geldi gördüğün gibi. "Babamlar seni ağabeyime istemek için gelecekler." dedi ve gitti.

—Anlaşıldı. Ajanda bahaneydi... Babanla konuşayım akşam.

Endişelenmişti Hasret:

— Maviş, sakın beni katma işin içine. Eczaneye ilaç almak için gittiğim gün görmüş ve beğenmiş. Hepsi bu.

Akşam baba geldiğinde durumu ona aktardı anne:

— Yani bu demek oluyor ki, kızımız büyüdü.

— Maviş, ben de o kadarını biliyorum. Nerede görmüş, nasıl olmuş?

— Kuşkulanma hemen. Ortada kötü bir şey yok bildiğim kadarıyla. Senin hastalandığın gün reçeteyi eline verip ilaç alması için göndermemiş miydik?

— Evet.

— Çocuk eczanenin sahibi. Görmüş beğenmiş ve dahası sana iğne yapmaya kadar gelmiş.

Nüfusçu sigarasına sarılmıştı hemen. Yakıp duman duman tüttürdükten sonra, eşine bakıp mırıldanmıştı:

— Hasret nasıl karşıladı?

— Bence olumluydu.

— Ya, demek!...

Mevsim epey bir zamandır yeni bir değişikliğin hazırlıkları içindeydi... Bazı ağaçların yaprakları, önce kehribar sarısına boyandı, sonra diplerine dökülüp gazelleşti... Sokaklar ve caddenin kıyısındaki kaldırımlar hazanın vurduğu yapraklarla doluydu... Mevsim hüzün rengini tabiata düşürmesine rağmen, yine de ilçede yeşil hâkim denilebilirdi.

Yapraklarını dökmeyen ağaçlar, balkonlardan sarkan kültür çiçekleri, hüzünlü bir bahar görüntüsü verme çabasındaydı...

Nüfusçu, sevinçle kederin iç içe geçtiği bir kaosu yaşıyordu ve sekretere sordu:

— Reis yerinde mi?

— Evet efendim.

— Geldiğimi haber verir misin?

— Bekleyin, arıyorum.

Sekreter telefonla sordu:

— Dursun Bey geldiler efendim. Sizinle görüşmek istiyorlar.

— …..

— Baş üstüne Başkanım.

Sekreter, Nüfusçu'ya baktı:

— Sizi bekliyorlar.

— Teşekkür ederim.

Kapıyı usulca açıp içeriye girdiğinde, neşesi yoktu:

— Merhaba Reis.

— Ooo, buyursunlar. Oturmadan söyle, çay mı kahve mi?

Nüfusçu kısık bir sesle cevap verdi:

—Çay.

Reis ahizeyi kaldırıp sekreterle konuştu:

— İki çay.

Yerine oturmadan önce, arkadaşını dikkatle incelemişti.

— Kafan biraz karışık gibi senin.

— Eh, göründüğü gibi.

— Hoş geldin.

— Hoş bulduk Reis.

Koltuğa yorgun bir şekilde oturmuştu Nüfusçu.

Reis yeniden incelemişti arkadaşını:

— İyi de "hayır" insanı üzmez benim bildiğim.

— Onun hüzünlendiren cinsi de vardır Reis.

— Ya, anlat hele meraklandırdın beni.

Cebinden sigara paketini çıkarıp Reis'e de uzatmıştı:

— Yanıyor benimki. Sen hele şu hüzünlendiren hayırdan söz et biraz.

Nüfusçu, sigarasını yakıp efkârlı bir şekilde üfledikten sonra derin bir soluk almıştı:

— Sana danışmak için geldim Reis. Dün akşam dünür geldiler Hasret'e. Evin tek çocuğu o. Hayırlı bir iş bile olsa bizim için ayrılık demektir bu. Anladın mı şimdi hüznümün sebebini?

Reisin bakışları sertleşmiş, yüzündeki ifade bile değişmişti. Sesi oldukça öfkeliydi:

— Kimmiş isteyen?

— Yasin diye bir delikanlı. Uslu Eczanesi'nin sahibiymiş.

— Ha anladım. İyi ki de sordun.

— Hayırdır; olumsuz bir yanı mı var bilmediğimiz?

— Öylesi değil birader.

Merakla beklemişti Reis'in gözlerine bakıp. Reis sözlerine devam etmişti:

— Söz verdiniz mi yoksa?

— Yo hayır, henüz değil.

— Tamam, rahatladım işte şimdi. O işi hemen noktalayıp, bir daha gelmemeleri için haber ulaştırın. Kapansın...

— Yani?

Reis arkasına yaslanıp keyifle içine çekiyordu sigarasını:

— Nedeni var mı birader, akraba kadar yakınız birbirimize...

Sigarasından derin bir nefes daha çekip bırakmıştı. Dumanlar bulut bulut ağıyordu saçlarının arasından. Efkârlı bir sesi vardı:

— Hatırlıyor musun Nüfusçu; biz üç candan arkadaştık; ta gençlik günlerimizde. Geriye ikimiz kaldık sadece. Gerçi sen diğer arkadaşla da sürdürüyorsun dostluk bağlarını; fakat ben

aynısını başaramadım... Bari seninle sonuna kadar sürsün dostluğumuz.

— Kafamı iyice karıştırdın sen Reis. Bunun alâkası ne dostlukların devamıyla?

— Var elbet.

Derin bir nefes daha almıştı Reis:

— Bak dostum; Suat askerden geldi. Geldiği gün annesine ne demiş tahmin edebiliyor musun?

— Bilmem.

— Dursun amcamın kızını isteyin, demiş. Şimdi anladın mı?

Nüfusçu iyice şaşırmıştı. Hatta çok zor durumda kalmıştı arkadaşının karşısında.

— İyi de korkarım ki, çok, ama çok geç kaldınız.

— Nedenmiş o?

— Dedim ya Reis, dünür geldiler akşam.

— Vermedin ya hemen?

— Vermedim vermesine. Düşünelim hele, dedim.

— İyi ya bir dahakine olmaz der kesip atarsın.

— İyi de Reis, evin tek çocuğu o. Sormasına sorarım; kız olur derse, gönlüm elbette sizden yanadır bilmelisin. Gel gör ki ok yaydan çıktı bir kere. Kızın kulağına fısıldandı istenildiği. Eczacı olsun derse, diretemem.

— Sen ilet ona. Hasret akıllı bir kızdır. Tercihini mutlaka bizden yana yapacaktır... İhmâl etme ha! Akşam mutlaka olumlu haberini bekliyorum. Çok ciddiye almalısın bu işi. Suat çok içli bir çocuktur amcası, reddedilmek rahatsız eder onu.

— Hayırlısı be Reis. Danışmaya diye gelmiştik, işler biraz daha karıştı...

— Takma kafana. Sen annesine söyle, ikna eder onu.

— Tamam tamam...

Nüfusçu, çok şaşırmıştı... Akşam evine geldiğinde gamlı bir çehresi vardı.

Maviş kapıyı açar açmaz, sessizce dalmıştı içeriye. Âdeta bir hayalet gibi içeriye süzülüp geçmişti oturma odasına. Ceketini Hasret almıştı, elinden... Babasını inceliyordu:

— Hayırdır baba, bu ne dalgınlık? Gören de denizde gemilerin battı zanneder.

— Eh, ona benzer bir şey işte...

Maviş Nüfusçu'yu, okşayan bir sesle mırıldanıyordu:

— Yalnız kalacağız diye midir bu kederli yüz?

Hasret, ceketi asmak için ayrılmıştı yanlarından. Nüfusçu üzüntüsünü belli etti.

Hasret bu sırada dönmüştü oturma odasına... Nüfusçu anlamlı bir şekilde bakıyordu eşinin gözlerine:

— Var ya...

— Şaşırdın şimdi işte! Geçmişsin karşıma, ciddi ciddi işler karıştı diyorsun. Söyler misin neymiş o karışan işler?

— Az önce söylemiştin ya.

— Ha, şu mesele. Âlem adamsın vesselam. Kızın var, isteyenler de olacak elbet. Ne var ki bunu dert edecek?

Hasret utanmıştı. Söze bile giremiyor, fakat yanlarından ayrılmayı da istemiyordu...

— Sadece o kadar olsa kolaydı...

Maviş şaşırmıştı:

— Dahası da ne?

— Reis'in yanına çıktım. Dostluğumuz var, danışmadan olmaz diye.

— Olumsuz bir şey mi söyledi?

— "Verme." dedi, kesip attı.

Hasret'in neşesi sönmüş, rengi solmuştu birden.

Annesini daha da meraklandırmıştı bu söz:

— Nedenmiş o?

Hasret'e bakmıştı önce. Yüzündeki utangaç ifade gitmiş, çehresini gergin çizgiler istilâ etmişti... Babasının ağzından çıkacak sözleri merakla bekliyordu o da...

Nüfusçu başını önüne eğerek vermişti beklenen cevabı:

— Oğluna istiyor Hasret'i. Suat, "Hasret'ten başkası olmaz." demiş. Öyle ki, acele haber bekliyorlar akşama. Sen ne diyorsun Hasret!

— Efendim baba...

— Böylesi işlerin utanması olmaz. Bence açık açık konuşmalıyız meselelerimizi. En doğru kararı vermek için düşünmelisin. Çünkü gönül senin ve bu hayatı sen yaşayacaksın... Reis, "Suat'ın istikbâli parlak." dedi. "Bu dönem reis adayı oğlumdur." dedi. "Hasret'e söyle, bizi tercih ederse rahat eder." dedi. Benden söylemesi, karar senin... Akşama cevap beklerler benden. Nasıl sence de müspet midir?

Nefesi inanılmaz şekilde titrekti genç kızın. Bakışları buharlanmıştı, babasını kaçamak bir ifadeyle seyrederken. Heyecanını biraz olsun yatıştırabilmek için soluklanmış ve utangaç bir ses tonuyla ifade etmeye çalışmıştı fikirlerini:

— Babacığım bağışlayın ama inancımızda, hatta örfümüzde bir kural vardır bildiğim. Bence en doğrusu da öyle olmalı.

— Neymiş o?

— Şey, böylesi durumlarda, birincisi sonuçlanmadan ikincisinin devreye girmesi hiç yakışık almaz doğrusu...

— Anlaşıldı. O hâlde söyler misin açıkça; birincisine cevabımız ne olmalı?...

Güç durumdaydı. Buna rağmen açık bir şekilde ve yüreklice izaha çalıştı gönlünden geçeni:

— Birincisi için inançlı, dürüst, kültürlü ve kişilik sahibi birisi derler...

Nüfusçu duraklamış, Hasret başını yukarıya kaldırmadan mırıldanmıştı:

— Onun için de bir şeyler söylerler elbet.

— O da ötekisi kadar müspet mi bari?

— Haklarını yumrukla almayı uygun gören, hatta başkalarının haklarını da yine gücünü kullanarak almaya çalışan, hak hukuk tanımayan birisi olarak duyarım onu da.

— Yani?

— Oldum olası kabalıklardan nefret etmişimdir baba. Bana sorarsan bizim aile yapımız kesinlikle uygun düşmez onların yaşayışlarına. Bizler hassas, ince düşünceli, duygusal insanlarız. Sözün kısası, ne hayat anlayışımız, ne inançlara bakış açımız, ne de mizaçlarımız örtüşmez onlarla. İyi bir yuva olmaz sonuçta...

Nüfusçu'ya yeni bir sigara yaktırmıştı bu sözler... Efkârını üfürüyordu sigarasının dumanlarına karıştırıp dudaklarının arasından...

Maviş suskundu onları dinlerken...

Hasret, daha fazla duramamıştı yanlarında ve sessiz sedasız odadan çıkıp gitmişti...

Nüfusçu telefona sarılıp, tuşlara dokunmuştu ve karşıdan gelecek sesi beklemişti.

—Alo...

Reis çıkmıştı telefona. Arkadaşının sesini alır almaz, ilk sözü hançerleşmişti Nüfusçu'nun beyninde:

— Hayırlı haber mi dost?

Karşısındaki ses üzgündü:

— Olmadı be Reis.

— Şakanın sırası mı Dursun?

— Şaka filan değil Reis. Kızın tercihi eczacı gençten yana oldu. Dedim ya Reis, geç davrandınız. Evin tek çocuğu, üsteleyemedim fazla anlarsın ya. İnsan çocuğunun babası annesi olur da, gönlü olamazmış. Öyle oldu bu da.

— Ya, şaşırttın beni inan.

— Reis, zorlama fazla. Aslında bunu en iyi yine sen bilirsin, çünkü kendin de yaşadın...

Kırgın bir sesi vardı Reis'in:

— Pekâlâ Dursun. Nasip değilmiş demeli.

— Duyulmasın Reis. İstenilmiş, verilmemiş denilmesin.

— Tamam, öyle olsun arkadaşım. Hayırlısı.

Suat haberi kabullenememişti. Bütün hayalleri suya düşmüştü anlaşılan. Babasıyla konuşuyor, hemen pes etmemesi için iknaya çalışırken, onu kinlendirecek damarlarını bulup üzerine üzerine gidiyordu:

— Nasıl olur baba? Sen ki, ilçenin söz kesen adamısın. Yörenin en eşraflı ailesiyiz... Yumruğumuzun üzerine yumruk, sözümüzün üzerine söz mü olurmuş?

Reis acı acı gülümsemişti:

— Deli çocuk. Bu yumrukla ya da sözle halledilir iş olsaydı dediğin olurdu. Gel gör ki gönül işi bu, gönül...

— Anlamam ben. Suat istedi, verilmedi dedirtmem.

— Nüfusçu benim can dostum. Daha fazla gidemeyiz üzerine. O elinden geleni yaptı... Hem varacak olan kız istemeyince, ben bile olsam karşı çıkardım buna. Çünkü ben yaşadım bunu. Meyvesi çok acı oluyor sonuçta... En yakın arkadaşımla can düşmanı olduk. Dayanamayıp benim yüzümden sılasını terk etti o. Yıllar var ki, uğramaz... Örnek içimizde şu an... O hâlde, arada gönülsüzlük varsa, bile bile yaşamamalı bunu...

— Ne benzerlik var bunda baba? Anneme sorulduğunda seni tercih etmemiş miydi?

— Evet.

— Üstelik mesutsunuz da.

— Aptal çocuk. O kız şimdi bir başkasını istiyor. Diyelim ki zorla, tehditle gönlünü ettik. Zorla gelin edilen bir kız seninle yaşadıkça, kalbini okuyabilir misin ha? Aklından geçenleri düşünmek ister misin? Yürekte bir sevdanın izi kalmışsa, onu silebilir misin? Gözlerinin içine baktıkça, düşündüklerini hissetmek ister misin?...

— İstiyorum baba. Tüm bunlara rağmen istiyorum onu...

— Karşımızdaki benim can dostumdur. Onu üzmek ve yitirmek istemem. İlçede kız çok. Annen başkalarını arasın ve göstersin sana. Bu konu burada kapanmıştır... Hem kız isteme-

dik sonuçta böyle bir cevap da almadık. Unut, anlaşıldı mı?!

Suat'ın yüzünde kâbus bulutları kaynıyordu. Sadece, bozuk bir moralle mırıldanıp kalkmıştı yerinden:

— Pekâlâ baba. Dediğin gibi olsun.

Bir bakış fırlatmıştı odadan çıkarken babasına ve gözden kaybolmuştu...

İlçede şatafatlı ama buruk bir düğün, sade fakat anlamlı bir nişan merasimi yapılmıştı.

Nüfusçu, Reis'in oğluna yaptığı düğünle gereğinden daha da fazla alakadar olmuştu. Yeniden kaynaşmışlar, aradaki buzlar da eriyip gitmişti...

Nüfusçu sade bir nişan yapmıştı kızı için. Malûm düğünün hemen peşinden. Reis ve eşi başmisafirleriydi hanenin...

Hasret mesuttu... Eczacılarla misafirlikler başlamıştı aralarında... Gençler duygusal anlar yaşıyorlardı... Fırsat buldukça bakışları ılık, esrarlı sözler ince ve müşfikti... Hayatlarının en anlamlı soluklanışlarıydı bu demler...

Bu yıl kış kayıplardaydı sanki. Sonbahar ayları da takvimden yırtılmıştı. Aralık ayının ilk haftasına girmişti mevsim. Akdeniz âdeta ılık günleriyle bir bahar görüntüsündeydi hâlâ...

Evlerin balkon kenarlarından sarkan çiçeklerden yeşil höykürüyor, cadde boyunca uzayıp giden ve çifte asfaltın yol ortasında sıralanan, yaprakları dökülmemiş ağaçların dallarında, yeşil selâmlıyordu insanları... Palmiyeler, hurma ağaçları, okaliptüsler ve servi ağaçları fark ettirmezlerdi aslında mevsimlerin değiştiklerini.

Akdeniz'in bu şirin ilçesinin sahilleri, sakin bir mavilikteydi bugün...

Buralarda sonbahar ve kış şeffaf, insan ruhunu kuşatan güneş, yakmayan ve üşütmeyen müşfik bir dost edasındadır...

Hasret, yakında olacak düğünün heyecanı içindeydi... Nişanlısı ve Yasemin gelmişti. Nüfusçu buruk bir kabulle çarşı izni vermişti onlara. Gelinlik, giysi ve evlerine alabilecekleri eşyaların ön hazırlıkları için dolaşacaklardı çarşıyı...

Çekingen, fazla konuşmayan, fakat uçuşan bir gönlü vardı Hasret'in...

Gezip dolaştıkları mağazalarda, yürüdükleri caddenin kaldırımlarında çocuklar kadar şendi üçü de... üzerine göre diktirilecekti.

Yasemin yorulduk diyordu:

— Bir yerde oturup dinlensek, yemek de yesek.

Yasin beğenmişti kardeşinin fikrini:

— Neden olmasın? Sahilde bildiğim nefis bir aile lokantası var.

Hasret endişeli ve çekingen bir sesle itiraz ediyordu:

— Gecikirsek babam darılabilir.

Yasemin bastırmıştı Hasret'in itirazını:

— Bir yandan düğün hazırlıkları görülürken, ne diye darılsın ki?

— Bilmem, "Gecikmeyin." demişti.

Yasin, gözlerine ılık bir bakış uzatmıştı:

— Gecikmeyiz korkma!

Hasret boynunu bükmüş nişanlısının bakışlarına aynı hassasiyetle karşılık verip mırıldanmıştı:

— İyi ya, siz bilirsiniz.

Gittikleri lokantada, romantik bir köşe seçmişlerdi kendilerine... Denizi karşılarına almışlardı. Akdeniz bir çarşaf kadar hareketsiz ve sakindi bugün. Martılar hırçın dalışlarıyla yırtıyorlardı ara ara suların örtüsünü. Uzaktan bir yolcu gemisi homurdanarak yol alıyordu kıyıya yakın sularda...

Garsona siparişler verilmişti. Bekleme anında duygusal anlar yaşıyordu nişanlılar... İkisi için de hayatın hiçbir döneminde keşfedemedikleri hazlardı yaşadıkları.

O bakışlar ki, belki ilerideki zamanlarda aynı manayı isteseler de taşımayacaklardı... Tarif edilmez duygular, el değmedik hisler ve gözlerdeki ifadenin derinlikleri... Hicap duygusuna bürünmüş duygusal pozlar, gönül fanusunu parçalayan, en içli, en duru ve en duyarlı edaların seremonisini sahneleyişleri, inanılmazdı...

Ela ve derin gözler, yakut yeşili gözlerin nihayetsiz derinliklerine inmişti yine:

— Sana bir sorum vardı Hasret.

Aynı tondaydı verdiği karşılık ve duygusallıklar nirengi noktasındaydı yine:

— Dinliyorum!

— Ajandadaki hikâyeyi nasıl buldun?

Buruk bir tebessümle gülümsemiş ve sert bir ifade ile Yasin'e bakmıştı:

— Doğrusu çok iyi düşünülmüş bir senaryoydu. Anlamamıştım önce.

— Etkilenmiş miydin bari?

— Belli olmuyor mu?

— Yani?

— Bence kendinden emindi satırlar.

— İnanır mısın, hep senin gibi birisini karşıma çıkarması için dua etmiştim Allah'a... Ya sen?...

Utanmıştı mırıldanırken:

— Aynen.

Yasemin sıkılmıştı. Fırsat kolluyordu söze girmek için. Ağabeyine dikmişti gözlerini:

— Ya rastlamasaydın arkadaşıma, evlenmeyecek miydin yani?

— Efendim?

— Yani, ben de senin gibi mi dua etmeliyim?

Hasret kahkaha atmamak için dudağını dişlerinin arasında sıkıştırmıştı. Yasin derin bir nefesin peşinden hafif bir azar içeren gözlerle bakmıştı kardeşine ve şöyle mırıldanmıştı sonunda:

— Yine limon sıktın havaya...

Çağdaşlık bestesinde nota hür, mısralar hür,
Bırakın masumları ağlasın hüngür hüngür.
Hayâ edep ve ahlâk çökerken gümbür gümbür,

Namus düşmanı olan insanlar tutsak değil,
En kutsal değerleri kirletmek yasak değil.

Reis, oğlu için görkemli bir düğün yapmış ve yer yerinden oynamıştı. Sazlar, içkiler, meydan oyunları, şanına lâyık bir düğün töreniydi gerilerde kalan.

Reis elinden geldiğince belli etmemeye çalışmıştı Nüfusçu'ya kırgınlığını ve artık ikinci haftasına basmıştı Suat'ın evliliği...

Nüfusçu aradaki serinliği biraz daha yumuşatmak için çırpınışlardaydı...

Akşam yemeğinin ardından eşine dönüp seslenmişti:

— Maviş.

— Efendim.

— Reislere hayırlı olsuna gitsek mi?

— Hazırlan o hâlde hemen.

— İyi de eli boş olur mu öyle?

— Düğünde takmıştık. İstersen münasip bir hediye daha alıp gideriz.

— Sen bilirsin.

Hasret'in gitmesi münasip düşmezdi. Anne kızına dönüp:

— Ortalığı topla, kapını kapatıp otur. Fazla beklemez döneriz biz de, demişti...

— Tamam anne.

Bol yıldızlı, ayın pırıl pırıl parladığı ışıklı bir gece başlamıştı ilçenin semalarında... Manzara mehtabın uçuk pırıltılarıyla romantikti...

Nüfusçu evden çıkmadan önce Reis'i aramış, geleceklerini haber vermişti ama kapının zilini çalarken, hâlâ yenemediği psikolojik bir çekingenlik vardı üzerinde.

Onlar, henüz iki katlı beyaz badanalı evin bahçe kapısından içeriye süzülürlerken, hırçın bir köpeğin havlayışı, misafirlerin geldiğini kapı zilinden daha önce haber vermişti...

Kapıyı Suat açmıştı. Daha göz göze gelişlerinde bakışlarında burukluğun huzmeleri parlamıştı. Biraz durakladıktan sonra toparlanıp:

— Buyurun Dursun amca, diye yükseltmişti sesini...

Çehresinde zoraki bir ferahlık, dudaklarında yapmacık bir tebessüm oluşmuştu...

Onları evin salonuna kadar takip edip içeriye buyur etmiş, "Hoş geldiniz." demişti önce ve babasına seslenmişti peşinden:

— Dursun amcalar geldi baba.

Nüfusçu Suat'ı kucaklamış, bağrına basmıştı. Yanaklarından öperken, okşayan bir sesle konuşuyordu:

— Hayırlı ve uğurlu olsun evlât; Allah mesut ve bahtiyar etsin sizleri...

— Sağ ol Dursun amca.

Maviş, tekrarlıyordu aynı sözleri:

— Allah mesut etsin oğul.

— Sağ ol Selma teyze...

Babasının ayak seslerini duyar duymaz, Suat misafirlerden müsaade istemişti:

— Babam ve annem geliyorlar. Bana müsaade...

Nüfusçu cevaplamıştı:

— Ne demek, keyfine bak sen.

Babası ve annesi misafirlerin yanına girmişlerdi. Suat, antrede dolaşmıştı biraz. İçinde garip bir dürtü vardı... Fazla düşünmeden ve etrafına bile bakmadan kapıyı usulca açıp, dışarıya savuşmuştu... Acelesi vardı anlaşılan. İfrit bir düşüncenin rüzgârı mıknatıs gibi çekmişti onu dışarılara... Arabasını bile almadan çıkmıştı sokağa...

Gideceği yer uzun bir mesafe değildi anlaşılan. Caddeden geçen bir taksiye el kaldırmıştı yine de.

Bindiği taksinin içinde heyecanlıydı. İçi içine sığmıyordu şoföre mırıldanırken;

— Cadde boyu...

Sigara yakmıştı hemen... Yollara tedirgin tedirgin bakıyordu. Dudaklarının arasından sömürdüğü sigaranın dumanını heyecanla üfürüyordu. Gitmek istediği yere yaklaştığını anlayınca elini cebine attı. Aceleyle konuşuyordu şoföre parayı uzatırken:

—Dur.

Caddenin sağında duran taksinin kapısını açarken sesleniyordu:

— Üstü kalsın.

Arkasına bile bakmadan koşar adımlarla uzaklaşmıştı...

Az ileride sırtını sahile dayayan sokağa çevirmişti yönünü... Hızlı adımlarla yürürken, etrafına vehim dolu bakışlar bırakarak geçiyor, kalp atışlarının gümbürtüsünü duyuyordu ilerlerken...

Nüfusçu'nun evinin önüne kadar gelmişti... Biraz gerilerinde durup panik içinde süzmüştü etrafını.

Perdeleri çekikti evin... Tek odasından dışarıya yansıttığı uçuk aydınlıklar çekmişti dikkatini... Sevinmişti... Kirli bir tebessümün şeytanî mimikleri oynaşıyordu çehresinde...

Yeniden etrafını gözden geçirip dikkatlice kolaçan etmişti etrafını... Oldukça temkinliydi davranışları... Etrafta kimseler yoktu.

Tıpkı bir hırsızın heyecanını taşıyordu soluğunda. Evin sahile bakan kapısına yaklaşmıştı. Şansı yardımcısıydı anlaşılan, ortalıkta in cin, kimseler yoktu. Kapının kenarında durup parmağını zile basıp beklemeye başladı... Sabırsızdı. Az sonra bir ses geldi dışarıya:

—Kim o?

Sesi titriyordu cevap verirken:

— Benim Suat. Baban gönderdi.

— Babam mı?

— Evet.

— Neden göndersin ki seni babam?

— Gözlüğünü evde unutmuş, onu istiyor.

— Babamın gözlüğünün birisi sürekli yanındadır.

Birden aymıştı. Kapı açılmıyordu ne yapsa.

— Şey dairede unutmuş üzerindekini. Ne bileyim ben. Konuşurlarken duydum. Gözlüğünü almam için beni gönderdi.

Hasret, kapının arkasından dudak bükmüş inanamamıştı önce. Sonunda:

— Tamam; bekleyin getireyim bari, demişti.

Çok geçmeden gelmişti... Suat kapının önünde etrafını heyecanlı bakışlarıyla kolaçan ediyor, sıkıntısından ellerini ovuşturup duruyordu... Hâlâ kimseler yoktu ortalarda. Bu rahat nefes almasına yardımcıydı sadece... Kapı usulca aralandığında heyecandan kalbi duracak gibi olmuştu... Bir el çıkmıştı dışarıya, parmaklarının arasında gözlük vardı...

Her şey bir anda olmuştu... Önce gözlüğü dışarıya uzatan eli bileğinden sıkıca yakalamış, ardından Suat hışımla yüklenmişti kapıya açmak için. Başarmıştı bunu. İçeriye girer girmez kapıyı sert bir el hareketiyle kapatırken, çabucak ağzını kapamıştı Hasret'in sesini kesmesi için...

Bir anlık gafletin iğrenç hatıralarını yaşıyordu günlerdir... Hiç beklenmedik bir anda, hayallerini, umutlarını ve kutsi sayılan bütün değerlerini yitirmişti... Tam bir hafta olmuştu... Üzerine yıkılan dünyanın enkazı altındaki çırpınışları yürekler acısıydı... İçine düştüğü sıkıntıyı kimseye açamıyor, kimselerle paylaşamıyordu... İçinde gün geçtikçe biraz daha devleşiyor ıstırapları, korkunç bir ejderhaya dönüşüyor, vahşi dişlerinin arasında sıkıştırarak çiğniyor, ufalıyor, inanılmaz işkenceler vererek canını almaya çalışıyordu...

Aklından çıkarmak, en azından annesiyle paylaşmak istiyordu. O anda babası düşüyordu aklına... O, namus kavramının toplumda en basit sayılanı için bile canını ortaya koyacak kadar duyarlı bir insandı.

Onu yitirmek, babasının elini kana bulaması korkusu ağzına açılmaz kilitler vurdukça kahroluyordu...

Günlerdir bir kâbus rengindeydi yüzü. Evdekilerin ısrarla:

— Neyin var? Sorusuna verdiği tek cevabı vardı:

— Bir kırgınlık var üzerimde. Geçer...

Onları susturup odasına çekiliyordu.

Öfkenin kin kusan fısıltıları uyarıyordu beynindeki hücreleri. Bütün benliğini nokta nokta kuşatan, damarlarında kanıyla birlikte akrep gibi dolaşan kinin rüzgârına kaptırmıştı kendisini.

Kâbus, zamanı ve mekânı bile unutturmuştu Hasret'e... Uykusundan korkuyla uyanmış gibi sıçradı. Saatine baktı; on sekiz yirmiyi gösteriyordu... Zehirle karışık bir nefes indirdi ciğerlerine... Kendisini bir türlü affetmeyen, katı bir mantığın pençesinde inliyordu vücudundaki bütün hücreler...

Nasıl gelmişti bu oyuna?... Neden aralamıştı kapıyı sanki?... İnanılmaz bir ahmak ve suçlu gibi hissediyordu kendisini. Yüreği bu yüzden çok ileri boyutlara taşıyordu azabını... Kirpiklerini indirdiğinde o barutsu bakışlar kıvılcımlarını saçıyor, dünyayı ahıyla tutuşturarak sağnaklaşıyordu kirpiklerinin arasından...

İrade dışı bir hareket onu telefonun başına kadar götürmüştü. İlçenin telefon rehberini, buharlı bakışlarıyla incelemiş ve numarayı öfkeyle tuşlamıştı...

Suat'ın tuhafiye dükkânının telefonuydu aradığı. Hüzün doluydu sesinin tonu:

— Alo, Suat beyle mi görüşüyorum?

Aradan aylar geçmişti... Bozulmayan bir sükûtun cenderesinde işkence çeken gönüller, usançlı kırgın ve bîtaptı...

O günden beri gülmeyen bir yüze sahipti Hasret. Umutlar benzi kadar solgundu yüreğinde...

Dinmeyen bir ürpertinin tazeliği içinde yaşıyor, etrafı avcılarla sarılmış bir ceylan kadar tedirgin, namluların gölgesinde soluklanarak direniyordu yaşama...

Peşin bir kabulle sessizliğe sığınıyor, az konuşuyor, derinliklerden korkuyordu...

Yüreğindeki değil ama dış dünyasındaki fırtınalar henüz yeni yeni dinmeye başlamıştı... Aralık, ocak ve şubat aylarında limon, portakal ve mandalina ağaçlarıyla âdeta arkadaş olmuştu bu kış...

Mevsim, bahar hazırlıklarındaydı... Sonra, havalar iyiden iyiye ısınmaya başlamış, ilçe yoğun kalabalıklara sahne olmuştu yine.

Aylardır hayatının en bedbin günlerini yaşıyordu Hasret... Ömrü, acıların belki de en demli anındaydı...

Nüfusçu işine gitmişti. Hasret iyi hissetmiyordu kendisini. Kahvaltıya bile katılmamıştı. Sabah erkenden başlayan bir sancı zaman zaman hızlanmış ve tehdit etmeye başlamıştı onu... Uçuk benzindeki neşe iyiden iyiye silinmiş, koyu bir kâbus rengini almıştı yüzü...

Yine odasına çekilmişti ve yatağındaydı. Annesinin çağrısına uyanmıştı...

— Vücudumda bir kırgınlık var anne. Sen kahvaltını yap, ben sonra yaparım.

Maviş odasının kapısını açıp ısrar etmişti.

Gözlerine inanamıyordu yatağa yaklaştığında. Boğuntulu bir sıkıntının, ter kabarcıkları vardı suratında Hasret'in. Soluğu bir tuhaftı ve kıvranıyor, iniltisini dışarıya vermemek için sıkıyordu dişlerini...

Kendisiyle savaştığı ayları düşlüyordu... Acı, azabı çehresinde aylardır en keskin çizgileriyle işlemişti...

Bol elbiseler giyerek saklamıştı hamileliğini... Hâlsizliklerini bir gönül hikâyesinin matemi gibi estirmişti evde...

Birkaç defa eninde taşıdığı çocuğu düşürebilmek için yeltenmiş, vicdanı izin vermeyince sıkıntıları da büyüyüp uçurumlaşmıştı dünyasında.

Çilelerle birlikte onu bedeninde taşımak için mücadele vermişti... O, bir canlıydı her şeyden önce ve yok etmeye hakkının olmadığını düşünüyordu... Bütün olabilirleri gözden geçirdikçe, sadece "kader" diye yutkunmayı tercih etmişti... Masum duyguları günahsız ve müsterihti.

Kızının başucuna kadar geldiğinde daha yeni yeni "dank" diyordu düşüncesi... Maviş, hayretler içinde bekliyordu kızının başında. Gözleri irileşmişti birden ve bebekler yuvalarına sığmayacakmış gibi zorlamaya başlamıştı yuvalarını...

Hasret yatağının içinde kıvranıyor, çehresi buhar buhar terlerle bulgur kazanı gibi kaynıyordu...

— Hasret!

Bu yüksek perdeden atılan çığlık ürpertmişti onu. Soluk soluğa bir hâli vardı:

— Anne! diyebilmişti...

Şefkate muhtaç, yakarışlı bakışlar bırakmıştı gözlerinde...

— Anne çok kötüyüm!

— Kızım!

Sarılıp, onu hırpalarcasına sıkmıştı. Bunaltısı çekilmezdi Hasret'in. Kollarını hışımla gerdirerek geriye itmişti annesini.

— Çekil üzerimden anne fenayım!

Paniğe kapılmıştı Maviş:

— Neyin var söylesene?

— Anne bir kadın doktoru bulmalısın bana. Çabuk ol biraz...

— Dur ki, babanı çağırayım önce.

Öfkesi başka bir nitelikteydi annesine tepkisini gösterirken:

— Asla anne, asla çağırmamalısın babamı! Bir kadın doktoru bulmalısın bana. Hafize teyzenin yeğeni vardı hani.

Şaşırmış, bön bön bakmıştı kızının gözlerine:

— O doğum doktoru kızım.

— Olsun anne, olsun çağır onu çabuk!

Maviş saf ve çırpıntılı bir yürekle çalmıştı komşularının kapısını...

— Hafize Hanım.

— Buyur komşu, bu ne telâş böyle?

— Hafize Hanım yeğenin evde mi?

— Doktoru mu soruyorsun?

— Evet doktoru.

— Nefes al biraz kız, boğulacaksın şimdi.

— Hasret çok fena Hafize Hanım.

— Gece nöbetteydi, az önce geldi. Uyuyor olmalı.

— Ne olur Hafize Hanım kaldır onu. Acele et biraz evde kimsemiz yok.

— Hastaneye götürseniz ya?

Duraklayıp, gözlerine manidar bakmıştı Maviş'in:

— İyi de, o kadın hastalıkları ve doğum uzmanı.

— Onu istedi. Bir şey sorma kurban olayım, biraz çabuk.

— Pekâlâ. Sen evine git, ben hemen onu alıp geliyorum peşinden.

— Ne var teyze?

— Bilmem kızım. Maviş geldi az önce. Hasret hastalanmış seni istermiş...

İtiraz bile etmemişti doktor. Çarçabuk hazırlanıp teyzesiyle birlikte çıkmışlardı evden...

Onları pencerelerinden gören kadınlar, yolda karşılarına çıkan hanımlar soruyorlardı acelelerini:

— Hayırdır Hafize Hanım?

Hem yürüyor, hem de cevap veriyordu:

— Hasret hastalanmış. Çok fena dedi annesi.

Hasret, oturdukları sokakta sevilen bir kızdı komşularınca. Bazıları üzülmüş, peşlerine düşenler bile olmuştu.

Yeliz soluk soluğa girmişti Hasret'in odasına. Yatağın içindeki kıvranışlarını görünce hayrete düşmüştü...

— Hasret!

Sönüktü bakışları genç kızın... Yorgun, usançlı bir inilti tutturmuştu dudakları... Açılan kapının boşluğundan yansıyan simaları görünce bakışları alevlenmiş ve korkusu daha çetin bir ürpertiye dönmüştü. Korkunç titremeler almıştı vücudunu...

— Yeliz abla, ne olur sadece sen gir odama.

Sağanaklar boşanmıştı kirpiklerinin arasından. Yakarışlar da…

— Yeliz abla ne olur?

Doktor komşu kadınlara dönüp mırıldanmıştı sonunda:

— Lütfen dışarıya çıkın ve kapıyı kapatın.

İtiraz eden olmamıştı. Maviş kalmıştı sadece yanlarında. Hasret dolukan bir sesle değiştiriyordu odanın havasını:

— Anne sen de çık.

— Ama kızım!

Doktor anlamıştı hadiseyi. Manidar bakmıştı annesinin gözlerine ve ona da seslenmişti:

— Çıkın.

Sadece doktor ve Hasret kalmıştı odada...

Kapatılan kapının arkasında telâşeli bir bekleyiş vardı. Az sonra da olanlar olmuştu... Merakla bekleyenlerin kulaklarının pası bir çocuk çığlığıyla açılıyordu...

Bu sesi duyar duymaz Maviş şok olmuştu... Komşu kadınların şaşkın bakışları buluşmuştu üzerinde. Hayret komasın-

daydı bekleyenler. Maviş, daha fazla dayanamadan komşu kadınların kollarına pelte pelte yığılıp kalmıştı...

Yeliz işini bitirmiş, gereken neyse yapmıştı... Hasret, annesinden gizli gizli yaptığı kundak ve zıbınlıkları yatağının arasında saklamıştı.

Kapı açılmamıştı henüz... Yeliz işini bitirdikten sonra, Hasret'e morali bozuk bir şekilde bakmıştı:

— Doğum normal. Durumun iyi. Korkacak hiçbir şey yok. Yalnız...

— Abla, dinle beni!

Gözlerini gözlerinin içine dikmiş, bekliyordu doktor:

— Evet, dinliyorum.

— Abla, yanlış anlamamalısın beni. Dışarıdakilere de aynısını anlat. Ok yaydan çıktı artık. Annem ve babamın evde olmadıkları bir gün baskına uğradım. Zil çalmıştı... Açtım... İnsanlıktan nasibini almamış birisi aralanan kapıdan içeriye daldı. Gücüm yetmedi. Kirletildim o gün... İntiharın, çocuk düşürmenin günah olduğunu biliyorum.. Yapamadım ikisini de.

— Hasret, anlamsız bir mantık seninkisi. Kirletildiğini neden söylemedin annene ve babana? Niçin şikâyet etmedin onu, her kimse?

— Ah abla, sen nerden bileceksin. İlçeden bir zorbaydı o... Babam öğrendiği anda mutlaka eli kana bulanacaktı. İşte susmak bu yüzden tercihim oldu.

— Pekâlâ, kimdi o canavar?

Usulca önüne eğmişti başını ve gözlerini çekmişti doktorun ufkundan:

— Benimle toprağa aday bir sırdır bu abla. Bunu sadece şunun için anlattım. Utançlıyım ve rahatsızım. Bunu bir daha,

bir daha sormasın kimse diye duyduklarını sadece benim bir ricam olarak anlatmalısın dışarıdakilere.

Doktor sadece şunu söyleyebilmişti:

— Anlatırım. Üzüldüm...

— Sağ ol abla.

— Hadi, geçmiş olsun. Bana ihtiyacın olursa mutlaka çağırmalısın. Telefon et, çekinme sakın.

— Sağ ol Yeliz abla.

Hadiseyi müteessir bir çehreyle anlatmıştı. Dudak bükenleri ve parmaklarını ısıranları incelemişti:

— Sizlerden bir ricam olacak.

Hadiseyi yarı baygın şekilde, sırtını duvara yaslayıp oturmaya çalışan Maviş'in gözlerinin içine baka baka anlatmıştı üstelik...

— Ayılıp bayılmak çare değil teyze. Olan olmuş bir kere. Sizlerin evde olmadığınız günü fırsat bilen bir caninin, evi basmasıyla başlayan, hazin bir hikâyenin neticesi bu. Kim olduğunu, babasının duyduğu zaman elini kana bulayacağı korkusuyla saklamakta ısrarlı. Bence üzerine varılmamalı. Hepiniz onun ahlâkî yapısını biliyor olmalısınız bence. Şunu iyi anlamanızı istiyorum sizlerden. İnancı hariç, iffetiyle birlikte bütün nazlarını da yitirmiş bir masumdur o. Komşular özellikle sizlere söylüyorum. Herkesin başına gelebilir bu felaket. Ahlâkî değerlerini kısmen de olsa yitirmiş bir toplumun içinde yaşamaktayız hepimiz. Kınamayın ve sözünü etmeyin, diye söylüyorum bunları. Kar yağmadık kış olmaz. Herkes evlerine çekilsin şimdi. Teyzem ve annesi hariç. Unutmayın baş kaldırmayı ihmal ettiğimiz ahlâksızlık şimdilerde okullarımızdaki körpe yavrulara kadar uzanmakta. Toplum önlem alamazsa,

daha çok ahlâk düşkünleri, ahlâkî değerlerimizi hiçe sayarak kendisine durmadan kurbanlar arayacaktır...

Doktor tembih etmişti etmesine ama gel gör ki, ağızlar açılmış, hadise ilçenin üzerine bir bomba gibi düşmüştü...

Dağ fare doğurmamıştı bu defa. Fare dağı doğurmuştu...

İlçenin ufuklarında inanılması güç anlamda fısıltılar vardı bugün...

— Duydunuz mu?

Diller pasını yaman şekilde açmıştı. Dedikodular, yakıştırmalar ve daha neler neler konuşuldu sokak ortalarında ve evlerde...

— Nüfusçu'nun kızı, babası belli olmayan bir oğlan doğurdu...

Bir anda bu ses ulaştı herkesin kulaklarına. Yasemin hayretini gizleyemeyip yüksek perdeden bir çığlık boşaltmıştı dudaklarının arasından:

—Olamaaaz!...

Reis haberi aldığında kükremişti makamında:

— İnanmam!

Oğlu karşısındaki masadaydı belediye binasında. Babasının "inanmam sözü"ne atıfta bulunmuştu mırıldanıp:

— Belliydi zaten.

Reis sert bir şekilde bakmıştı oğlunun gözlerine:

— Ne diyorsun lan sen?! O, hâlâ benim en yakın dostumun evladı.

Başını sadece önüne eğip susmuştu Suat...

En zor kabul yaşadıkları çatının altındaydı. Maviş Hafize Hanım'ın teskinleriyle ayakta kalmayı başarmıştı.

— Bırakma kendini öyle...

Birlikte girmişlerdi odaya. Ağlıyordu Hasret ve kızının yaşlı gözlerine bakan annesi...

Dudakları, hararetten kurumuş ve çatlamıştı Hasret'in. Odaya daha girer girmez buharlı gözleriyle incelemişti annesini ve bir suçlu gibi, ürpertili beklemişti gözlerinde. Kısa, kesin ve yalvarırcasına konuşmuştu:

— Maviş hiçbir şey sorma ha? Yapabilir misin bunu? Çok ama çok zor durumdayım Maviş. Rabbim bunu yapana da çektirecektir elbet.

Titreyen ses sorulaşmıştı sadece:

— Kimdi o?

— Maviş; yemin ederim ki günahsızım. Sadece bunu bilin ve bana inanın yeter. Babama söyle gözlerimin içine bakıp utandırmasın beni. Hatta yanıma sokma sakın, bakamam ki yüzüne... Maviş, şayet çok kızar inanmazsa. Kıyamadığım bir canım var bedenimde artık. Kanım ona armağan olsun. Beni de yanımda yatan çocuğu da dilerse...

Boynunu bükmüştü ve dudaklarını ısırıyordu acısından...

Nüfusçu'nun kanı damarlarında donmuştu haberi aldığında... Maviş, onu Hasret'in odasına çıkarmamış, yalvarmıştı...

Sigara üstüne sigara yakmıştı. Evin içini koyu bulutlar kaplamıştı... Maviş, karşısında boynunu büktükçe eriyor, kıpırdayamıyordu yerinden...

Çok seviyordu Hasret'i... Maviş'in anlattıklarına inanmıştı. Her gün biraz daha ejderhâlaşan, damarlarındaki kanla birlikte dolaşan acısı vardı yüreğinde...

Günlerdir girememişti Hasret'in odasına. İlçeli acayip dalgalanmalara bırakmıştı hadiseyi...

Şüphe kuduruyor, her gün kuşkulu isimler listesi oluşuyordu Nüfusçu'nun zihninde...

Aynı sokağın insanı, gündemi yakalamıştı artık... Herkes keyfince bir baba yakıştırıyordu doğan çocuğa...

Reis, aynı günün akşamında uğramıştı Nüfusçu'ya.

"Adını öğren, gerisine karışma." demişti.

Bakamıyordu arkadaşının yüzüne. Sigara üstüne sigara yakıyordu:

— Söylemiyormuş.

— Varma üstüne, bir müddet zamana bırak.

— Başka da çaresi yok sanırım.

— Unutma öğrendiğin gün, işi tamamdır! Kimseye duyurmadan fısıldamalısın kulağıma.

— Sağol Reis. Öğrendiğim andan itibaren başka şansı da yok...

Hasret odasından bugün çıkmıştı. Annesine yardım etmiş, hatta akşam sofrasını hazırlamıştı...

Nüfusçu oturma odasına istemişti sofrasını. Günlerdir görüşmemişlerdi baba kız.

Annesi sofrayı bahane etmişti babasının yanına girebilmesi için...

Açık duran kapının kenarına kadar gelmişti elinde tepsi...

Bir hayalet gibi bekliyordu, cesareti yoktu babasının yanına girmek için...

En son kapının boşluğunda belirmişti cesaretini toplayıp. Buna rağmen bacakları titriyor, ellerindeki tepsi gitgide ağırlaşıyor, taşıyamayacağı biçimde zorlanıyordu...

Benzi külleşmiş, dudakları seğiriyordu hicabından. Korku Perdesini yırtan hazin, ılık bir ses odanın içinde dalgalanmıştı:

— Babaa!

Nüfusçu sesin etkisiyle toparlanmış, ancak utancından kafasını kaldırıp bakamamıştı kızının yüzüne. Dolukan, ağlamaklı bir sesti cevabı:

Hasret güçlükle bırakmıştı tepsiyi... Al al olmuştu suratındaki deri, utanç alev alev tutuşmuştu yanaklarında...

— Yemek hazır baba.

Dişlerini sıkıyordu ağlamamak için Nüfusçu:

— Otur biraz.

Başını kaldıramamıştı. Gözlerini ayak parmaklarının uçlarına çivilemiş gibi bekletiyordu Nüfusçu...

Hasret babasının oturduğu kanepenin yanı başında kendisini güçlükle taşıyan, fersiz bacaklarının üzerinde bekliyordu... Az sonra dayanamayıp kanepenin hemen kenarına, pelte pelte bırakmıştı vücudunu... Dudakları büzüşmüş sağanaklar boşalmıştı gözlerinden. Odanın atmosferi hazin bir havaya bürünmüştü...

Hasret acı dolu duygularla dolamıştı kollarını babasına.

— Babaaam!

Hıçkırıklar ve az sonra derin bir sükût kaplamıştı içeriyi...

Annesi güçlükle çıkmıştı yanlarından, mutfakta kalanları getirmek bahanesiyle... Ve artık, ağlayan bir sesin çağlayanıydı duyguları yeni baştan galeyana getiren...

— Baba! Beni affeder misin, demiyorum. İnan hiçbir suçum yoktu; gücümün ona yetmeyişinden başka...

Tuğyandaki öfkesine susturucu takmıştı Nüfusçu. Yine de bakamamıştı kızının gözlerine.

— Senden tek isteğim var be kız. Onu esirger misin babandan?

— Sana canımı bile veririm baba. O isimden başka. Benden sadece o ismi istememelisin. Çünkü, seni aramızdan kaybetmektir o ismi duyurmak.

— De be kız. İyilik edersin babana. Başka bir arzusu yok bu adamın. Söyle ki gereğini yapıp, başımı yukarı kaldırarak yaşayayım! Cezaevinde kalmak, başım önümde gezmekten daha kolay iştir benim için. De ki, korktuk sanmasın, o adi kimse!

— Bir anlaşma yapsak, bunu ister misin?

— Nasıl bir anlaşma ki bu?

— İzin ver şimdi, gidip beynine kurşun doldurayım!

İtirazlı sallamıştı başını Nüfusçu:

— Olmaz. Nüfusçu ölmedi ki daha.

— O hâlde bir daha sormamalısın baba. Bir canım var, sana armağanımdır. İstersen vur başımı, ama bir daha sorma sakın o ismi benden.

— Bulurum bir gün. Buna inanmalısın. Er ya da geç!

— Zaman şifrelerin anahtarıdır baba. Çözerse, ona da kader derim...

Herkes kendi adasında yaşamaktaydı. Sokaktaki komşularından bile uzak ve habersiz. Bir küskünlük psikolojisi, Nüfusçu ailesinin kabuklarına çekilmelerine sebep olmuştu.

Eski neşeler yüzlerden silinmiş, âdeta o talihsiz hikâyenin matemi çökmüştü ruhlarına...

İnzivaya çekilmişlerdi hepsi de. Nüfusçu, başı önüne eğik ve saygılı davranıyorlardı aslında... Günler sonra hadise dost simaların, iç mahzenlerine inip hapsedilmişti... Bütün duyarlılıklara rağmen konuşanlar, araştıranlar da vardı elbet.

Çocuğun kırkı çıkmıştı bugün... Adı hâlâ konulmamıştı... O soğuk rüzgâr, esrarlı bir makam şeklinde esiyordu duygularda.

Farkında olmadığı bir şey vardı ailenin. Gün geçtikçe ona alışmışlar, ısınmışlar, içlerindeki katılığı silerek okşamaya, sevmeye bile başlamışlardı.

Nüfusçu akşam iş dönüşünde duygusallığın komasındaydı yine. Sigarası vardı dudaklarının arasında... Sessiz sedasız hazırlanan sofranın arkasından çaylarını getirmişti Hasret.

Nüfusçu çayını alıp, şekerini atmıştı bardağına. Oldukça gürültülü karıştırmıştı bardağını farkında olmadan... Sıkıntılarını üzerinden atamıyordu bir türlü...

Anne kız, aynı kanepede oturmuşlar, yudumluyorlardı çaylarını. Nüfusçu tam karşılarındaki sedire oturmuş, arkasını duvar yastığına yaslamıştı... Yine sigarası vardı dudaklarında, efkâr efkâr dumanlar ağıyordu tepesinden... Daha bir yudum höpürdetmişti çayından ki, çocuğun ağlaması geldi kulaklarına bitişikteki odadan... Hasret'e bakıp kaçamak bir bakış fırlatmıştı babası... Onun hakkında ilk konuşuşuydu bugün:

— Kırkladınız demek?

Hasret başını önüne eğmiş, Maviş vermişti cevabını:

— Evet.

Hasret'e dikmişti gözlerini:

— Al getir, dedim. Artık o bizden birisi bu evde.

Fazla direnememişti ama kalkamamıştı da yerinden. Annenin gözlerine eriyen bakışlarla dokunmuştu.

Nüfusçu farkındaydı direnişin. Tatlı bir azar vardı yinelediği isteğinde:

— Annene bakıp durma öyle, ben senden istedim onu.

Boynunu bükmüştü sadece. Hareket edememişti nedense. Maviş kalkmıştı yerinden ve Nüfusçu daha fazla üstelememişti.

Maviş, biraz sonra çocuğu kucağına alıp girmişti odaya. Hasret başını kaldırıp bakamıyordu... Annesi kucağında sallıyordu sesini kesmesi için. Nüfusçu'nun karşısında durmuştu Maviş:

— Kucağına alıp bakar mısın?

Zorlanmıştı önce, derin, hazin bir nefes indirmişti ciğerlerine, inadını kırabilmek için ve acı acı yutkunmuştu kollarını ona açmazdan önce:

— Ver bari. O bir masum...

Hasret'in gözleri dolu doluydu onlara bakarken... Dudaklarını sakız gibi çiğniyordu hıçkırmamak için. Gözlerindeki ifade okunacak kadar açıktı: "Böyle vermeyecektim çocuğu kucağına ama..." demek istiyordu boynunu büküşüyle...

Nüfusçu biraz sevmiş, hatta öpmüş yanaklarından, konuşmuştu onunla. Yeleğinin cebinden günün en anlamlı sürprizini çıkartıp koymuştu kundağının üzerine...

Yaşadıkları sokakta kuşkulandığı her kim varsa, aynı yöntemi usanmadan, bıkmadan uyguluyordu... Armağan'la birlikte el ele dolaşırlarken kuşkulandığı bir simaya rastlasa, ona selâm veriyor, hatta meydan kıraathanesinin önündeki sandalyelerde arkadaşlarıyla çay içmek için oturuyor ve beynindeki projeyi hiç beklenmedik anlarda duyarsızca uygulamaya çalışıyordu...

Armağan inanılmaz bir ürkeklik içindeydi Nüfusçu'yla birlikte çıkarlarken. "Hadi gidiyoruz." dediğinde benzi sararır, irade dışı bir titreme alırdı vücudunu...

Artık Nüfusçu'yla birlikte dolaşmaya çıkmak, psikolojik tedirginlikler oluşturmuştu düşüncesinde.

Ne zaman yolda durup, selâm verdiği birisiyle konuşmaya başlasa ya da kıraathanenin bahçesinde, karşısında oturduğu adamın gözlerinin içine manidar baksa, başına gelecekleri hisseder, rengi solardı birden...

Ezberlemişti artık, avcının namlusu ucunda bekleyen bir ceylan gibiydi... Konuştuğu insanı sihirli bakışlarıyla kuşatması altında tutmaya başladı mı, hava değişirdi birden... Hiç

beklenmedik bir anda koparacakmış gibi yapışır, hoyratça asılırdı Armağan'ın kulağına.

— Neden geldin ki benimle? Rahat bir nefes alacaktım. Boştaki elini yumruk yapıp kafasına vururdu çocuğun...

O sihirli bakışlar, kirpiklerini hiç kırpmadan karşısındaki insanın tepkisini almaya çalışırdı.

— Vurmasana!...

Bunlar, bitmek tükenmek bilmeyen feryatlarından bazı alışkanlıklarıydı... Sonra, işini bitirip sakinleştiği anlarda inanılmaz bir insan olurdu...

Yumuşar, okşar, severdi. Gözleri dolardı bazen ona bakarken... Ama, yine de sürekli yapardı aynı şeyleri... İnanılmaz bir haber alma yöntemiydi uygulamaya koyduğu... Karşısına aldı; insanların iç dünyalarını deşmek, duygularını tahrik etmek yöntemiydi Nüfusçu'ya göre yaptıkları...

Aklı sıra babalık şefkatiydi tahrik etmeye çalıştığı... Her kim farklı şekillerde onu kınayan bir tepki gösterse, yakasından yapışacaktı. Belki de, buna lüzum kalmadan her kimse itiraf edecekti babalığını...

Israrla sürdürdüğü bu buluş, henüz işe yaramamıştı. Fakat, Nüfusçu inatla, bıkmadan yapıyordu bunu...

Armağan şaşkındı bu uygulamadan. Önce örseliyor, incitiyor sonra öylesine müşfik davranışlar içine giriyordu ki, şaşırtıyordu onu... Yaptıklarını affettirmek için birlikte bakkala uğruyorlar ne isterse onu alıyorlardı. Nüfusçu okşuyor, hatta yanaklarından öpüp ona karşı olan sevgisini hissettirmeye çalışıyordu böyle zamanlarda...

Talihsiz hissediyordu çocuk kendisini. Ürpertili, eli yüreğinde bir hayattı aslında yaşadığı...

Yıllar, ıstırap ağlarını öre öre yürüyordu hayatında... Artık büyümüş, serpilmiş, aklı her şeye ermeye başladığı yaşlara gelmişti.

Armağan, bu sıkıntılar içinde bitirmişti ilkokulu... Ortaokulda da fazla değişmemişti şansı...

Artık liseli yıllarında, yakışıklı, boylu poslu delikanlılık çağlarını soluklanmaya çalışan bir öğrenciydi o...

Nüfusçu'nun yıllardır alışkanlık hâline getirdiği o anlaşılması güç yöntem, liseli yıllarında bile zaman zaman Armağan'ın peşini bırakmamıştı... Onur kırıcı davranışlara bozulmayan sükûtuyla dişlerini sıkıyordu Armağan; utanç verici alışkanlıklarına maruz kalıyordu Nüfusçu'nun... O, hep çile dolu bir hayatın, meçhulleri el yordamıyla arayan adamın güdümünde, sabırlarını ıstırapla olgunlaştırarak yaşıyordu. Fazla umut vermeyen bir hayatın renkli yelpazesinde soluk bir sayfa gibiydi...

İlçe yeni bir mevsimin değişiklik çabaları içindeydi... Okullar açılalı hayli zaman olmuştu... Cadde oldukça sakindi...

Kışa merdiven dayayan günlere nispetle Akdeniz ılık, güneşli bir günü daha selâmlıyordu...

Lise binasının bahçesi öğrencilerle kaynıyordu. Şakalaşmalar, bağrışmalar, kahkahalar, şamata sesleri yükseliyordu yer yer.

İlk dersin ziliydi çalan... Okulun giriş kapısından taşkın bir nisan seliydi içeriye doğru akan.

Az sonra herkes sınıflarına çekilmiş olacak ve bahçe yeniden sessizliğine kavuşacaktı...

Sınıfların kapıları kapanmış, herkes öğretmenini beklemeye koyulmuştu...

Armağan, lise ikinci sınıftaydı artık. Bulunduğu sınıfın en İyi iki öğrencisinden birisiydi o... İlk dersleri din'di... Abbas Hoca girecekti derslerine... Gülden ve Armağan bu sınıfın en iyi öğrencileriydi. Sınıf duygusu yaşanırdı, bu yüzden birbirlerine karşı bilinmedik hislerin ikliminde iki rakip, daha doğrusu iki yarışçıydı onlar...

Anlamlı ve derin bakarlardı birbirlerine farkında olmadan... Bazen o derin bakışların zaafına kapılır susar, hatta içli bir burkuyla boyun bükerdi Armağan...

O, tepkileri hedef tahtası gibi her an üzerine çeken, horlanan, bazen de tek başına bırakılan bir öğrencisiydi okulunun... Sabrı bir meme gibi emzirirdi yüreğine. Bazen kükrer, delice haykırır, ürpertirdi kendisine haksızca yapılan davranışların direnişlerini... Cesur, kırılan ama hiçbir zaman eğilmeyen, yiğit bir yüreği vardı onun...

Gülden, aralarındaki rekabetin öfkesini hissettirecek kadar açıklar verirdi ona zaman zaman. Hatta o da çizmeyi aşar ve kırardı Armağan'ı... Delikanlılık yıllarının esintilerini yaşayan genç adam, anlam veremezdi arkadaşlarının sebepsiz tavır alışlarına...

Aklının kurduğu mahkemeler onu hep günahsız, masum ve haklı çıkartırdı... Bu hayatın, haksız yere üzerine üzerine gelişlerinin niçinlerini biliyordu artık... Kulak dolusu duyduğu o talihsiz saldırıları anlamsız buluyor, ne evde ne de başka mekânlarda onun telaffuz edilmesini ve savunmaya geçmesini istemiyordu.

Bazen yumruklarıyla, bazen sert öfkeli bakışlarıyla bazen de gücüne gitmişliğin dudaklarına bıraktığı ateşli sözlerle meydan okuyordu muhataplarına...

Aşina simalar arasında, yılgınları oluşmuştu ona artık hakaretlerin…

Bu alâka, bu yakınlık hiçbir zaman gözden kaçmazdı arkadaşlarının arasında. İçten içe büyüyen bir merak hâline gelmişti sınıftaki öğrencilerce bu yakınlık.

Talebeler sabırsızlanmışlardı. Gürültü basmıştı sınıfı. Hoca henüz gelmemişti. Sık sık saatlerine bakıyorlardı talebeler ve sınıfın kapısında bekliyordu gözler...

Bir koşturma içindeydi Abbas Hoca. Lise binası ile arasında kalan mesafeyi kapatabilmek için yarışıyordu kendisiyle.

Caddenin kaldırımında aniden durmuştu. Gözlerini kısıp, net bir görüntü almak için çırpınıyordu bakışları. Özlem yüklü bir yüreğin titreyişi parlatmıştı gözlerini...

Hedefinden ayrılmak istemeyen keskin bakışlar aniden bulutlanmış ve görüntü netliğini yitirmişti. Soluğu boğazında tıkanacak kadar yüksek bir heyecana kaptırmıştı kendisini.

Bir kızı, bir de oğlu vardı hocanın. Ömer, Ankara İktisat Fakültesi'nde öğrenciydi. Ayşe tutturamamıştı bu yıl üniversiteyi... Dedesinin dükkânında tezgâhtarlık yapıyordu o.

Abbas Hoca bu ilçenin çocuğuydu. Teyzesinin kızıyla evlenmişti. Fikir ayrılıkları bozmuştu yuvalarını...

Çocuklarının ikisi de, anne ve akrabaların etkisiyle dışlamışlardı babalarını...

Kendisini suçlu hissetmese bile bu bölünme çok hırpalamıştı hocayı... Onlarla dilediği dünyayı yaşayamayışının ıstırabı katlediyordu hislerini...

Verilen tavizlerden, iki yüzlülüklerden nefret eden, bir mizacı vardı. Bu yüzden sevenleri kadar, düşmanları da çoğalmıştı yaşadığı çevrede...

Yuvası bozulmuştu. Eşinden ve çocuklarından ayrı yaşıyordu Abbas Hoca. O bir kuralcıydı bazılarına göre. Okulda bu yüzden "Aykırı Çağdaş" koymuşlardı adını ve yavaş yavaş çevreye de yayılmıştı bu lâkap...

Duymuştu kendisine takılan adı. Ona göre ortada kesin bir yanlış vardı... Ya kendisi inanılması zor bir yanılgının içindeydi ya da etrafında ona hoyratça tepki vermeye çalışanlar...

İlahiyatçıydı. Çok okuyan, çok araştıran bir kitap kurduydu... Dinin bütün yönlerinden haberdardı... Kitabın ve sünnetin işaret ettiği çizgilerden ibaretti yaşamaya çalıştığı hayat. Kafama göre olsun, dememişti o. Uydurulan dini değil, gönderilen arı dinin duruluğunu yaşamak içindi çırpınışları... Kimsenin de bu kesin doğrulardan tasarruf hakkı yoktu ona göre... İşte, hayatının bütün açmazlarının başladığı nokta ve bütün sıkıntılarının kaynağı, doğrulardan sapmadan yaşayışıydı...

Abbas Hoca'ya göre toplum hem yasakları, hem de inancını dilediği gibi hür bir gönülle karıştırarak yaşamak eğilimi içindeydi ve bu gibi bir yanılgıyı sindiremiyordu hoca...

Yuvasındaki fertlerin yaşadıkları da toplumun yanılgısıydı. Yuvasında kendi inancına göre önlemler almaya kalkışınca sonuç acı bir sonla noktalanmıştı...

Çocukları anneden yana taraf tutmuştu. Anneanne ve büyükbabayı da yanlarında bulunca, tek başına kalmıştı Abbas Hoca...

Hoca heveslenmişti önceleri. Taksitle televizyon alıp getirmişti evlerine. Aile nasıl bir sevinç yaşamıştı o gün...

Aradan günler geçtikçe anlamıştı hatasını da. Programlardaki başıbozukluklar, mafya oyunları, seks içerikli filmler; yasak ilişkileri maharet gibi sergileyen ekranların, haber yerine dedikodulara yer verişi bunaltmıştı hocayı...

Doğru yolda kullanılsa çok güçlü bir okuldu aslında. Fakat Hocaya göre çok yanlış bir yoldaydı programların çoğunluğu...

Çocuklarıyla utanç sahnelerini seyretmek zorunda kalışı hocayı kahretmeye başlamıştı... Kutsal değerlerle dalga geçenlerin, ahlâkî değerleri temelinden çökertecek kadar sorumsuzluğuna şahit oldukça ürpertileri de geçilmez olmuştu...

Bir defasında yine kızı ve oğluyla beraber bir program izlerlerken, aile mahremiyetini parçalayan bir sahneyi bulmuşlardı karşılarında... Hoca hışımla yerinden fırlayıp kahrından titreyen parmağını çökmüştü televizyonun düğmesine... Tepesini delen bir sinirin şuurunu katleden gücüyle kucaklamıştı televizyonu...

Yaz aylarının en hararetli sıcağı kadar ateşliydi damarlarındı dolaşan kan. Açık duran pencereden hırsla savurmuştu koltuğunun arasındaki televizyonu... Cihaz, binanın önündeki betona çarpıp paramparça olmuştu...

Utancının tepkisini önce böyle göstermişti kendisini şaşkın bakışlarıyla seyreden çocuklarına ve az sonra öfkesi dinince özür dilemişti onlardan...

O günden sonra evdekilerin bütün ısrarlarına rağmen bir daha televizyon almaya yanaşmamıştı hoca.

Bütün olanları bir sinema şeridi gibi geçirmişti gözlerinin önünden...

Ayşe de fark etmişti babasını...

Önce ılık bir bakış olmuştu aralarında, sonra hırçın bir tepkiye dönüşmüştü genç kızın bakışları...

Önce duygularının yumuşadığının farkına varmamıştı Ayşe. Sonra birden farkına varıp toparlanmış, gözlerinin istika-

metini değiştirmiş ve umursamaz bir tavır takınıp yürümeye başlamıştı... Ardından yetişen çağrıya aldırış bile etmiyordu:

— Ayşee!...

Sesi işitmesine rağmen tıpkı bir yabancının çağrısı gibi uzaklaşıyordu ondan...

İçli bir bakış, dolukan bir çehresi vardı. Keskin bakışlar buharlaşmış, şimşeklerini çakan gözler sağanaklarını çoktan indirmeye başlamıştı bile. Koyu bir hüzünle uğurluyordu kızını...

Okul aklına gelmişti ve ders... Perişan adımlar bırakmıştı geçtiği yolların üzerinde... Düzensiz, hatta yalpalayan adımlarla kısaltmak istiyordu mesafeleri... Sınıf gürültünün kulakları tırmaladığı bir yerdi. Armağan vermişti gözlerini:

— Bilmem.

Beklemediği, çok umursanmaz bulunduğu için alınganlık rengine boyanmıştı yüzü.

Hemen arkasındaki sıradan Haldun'un fısıltıları taşınıyordu kulaklarına... Gülden'i kıskanıyordu Armağan'dan ve olur olmaz anlarda hıncını hakaret eder gibi sözler harcayarak almaya çalışıyordu:

— Ya, sahi bu çocuğun babası Abbas Hoca olmasın?

Yanındaki arkadaşı sınıfı dolduran bir kahkaha savurmuştu Haldun'u duyup.

Gülden hafifçe başını geriye çevirip, sert bir bakış fırlatıyordu sözün sahibine ve o da alıyordu cevabını:

— Çok merak etti de.

Destekli bir tokat saklamıştı çocuğun suratına. Armağan öfkesini bu defa da böyle alıyordu işte.

Haldun sersemlemişti oturduğu sıranın üzerinde... Şaşkınlıklar gürültüyü bile iniltili bir sessizliğin kollarına bırakıyordu sınıfta ve bakışlar aynı kişinin üzerinde buluşuyordu... Sınıfın kapısı açılmıştı aynı anda...

Herkes ayağa kalkmıştı ve içeride çıt çıkmıyordu... Gözlerdeki pırıltılar hayretin en demli anlarını yaşıyordu...

Abbas Hoca bozuk bir moralle girmişti sınıfa. Etrafını kolaçan etmeden de yerine geçmiş ve oturmuştu... Çantasını bir kenara koyup ayakta duran çocukları ıstıraplı pırıltılarla seyrettikten sonra mırıldanıyordu…

Sınıfı karşısına alacak şekilde ortalayarak durmuştu... Bakışları anlamsız, bir cam fanus hissini insanda uyandıracak kadar sihirli ve dış dünyaya kilitliydi gözleri... Âdeta preslenmişçesine yapışık duran dudaklar, inanılması güç bir şekilde aralanmıştı. Derinliklerden sökülüp gelen hassas bir yapısı vardı sesindeki tonun:

— Çocuklar, elimde olmayan sebeplerden dolayı geciktim. Hakkınızı helâl edin.

Az önce yaşanan şaşkınlık unutulmuş, gözler hocanın üzerine çevrilmişti. Belli ki, iç zindanlarının boğuntulu havası germişti hocanın sinirlerini...

— Bugün sizleri yazılı yapacaktım, vazgeçtim. Dilerseniz serbest konularla işleyelim bugünkü dersimizi. Meselâ sorusu olanlar varsa...

Sınıf benimsemişti bu teklifi... Anında parmaklar kalkmış ve sesler yükselmişti. Sessizlik, yerini yeni kaynaşmalara bırakmıştı birden:

—Ben.

—Ben.

— Ben.

Orta sıralardan bir öğrenciye ilişmişti gözleri.

'Sen' diye işaret etmişti parmağıyla.

Parmaklar inmiş ve ayağa kalkan öğrenci konuşmaya başlamıştı.

Başka bir öğrenciye söz vermişti:

— Sen.

Çocuk usulca kalkıp:

— Hocam; siz eşinizi ve çocuklarınızı kovdunuz mu?

Yüzündeki ıstırap çizgileri derinleşmişti ve koyu bir kâbus kaplamıştı bakışlarını:

— İnanamıyorum. Nereden duyuyorsunuz bu yalan yanlış şeyleri?

Öğrenci de utanmıştı. Sesinin frekansı düşmüştü ve yeniden mırıldanmaya başlamıştı:

— Öyle söylediler Hocam.

— Sen de otur. Özel hayata girmeyin, demiştim.

Bir kız öğrenciye söz vermişti peşinden:

— Öğretmenim, şayet kızmazsanız size bir sorum olacaktı.

— Kızmam.

— Size niçin "Aykırı Çağdaş" lâkabını taktılar?

Bakışlar sertleşmişti. Sesinde azar vardı bu defa:

— Otur!

Kız konuşmasını kısık bir sesle sürdürmüştü:

— Öğretmenlerden bile duyduk bunu.

Hoca içli bir soluk alıp vermişti:

— Çocuklar, dersle ilgili olmalıydı sorularınız. Fakat madem çok merak ettiniz bu sorunuza kısa bir cevap vereyim. Bu lâkabı düşüncelerimden dolayı taktılar.

Armağanın yanındaki arkadaşı söz istemişti. Armağan Gülden'e merakla bakıyordu:

— Hocam, sizce maneviyat nedir?

Buruk bir tebessüm vardı hocanın dudaklarında:

— Güzel... Maneviyat, insanlar için başından ayrılmayı istemedikleri bir pınar misalidir... O, içtikçe harareti artıran, efsaneleşen, hazzına doyulmayan bir suya benzer... Çocuklar o, insanlar için su, hava, toprak ve gıda kadar gereklidir... Onu hisseden gönüllerde hoşgörü ve barışseverlik vardır... Onun bestesi sevgi, güftesi aşk, çizgisi ahlâk ve dürüstlüktür.

Bu sırada bir kız öğrenci daha sesini yükselterek parmak kaldırıyordu:

— Evet.

Öğrenci heyecanlıydı söze başlarken:

— Öğretmenim üzücü bir şey geldi kulağımıza. Okuldaki kız ve erkek öğrencilerin "hâl ve gidişinden" şikâyetçi olan öğretmenlerin arasındaymışsınız. Bununla ilintili bir sorum olacaktı size.

— Evet.

Öğrenci nefeslendikten sonra konuşmasına başlarken kendisini oldukça zorlamış, tereddüt geçirmişti bir an. Etrafındaki arkadaşlarının üzerlerinde kaçamak, anlam dolu bakışlar bırakıp çektikten sonra heyecanı daha da yükselmişti.

Hoca bir müddet bekledikten sonra öğrenciyi tahlil etmiş ve sormuştu:

— Vaz mı geçtin?

— Çocuklarınızla konuşmadığınıza dair bir söz yayıldı okulumuzda. Bu doğru mu?

Hoca talebesinin yüzüne bakamamıştı utancından. Arkalardan bir erkek talebe kahkahalarına gem vuramamıştı... Bir şamata vardı herkesin çehresinde ve böyle olunca sorunun sahibi olan öğrenci de utanmıştı.

Hoca sert bir şekilde bakmıştı kahkaha atan öğrenciye ve aynı bakışlarla taramıştı sınıfı.

Kız öğrenci oturmuş, yeniden derin bir sükût kaplamıştı sınıfı.

— Haberim yok.

Aynı talebe yeniden ayağa kalkıp ısrarını sürdürmüştü:

— Öğretmenim sizce böylesi bir davranış uygun mudur?

— Otur!

Düşünce payı gerekircesine susmuştu önce ve sınıfı yeniden süzdükten sonra konuşmasını sürdürmüştü:

— Çocuklar bu her şeyden önce onur kırıcı bir tutum. Onun tedbirlerini çok daha öncelerden eğitimle almak gerekir diye düşünmekteyim. Ahlâk, iffet, namus ve inanç gibi gerçeklerin incinmesinin, yıpratılmasının karşısındayım... Bilinçli bir eğitimin sonunda, kutsal saydığımız değerlerin daha iyi anlaşılabileceği ve korunabileceği kanaatindeyim... Unutmayın çocuklar, insanın hayatta en büyük yitiği kendisidir. Onu bulduğu andan itibaren sorumluluklarını da fark etmiş demektir. Kendisini keşfedemeyen insan, hayatta hiçbir şeyi doğru dürüst analiz edemeden, acılarıyla, yanılgılarıyla birlikte silinip lider. Kız erkek her kim olursa olsun, hayatında vicdanına ait elekte irdeleyip yeniden gözden geçirdiğiniz andan itibaren düşünceniz de anlam kazanacaktır...

Bir erkek öğrencinin acelesi vardı. Hem parmağını kaldırıyor, hem de yüksek sesle hocanın dikkatini çekmek için çırpınıyordu.

Hoca öğrencinin heyecanını fark edip ona söz vermişti:

—Sen.

Gözler söz alan öğrencinin üzerindeydi:

— Öğretmenim, günlerdir size sormak istediğimiz bir soru var.

— Bütün sınıfın mı, demek istiyorsun?

— Hayır, birkaç arkadaş.

— Önemli olmalı.

— Evet öğretmenim.

— İyi ya, dinliyoruz o hâlde.

— Öğretmenim, özellikle ben bazı meselelere aşırı merak duyan bir yapıya sahibim. Bu yüzden bir konuyu defalarca okudum. Konuyu tam olarak netleştiremeyişimiz yordu bizi. Önce bir kavram çarptı gözüme ve onun lügatteki anlamına baktım. "DECCAL"

Hoca dikkatli gözlerle takipteydi öğrenciyi:

— Bu konu seni bu yaşta hem o kadar ilgilendirmez, hem de oldukça aşar... Bu sıralardayken demek istedim...

— Ama öğretmenim! Sınıf ısrarlıydı.

Hoca susturamamıştı çocukları:

— Pekâlâ. Bitmiş miydi sorun?

— Öğretmenim şunu anladım. Deccal dinle dinsizliği karıştıran…

—Eee!.

— Bir hadis kitabında rastlamıştım... Okudukça bu kavram başka ufuklar açtı kafamda.

— Ayet ve hadisleri yorumlayacak bir bilgiye sahip olmadıkça, okuduklarına değişik, hatta rastgele anlamlar yüklemeye kalkışmadın inşallah. Bunu şu maksatla söylüyorum: Çocuklar din, cahil insanlardan çok çekti hayatımızda...

Bütün öğrenciler kahkahalar boşaltarak gülmüşlerdi. Öğrenci arkadaşlarına bakıp bozulmuş, gururu incinmişti:

— Fakat öğretmenim anlatmadım ki henüz.

— Anlat o hâlde. Sadece dikkatli olmanı istemiştim senden.

— Tamam öğretmenim.

— Evet dinliyoruz.

— Çeşitli hadisler okudum bu konuda. Babam yardımcı olamadı; tabi ki annem de. Biz de arkadaşlarla birlikte yorumladık. Hadislerde deccalın özellikleri şöyle sıralanıyordu:

Deccal'ın, bir adamı herkesin gözleri önünde öldüreceği ve dirilteceği...

Yeryüzündeki hızının rüzgârdan daha çabuk olacağı... Kuru yerde ot bitirtebileceği, dilediği vakit yağmur yağdırabileceği...

Başka bir hadiste de, eşeğinin kulağının gölgesinde yüzler…

— Evet!

Bütün öğrencileri sarmıştı konu. Herkes dikkat kesilmişti.

— Öğretmenim bu vasıfların hepsini de üzerinde toplayan bir şey var günümüzde...

— Neymiş o?

— Televizyon öğretmenim.

Yüzü kırışmıştı hocanın. Pek hoşuna gitmemişti öğrencinin izahı. Âdeta, yuvasının bozuluşunda ilk adım gibi anlatılan bu talihsiz hikâyenin yeniden yüzüne vuruluşu gibi bir izlenim çıkartmıştı sorulardan.

"Aykırı Çağdaş" yaftasını yiyen hocanın yuvasının da yıkılış sebebi sayılan talihsiz hikâyeyi öğrencileri bile duymuştu...

Hoşnutsuz bir seyirden sonra, içli bir tebessüm belirmişti dudaklarında:

— İyi de, "delilin ne?" diye sormazlar mı adama?

Çocuk cesaret kazanmıştı:

— Öğretmenim anlatmıştım ya öncesinde. Televizyon dışarıda yağmur yağmadığı hâlde ekranda istenirse yağmur yağdırabilmekte. Ulaşımı ise rüzgârdan daha hızlı. Düğmeye basıldığında inanılmaz mesafeleri bir anda kısaltmakta. Ölen insanları diriltip konuşturmakta. Dinle dinsizliği de zaman zaman birbirine karıştırmakta. Kahvelerde, salonlarda ve buna benzer yerlerde yüksek bir yere konuluyor ve yüzlerce insan karşısına geçip onu seyredebiliyor. Ve ona olan alâka da daha çok saz, söz ve eğlencelere yönelik. Öyle ise televizyon bir Deccal'dır.

— İyi de, sen kafana göre çözmüşsün. Bana bunun neyini soruyorsun şimdi onu söyle?

Hocanın ne cevap vereceğini meraktaydı sınıf.

Ayaktaki öğrenciye eliyle işaret etmişti önce, cevabını vermek için hazırlanmıştı...

— Otur bakalım.

Meraklı bir bekleyiş içindeydi sınıf. Hoca önce bir şiirle cevaplıyordu öğrencisini:

"İdrak-i meali, bu küçük akla gerekmez,
Zira bu terazi o kadar sıkleti çekmez."

— Bence hadise boyunu oldukça aşmış. Önce derslerinle ilgilen ve o meselenin hâllini de uzmanlarına bırak. Yorumlanmış hadislere yorum getirmekle olmaz. Tamam mı?

Başka bir talebe yüksek bir sesle gürültüleri aşmıştı:

— Öğretmenim ya sizce?

— Çocuklar susun ve dinleyin. Her insan anlayabileceği her parçayı okur ve kendisince yorumlayabilir. Ancak, bu öylesi değil. Henüz hiçbir yetkili ağızdan, böylesi bir ses çıkmadığına göre, galiba sükût daha doğru olur diye düşünmekteyim. Benim bildiğim Deccal'ın bir insan olacağıdır.

Konu da bitmişti...

Bir kız öğrenci derinleştirmişti konuyu:

— Öğretmenim, siz televizyona karşı mısınız?

Beklediği bir soruydu işte bu. Çünkü hakkında neler neler anlatılmıştı bu konuda...

— Hayır, çocuklar; ilmin ve teknolojinin insanlığa hizmet götürmesine kimse karşı çıkmaz. Ben ekranların insanlığa ve yetişen nesillere eğitici bilgiler sunuşuna değil, insanlığı boş şeylerin meşgul eden programlarına karşı olduğumu söylemekteyim. Çok olmasa bile, bunlar acı bir gerçek olarak tazeliğini korumaktadır hafızalarımızda... Mafya özentileriyle, seks, içki ve kumar özentileriyle nesillerin saf zihinlerini bulandırmaya çalışan filmler, inançlara yağdırılan hakaretler... Bunlar eğitici olamaz.

Arkadaşınız “Deccal” sözcüğünü kullandı az önce onun için. Ben de diyorum ki, bilgi fazilet ve ahlâkî kurallarla donatılmış programlarıyla o ekran “Mehdi” görevini üstlenebilirdi... Asıl olan ekranları karartmak değil, onları değerler manzumesinin çizgisine çekip, yeryüzü ahlâkının sütunlarına payanda görevini üstlendirmektir.

Sizlere tavsiyem şu çocuklar: Yaşarken adresini iyi ezberlemiş insanları olmalısınız hayatın.

Çiçek çiçek gezdim, bal yapmak için,
Peteğime çomak sokup bozdular...
Sözlerimden fitne çıkarmak için,
Sohbetimi, bakanlığa yazdılar...

Cadde kenarlarındaki mağazaların önleri insanlarla doluydu... Kaldırımlar âdeta panayır yerini andırıyorlardı bugün... Ara ara mesafelerle tezgâhlar kurulmuştu... İşportacılar sevimsiz ve kaba sesleriyle bağırıp çağırarak insanların dikkatlerini sergilerine çekebilmek için çırpmıyorlardı...

Kalabalık bir il nüfusunun yoğunluğunu taşıyordu kaldırımlar...

Abbas Hoca gece uyuyamamıştı. Yolda ilerlemeye çalışırken dalgın, neşesiz bir hâli vardı...

Tek başına kalıyordu evde. Duvarların iniltisi katılmıştı gece sessizliğine…

— İşte, Abbas Hoca bu!

Daire bölünmüş ve basın mensuplarının hocaya yaklaşması için yer açılmıştı...

Flaşlar patlamıştı peş peşe ve kameralar girmişti devreye... Önüne uzatılan mikrofonlar, gazetecilerin çalıştırılan teypleri ve etrafında örülen etten duvarlar şaşırtmıştı hocayı.

Bir gazeteci soruyordu ilk sorusunu:

— Abbas Hoca siz misiniz?

Bön, dalgın ve şaşkındı hocanın bakışları:

— Evet!

Talebeler coşkulu itiş kakışlarla gitgide daraltıyorlardı çemberi.

Hoca şaşkınlığını yenememişti, önüne mikrofon uzatan televizyoncunun sorusuna kadar:

— Hocam televizyon Deccal mı?

Birden aymıştı. Âdeta ağır bir balyoz indirilmişti kafasına.

Şuursuzluğa kapılmış, çılgın aklın çelmeye çalıştığı doğruların şokunu yaşıyordu mikrofonu önüne tutan basın mensubuna bakarken:

— Nereden çıkartıyorsunuz Allah aşkına bunu?

— Hocam, dünkü dersinizde bu konuyu işlemişsiniz. Kendi vehimlerinden oluşturduğu iç dünyasının zindanlarında…

Tepesi atmıştı hocanın. Asabı bozulmuş bir şekilde azarlıyordu sorunun sahibini:

— Yaa siz neler söylüyorsunuz?

— "Televizyon Deccal'dır." demişsiniz.

Gönlü bir zillet tufanının kıskacında, öfkesi anbean artıyordu...

— Yanlış bir iz üzerindesiniz. Evet, dün derste böyle bir mesele oldu. Yalnız bu sadece ve sadece bir öğrencinin sorusu ve yine kendi yorumuydu... Öğrenciye sadece bu konunun kendisini aşacağını söyledim ve kapattım.

Bir gazeteci sabrını taşıran sorusuyla kızdırıyordu hocayı:

— Hocam, size irticacı diyorlar doğru mu?

— Ne demekmiş irtica?

— Mevcut düzeni yıkıp yerine...

Sözünü yarıda kesmişti gazetecinin:

— Sizin maksadınız üzüm yemek mi, bağcıyı dövmek mi? Ben inançlıyım ve inancımın gereğini yaşamaya çalışan bir öğretmenim.

Başka bir ses tırmalıyordu kulaklarını:

— Hocam, inançlıyım derken...

— Her kelimeden değişik yorumlar çıkarmak mıdır sizce haberciliğin gereği?... Çarpıtmaya kalkışmak, dürüstlük ilkesine ters düşmez mi sizce de? İnançlıyım tabi. Yani insanlık mozaiğinde sizin renklerinizden farklı olabilirim.

Hoca medyatik olan hadiseyi de aşamamıştı. Sıkı bir soruşturma, müfettişler ve teftişler derken, zorunlu emeklilik gelmişti gündemine.

Yeni bir yalnızlığa doğru yelken açıyordu hoca... Üzülerek vedalaşmıştı arkadaşlarıyla...

— Kendimi ifade edemedim anlaşılan; ya da anlamak istemediler beni...

Lise ikinci sınıf D şubesinde, hüzün esintisi vardı yüzlerde. Abbas Hoca artık aralarında değildi...

Yine dersleri din'di ve hocaları yoktu... Sınıf başkanı, arkadaşlarından gürültü olmamasını istemişti...

Kimi öğrenciler bir sonraki ders için hazırlık yapmaya çalışıyor, kimi öğrenciler sıra arkadaşlarıyla fısıltılı konuşmalarla vakit geçiriyordu...

Armağan defterini açmış, durmadan bir şeyler karalıyordu...

Meçhuller denizinden kurtuluş adasına hiç ulaşamamış, kırık umutlu bir gençti o...

Gülden'in kaçamak bakışları Armağan'ın yazmaya çalıştıklarındaydı:

"Ayrılık aşksa, vuslat tükenişin başlangıcıdır.", diye devam ediyordu satırlar...

"Ben açığa vuramadığım duygularımın tutsağıyım... Düşüncelerin ıstırap okyanusunda boğulmamak için verdiğim çırpınışlar benim gerçek öykümdür...

Duygularımın goncalarından özümlediğim, gönlümün Leyla'sı için yapmaya çalıştığı bal olacaktır aşkım...

Nicedir duygularımın tercümanı olamayan sözcüklerden müştekiyim...

Neler yazıyorum ben? Aslında kelimelerin hiçbir anlamı yoktur. Bizler kendi istediğimiz için onların sırtlarına dilediğimiz anlamları yükleriz. Dilimizi oluştururuz onlarla. Bazen, görevlerini istediğimiz gibi yapamazlar aslında, dilsiz ve sağırlardır onlar...

Kim bilir, belki de en reel olanı şu ki, aşkın, sevginin sadece kaba, yüzeysel tortularını yüklenirler sırtlarına... Çoğunlukla, yine bizlerde kalır içimizdeki haykırışların derinlikleri..."

Gülden iyiden iyiye kaptırmıştı kendisini Armağan'ın yazdığı satırlara. Oturdukları sıranın sol tarafına düşen pencere açıktı... Genç kızın saçlarını okşayan hafif bir rüzgâr, zülfünü gözlerinin önüne doğru tel tel ediyor, görüntü perdelendikçe yorgun bir el hareketiyle çekiyor onları gözlerinin önünden, az sonra yine derin, anlamlı bakışları örtmeye çalışan saçlar, dolunayın üzerine doğru akan seyrek bulutları andırıyordu...

Armağan son satırı noktalamış ve durdurmuştu kalemini. Gülden'in ilgisini sezmişti...

— Armağan!

O henüz toparlanamamıştı. Aynı derinliklerdeydi bakışlar. Seslenişini yinelemek zorunda kalmıştı Gülden:

— Armağan!

Neden sonra anlamıştı. Utangaç bir toparlanışı vardı:

— Efendim.

— Bir şey sormak istiyordum sana.

— Evet.

— Bana doğruyu söyler misin, bu konuda?

Alınganlık ifadesindeydi bakışlar:

— Yalanı hiç sevmem.

— Affedersin konu biraz değişikti de. Abbas Hoca'yı diyordum.

— Neyini?

— Söylemediği sözler kaldı üzerinde. Elimizden bir şey gelmedi.

— Doğru.

— Çocuklarından ve eşinden bu yüzden ayrıldığını söylüyorlar.

— Her insanın öfkesine yenik düştüğü anları olur... O gün konuyu açan arkadaşımıza yetersizliğini anlatmaya çalıştı. Hatta susturdu onu. Keşke arkadaşımız o talihsiz sorusunu sınıfta değil de yalnız bulduğu bir anda sorsaydı ona...

— Kötü niyetli değildi bence. Sadece bir soru sordu; okuduklarından meraklanmıştı belki de.

— Önemli değil. İstersen yeniden okuyabilirsin.

— Biliyor musun çözemedim seni?

Heyecanlanmıştı, gözleri parlıyordu:

— Hangi konuda?

— Çok duygusal, hassas bir yapın var. Bazen, kükreyişlerinde o şeffaflık gidiyor, yerine erkeksi, etrafına korku salan, itici bir Armağan geliyor.

— Bence iyi tahlil etmişsin.

— Edebiyatı seviyorsun.

— Çok.

— Şiir yazıyorsun sık sık ve deneme türünde, duygusal yazılar...

— Kendime yetmediğim, dünyaya sığmadığım anlarda satırların içine kendimi sığdırmaya çalışır ve rahatlarım biraz.

— Çok içine kapalısın.

— Ya sen? Sen de öyle değil misin?

— Bilmem, belki de...

— Sen de zor anlaşılır cinstensin. Bu iyi bir vasıf aslında. İdealist ve çalışkansın...

Zil çalmış, sohbet yarıda kalmıştı... Gülden sıradan kalkıp arkadaşlarıyla sınıftan çıkmıştı. Armağan kalkmamıştı yerinden.

O, derin hülyalara dalmıştı yine... Dolgun, siyah bir yay gibi duran kaşların altında, ela ve derin gözleri, uzun, ahenkle dizilip oklaşmış kirpikler örterdi kırptıkça...

Kişilik kazandırırdı fizikine...

Buğday rengindeydi teni. Siyah saçları ondüle yapılmış gibi, kıvrım kıvrımdı. O, nefis çehreyi gıpta ederek seyrederdi kendisini kaptıranlar...

Tam bir erkek güzelliğine sahipti... Ciddi, çok az tebessüm eden bir delikanlıydı o...

Hafifliklerden hiç hoşlanmayan, derin, gizemli bir çehrenin sahibiydi...

Hayatın her kademesindeki ezilmişliklerine ve horlanmışlıklarına bilinçli bir şekilde direnerek gelmişti bugünlere...

Uzunla orta arasındaydı boyu... Atletik yapısı, gösterişli çehresiyle hemen ön plana çıkan bir delikanlılık yapısına sahipti.

Gözler, kaşlar, ten rengi ve fizikî cazibe bakımından Gülden'le çok benzeşen yanları vardı.

Yan yana oturdukları için, bazen kendilerini tanımayan öğretmenler tarafından aynı sorularla karşılaşırlardı...

— Siz kardeş misiniz?

Abbas Hoca da bu benzerlikler yüzünden aynı sıraya almıştı onları...

Rahatsız etmeye başlamıştı bu sorular onları. Cevap ikisinde de hemen hazırdı:

— Hayır.

Daha önce Armağan verirdi cevabı ve garip duygular içinde ürpertili bakardı Gülden'in gözlerinin içine.

— Bilmeyen, size ikiz bile diyebilir.

Gülden mahcuplaşırdı, bir suçlu edasına bürünürdü çehresi ve o talihsiz hikâye düşerdi aklına her defasında.

Zaman zaman, içte filizlenen duygular pörsürdü bakışlarında.

Bütün bunlara rağmen engel tanımazdı hülyaları... Gece yatağına uzandığında hep aynı hikâyeyi soluklanışı burkardı duygularını...

Dil susar, bakışlar konuşurdu. Hayatın en anlamlı notlarını düşerdi dokunduğu yerlerde...

“Saatler uzar da sabaha yakın,
Ansızın gözlerin dolarsa yasla...
Odanda bir hayal bekle ve bakın,
Titreyen sesinle bir şarkı başla...”

Hoca derse işte bu mısralarla girmişti... Ve daha çantasını elinden bırakmadan öğrencilere sesleniyordu:

— Evet çocuklar Haşim Nezihi Okay böyle sesleniyor mısralarında...

Ilık, kuşatıcı bir tonu vardı sesinin... Daha derse girerken duygularından yakalamıştı öğrencilerini.

Armağan biraz daha dikkatli ve kalbî duygular içinde dinlemişti öğretmeni. Hemen yanındaki arkadaşına çevirmişti gözlerini, o bir anlık kaçamak bakışlar yine nihayetsiz derinliklerdeydi...

Ders oldukça ilgiyle takip edilmişti... Şiirler, yüklendikleri anlamların yorumları, şeffaf bir rüzgâr estirmişti yüzlerde...

Dersin bitişini hatırlatan zilin sesi kulakları tırmalamaya başlayınca, sınıfın duygusal havası da bozulmuştu...

Armağan sıranın üzerindeki eşyalarını toplamaya çalışırken arkadaşına bakıp mırıldanmıştı:

— Gülden!

Gözlerini kısmış, karşıya bakıyordu düşünürken. Yüzündeki anlamları bile donduran anlık hareketlerdi bunlar... Çantasını hazırlıyordu bir yandan. O da durgunlaşmıştı ve donmuştu gözlerindeki manalar.

— Biliyor musun evini?

— Bilmiyorum.

— O hâlde?

— Abbas Hoca bizim sokağa girmeden, ortaokulun karşısındaki kırtasiye dükkânını satın almış.

— Yaa, haberim yoktu bundan!

— Gitmek ister miydin?

— Bugün olmaz. Meselâ cumartesi günü için belli bir saat dersen gelebilirim...

Sevinmişti:

— Tamam...

Mevsim artık bahardı... İklim yaşadığı mevsimin bütün özelliklerini sergilemişti. Nisan ayının yağmurları şerbet gibi iniyordu toprağa...

Akdeniz'in sularında yağmurların oluşturduğu daireler yiyordu birbirini... Kuşlar, yine hırçın kanatlar çırpıyordu denizin üzerinde.

Sağanaklar hırsını aldıktan sonra diniyor, Torosların tepesindeki karları yalayan nemli bir rüzgâr okşuyordu insanların yüzünü...

İlçede yerel seçimlerin ayak sesleri vardı. Reis son iki dönemdir kaybediyor, rakibi ezici bir çoğunlukla alıyordu seçimleri...

Düzenlediği bütün kampanyalar da sonuç vermiyordu arlık... Suat babasını siyaset yolunu kendisine açmamakla suçluyordu...

Yine zehir etmişti sofrayı ona...

— Baba müsaade etsen, bu defa da ben sınasam?

Reis yine sert bir azar bastırarak susturuyordu oğlunu:

— Adın Çolak Suat kaldı ilçede. Benim bu tecrübelerle aşamadığım engelleri sen mi aşacaksın bu hâlinle?

Sağ elini sol kolunun üzerinde gezindirirken, kahırla soluyordu babasına bakıp:

— Sayende...

— Ulan utanma sakın, onu da yık üzerime!

Susmuştu... Az sonra yine deşeliyordu babasını:

— Bu defalık olsun müsaade etsen. Bana hep bu hayallerle tükettirdin yıllarımı, unuttun mu?

— Mağazan var. Adam ol da onu başarıyla çalıştır; sana yeter de artar bile.

Birden dank demişti kafasına. Anlamlı ve sert bir ifadeyle bakıyordu Suat'ın gözlerine:

— Haa sahi ya, bu saatte ne işin var senin evde. Ya mağaza? Kapadın demek.

— Kapamadım, tezgâhtara bıraktım. Müracaat günü gelip seninle konuşalım diye. Açık gider anlıyor musun?

— Neden, çok mu zoruna gitti başkasının reis oluşu?

— Gitti ya.

— Demek başarılı olamadın ki, halk sana vermedi oyunu.

— Lâ havle! Çekil git ulan başımdan! Sen mi başaracaksın benim başaramadığı mı?

—Ben!

— İyi ya, o hâlde gidip sen de müracaat et. Utanmasan. başkaları baba oğul birbirine düştü deseler de, ne önemi var?

— Olmaz.

— O hâlde çekil git başımdan.

Yemeğini bitirmeden kalkmıştı sofradan. Dışarıya kendisini attığında çırpınan bir yüreği vardı. Yollara bakıyor, durup sokağın etrafında gezindiriyordu bakışlarını. Aklına Nüfusçu gelmişti.

Daireler kapanmıştı bu saatte. Saat on yedi otuzu gösteriyordu. Kafasında çizdiği istikamete yönlendirmişti adımlarını...

Evlerine gitmeden onu yakalayabilirdi en azından... Bulamazsa evlerine... Yok yok olmazdı bu... Ürperti basmıştı düşüncesini...

Oldum olası adımları onu meydan kahvesinin önüne kadar getirmişti... Çolak kolunu pantolonun cebine sokup sigarasını çıkardı.

Heyecanlıydı karşısında dururken, derin derin soluyordu. Garip bir hâli vardı. Nüfusçu anlamlı bakmıştı durup:

— Hayırdır yeğen?

Titrek bir sesi vardı cevaplarken:

— Pek hayır da sayılmaz Dursun amca.

— Kötü bir şey mi oldu?

Derin bir nefes daha alırken toparlamaya çalışıyordu kendini.

— O kadar da kötü sayılmaz.

— Anlat o hâlde.

— Şöyle bir yere oturup çay içsek?

— İyi ya dediğin gibi olsun.

Üzerini sarmaşıkların sardığı kahvenin bahçesinde en uç noktayı seçmişlerdi oturmak için...

Nüfusçu hemen paketi çıkarmıştı ceketinin cebinden. Bir sigara almıştı dudaklarının arasına ve Suat'a da ikram etmişti:

— Yaksana.

Utangaç bir yüzle önüne eğmişti başını:

— Sen yak Dursun amca.

Sigarayı dudağına götürüp çakmağı çakmıştı peşinden... Hırslı bir sömürüşü vardı sigarayı. Efkârlı dumanlar bırakıyordu yine dudaklarından...

— Anlat hele.

Keskin keskin bakmıştı Suat'ın gözlerine. Derin bir incelemeye almıştı onu.

Birden soluklanmıştı Nüfusçu. Yıllardır hiç yakıştıramadığı bir kuşku belirmişti düşüncesinde...

Dost çocuğuydu ne de olsa, konduramamıştı ona hiç...

Eczacıya yüklemişti şüphenin çoğunu ve oturdukları sokaktaki simalara. Hiçbir delil edinememişti yıllardır. Bir ize düşememişti ne yapsa...

Keskin bakışları inanılmaz şekilde inceleme altına almıştı Suat'ı:

— Onu anladık da benden ne istiyorsun?

— En yakın arkadaşın. Onu sadece sen ikna edebilirsin diye geldim. Bu defa ben koysam diyorum adaylığımı.

Dudaklarından bırakmadığı sigarasını sömürüyordu durmadan ve gözlerindeki mana değişiyordu zaman zaman.

Armağan düşmüştü kuşkunun kudurduğu bakışların hedefine... Öfkeyle arzunun buluştuğu gözler çakmak çakmaktı... Üç beş adımlık bir mesafeden geçiyordu Armağan. Oldukça azarcı bir tondaydı sesi:

— Armağaaan!...

Bu sesi ne vakit duysa morali bozulurdu Armağan'ın. Ne vakit bu çağrı ulaşsa kulaklarına iyiye alâmet sayılmazdı...

Nüfusçu'nun yine bir denemesine, onur kırıcı bir şekilde, âlet olacağının bir kanıtıydı bu sesleniş.

Olduğu yerde durup, mustarip bir çehreyle sesin geldiği istikamete bakmıştı. Az önceki çağrı kabaca yinelenmişti:

— Gel lan buraya!

Koltuğunun altındaydı defterleri ve kitapları. Usançlı bakıyordu. Dişlerini sıkmıştı ve hiç oralı olmuyormuş gibi yapmacık tavırlarla gizlemeye çalışıyordu duygularını...

Artık delikanlılık çağlarını yaşayan gencin bakışları mağrurdu. Keskin bakmıştı bu yüzden Nüfusçu'nun gözlerinin içine...

Epey zamandır ara vermişti ve artık olur olmaz zamanda eskisi gibi tekrarlamıyordu o sevimsiz yöntemini... Âdeta hissettirircesine değişikti Armağan'ın sesi de:

— Buyur baba!

Suat, bakışlarına başka istikametler vermişti. İlgilenmiyordu onlarla. Gözlerini kaçırmıştı Nüfusçu'dan. Etraflarındakiler de aynı noktaya dikmişlerdi gözlerini...

Azametli bir ses çekiliyordu semalara:

— Ulan it! Nerelerdeydin bu saate kadar?...

İki adımlık bir mesafe vardı aralarında. Armağan öfkenin katlanılmaz olduğunu hissedip uzak durmuştu Nüfusçu'dan.

Suat değişik bir eda sergiliyordu Nüfusçu'ya bakıp:

— Dursun amca bırak hele şimdi. Eve vardığında sorarsın oğluna. Konuşmayı en demli yerinde kestik.

Nüfusçu süt köpüğü gibi indirmişti öfkeyi. Derin derin soluyordu ve eliyle işaret etmişti Armağan'a:

— Git şimdi, geliyorum birazdan.

Hiç konuşmamıştı yanlarından ayrılırken. Ciğerlerine çektiği ateşten daha yakıcıydı. Dişlerinin arasına sıkıştırmıştı alt dudağını ve kıyasıya çökmüştü farkında olmadan... Gözleri buhar buhar kaynaşıyordu kaldırımların üzerinde.

Acıların en insafsızını taşıyordu yine omuzlarında, evlerinin yolunu tüketmeye çalışırken...

İkna etmeyi denesen?

Bu defalık da bekle hele.

İyi ya, bekleriz. Öyle olsun bakalım.

Armağan evlerine girdiğinde perişandı... Hasret açmıştı ona kapıyı. Dikkatle süzmüştü gördüğünde. Bir gariplik vardı hâlinde gözlerini saklıyordu Hasret'ten...

Bir kurşun gibi dalmıştı içeriye ve kaldığı odaya doğru hırslı adımlarla yürümüştü.

Hasret telâşlanıp peşinden koşmuştu. Yaşları görmüştü gözlerinde Armağan'ın... Odasına girer girmez kapatmıştı kapısını. Hasret, daha çok telâşa kaptırmıştı kendisini... Arkasından kilitlenen kapıya yaslanmıştı ve paniğe kapılan bir sesle ulaşmaya çalışıyordu içeriye.

— Armağan!

Annesi koşup gelmişti sesine. Soluk soluğa durmuştu kapının önünde:

— Ne var?

— Hiç anne, üzgün girdi yine içeriye.

Maviş sesleniyordu:

— Armağan açsana kapıyı.

Dalıp kalmıştı Nüfusçu.

— Neden öyle bakıyorsun?

Oldukça titrekti sesi:

— Yok bir şey, diyebilmişti sadece.

— Yüzünün ifadesine bakılırsa çok şey var demektir.

İçeriye geçmişti Nüfusçu. Hasret sokak kapısını kapatmış, birlikte yürüyorlardı antrede.

— Maviş nerelerde?

— Yukarıda Armağan'ın kapısının önünde olmalı.

— Ne varmış kapı önünde?

— Gelir gelmez kapısını hınçla kilitledi, açmıyor ne yapsak.

— Sebep?

— Ağlayarak girdi içeriye.

Fazla umursamamıştı, kızının gözlerine bakarken:

— Abartmış olmalı.

— Neyi?

— Vurmadım bile. Sadece bağırdım.

İçli bir yakarışla soruyordu:

— Ama neden?

Suratını asıp bağırmaya başlamıştı:

— Karışma dahasına!

— Babaaa!...

Hasret ağlıyordu ve Nüfusçu aniden değişmişti. Onun da bakışları daha şefkatli ve nemliydi…

Armağan'ın kapısına ilerledi.

— Çekil sen!

Bir de kendisi deniyordu:

— Armağan!

Maviş bekliyordu kapının önünde ve Hasret gelmişti yanlarına.

Hiç beklenmedik anda kapı usulca açılmıştı. Kapının boşluğunda bekleyen delikanlı, kederi en keskin çizgileriyle işlemişti çehresine... Bakışları ıslak ve sitem doluydu; vicdan ezici anlamlar yüklenmişti Nüfusçu'ya bakarken.

Öfkesi, şefkate bürünmüştü yaşlı adamın. Ilık, içli bir sesle mırıldanıyordu Armağan'ın gözlerinin içine bakarken:

— Ne o küsüştük mü yoksa?

Dudaklarında beliren acı tebessüm, istihzaya dönüktü. Sesinin frekansı düşük ve kahır doluydu bakışları:

— Bir oyun vardır bilir misin baba? Her defasında bir günah keçisi gerekirmiş o oyun için. Süvarinin atının kuyruğuna bağlanır, zavallı keçi parçalanasıya kadar sürerlermiş atı.

Karşısında durmuş gözlerini gözlerinin içine dikmişti. Ne kadar acılı bakıyordu Nüfusçu'ya...

— Ne vahşi ve ne kadar anlamsız, hatta acımasız bir oyun bu değil mi?

Atın kuyruğuna bağlanan keçininki de can pazarı; gel gör ki, nereden bilsin atın üzerindekiler? Onlar oynadıkları oyunun firkatle bir ses açığa vuruyordu utancını:

— Affedersin çocuk. Öfke bu, nereden bileceksin? Düştüğü yeri şuursuz edecek kadar amansız bir öfke işte. Unutma, yanılgılı süvari, keçiden daha acılıydı bu hikâyede.

Armağan hararetli bir solukla rahatlamaya çalışıyordu. Hasret hıçkırmamak için sıkıyordu dişlerini, ama gözyaşlarına mani olamamıştı yutkunmaya çalıştığı hıçkırıkları kadar...

Konuşmamıştı önce; gözlerini annesine çevirmiş havayı yumuşatmak için, ılık şefkate muhtaç gözlerle seyrediyordu herkesi ve Maviş'e sesleniyordu sonunda:

— Ben de bundan sonra sana Maviş diyebilir miyim anne?

Dolukmuş kolunu omzuna dolayıp başını göğsüne yaslamıştı.

— De, sen de Maviş de bundan böyle.

Titrek bir sesle deniyordu:

— Maviş!

Tefekkür, düşüncenin yüzeysellik engellerini aşıp ayrıntılara inişin şifresini çözen, alternatifi olmayan, yegâne anahtarıdır... Uzun, fazla genişliği olmayan mekânın sol ve sağ duvarları..

Abbas Hoca'nın dükkânıydı burası. Masasının başındaydı. Oturmuş kitap okuyor, ara ara notlar düşüyordu defterine...

Sakal bırakmış, hafiften kilo almıştı. Öyle gösteriyordu ilk bakışta. Genç bir delikanlı vardı tezgâhta. Müşterilerle o ilgileniyor, kasaya o bakıyordu...

Saat henüz on üç otuzdu. Günlerden cumartesi... Sokak oldukça sessiz ve sakindi bugün. Okulların tatil oluşu, ilk akla gelen buydu... Müşteri yoktu içeride.

Kapıdan içeriye girdiğinde, yüzündeki görüntüye hüzün sinmiş, gözbebeklerinden yansıyan bakışlara hicranı... Buruk bir tebessüm belirmişti dudaklarında karşıya baktığında. Etrafıyla hiç ilgilenmeden, aheste adımlarla yürüyordu dükkânın içinde...

Tezgâhtar delikanlının sesi kesiyordu yürüyüşünü:

— Buyurun.

Kafasını hafifçe sol omzunun üzerine yarım daire çizdirerek sesin sahibine dikmişti gözlerini:

— Müşteri değilim.

Duyduğu sesin yabancısı değildi hoca. Gözlerini okuduğu kitaptan çekip dikkatle bakmış ve gülümsemişti:

— Gel bakalım Armağan.

Yaklaşıp elini öpmüştü:

— Hocam değişmişsiniz.

— Otur bakalım. Sakal insanı değiştirmez. Değişken olan fikirlerdir. Onlar da eskisi gibi.

Oldukça heyecanlıydı Armağan.

Hoca talebesini inceliyordu:

— Nasılsın bakalım?

— Hangi bakımdan?

— Dışlanmışlık.

— O hamur çok su götürür Armağan.

Hoca konuşmasını kesmişti ve kapıya dikmişti gözlerini...

Armağan'ın da ilgisini çekmişti bu hâl, o da aynı noktaya çevirmişti bakışlarını. Gülden'di dükkâna giren.

Hoca sevinçliydi. Ayağa kalkmıştı talebesini görünce ve Armağan'da ayaktaydı arkadaşını karşılamak için.

— Hoş geldin Gülden.

— Hoş bulduk hocam.

— Bugün kimleri görüyorum böyle.

— Ziyaret hocam.

Armağan mırıldanmıştı arkadaşına bakıp:

— Hoş geldin Gülden.

— Hoş bulduk.

Hoca gün görmüş, hayat tecrübeleri olan birisiydi. Gençlik psikolojisini oldukça iyi bilen bir hayat adamıydı aynı zamanda.

Oturur oturmaz onları incelemişti sezdirmeden. Gülden dolu bir bakış uzatmıştı arkadaşına. Armağan'ın çehresindeki görüntü değişmişti birden... Hani onları birbirlerine benzetirlerdi ya hep... İçli ve kuşku doluydu Armağan.

Ona taze, etkili ve müşfik bir ilgiyle bakıyordu. Bu ona olan hayranlığının bir işareti değildi Armağan'a göre.

— Mesut, bize çay söyle.

Tezgâhtarın adıydı bu.

Gülden farkına varmıştı hocanın sezgisinin ve hemen bir şeyler sormaya hazırlamıştı kendisini:

— Hocam, çok üzüldük aramızdan ayrıldığınız için. Hepimiz biliyoruz ki, sular tersine akıtıldı.

Acı acı gülümsemişti hoca.

— Anlaşıldı çocuklar; bugün sohbetimiz oldukça uzayacağa benziyor. Bilmem sabrınız ve zamanınız var mı bunun için?

İkisi bir ağızdan cevaplıyorlardı hocayı:

— Var hocam.

— Pekâlâ, çocuklar o hâlde dikkatle dinleyin. Siz hiç kurtla kuzu hikâyesini dinlemiş miydiniz?

Armağan'dı konuşan:

— Hayır hocam, ben dinlemedim.

Gülden:

— Ben de, diye mırıldanmıştı.

— Dinleyin o zaman. Mağduriyetim kendimi ifade edememekten kaynaklanan bir sonuç değildi her şeyden önce.

Kurt derenin başına geçmiş su içmek için ve etrafına şöyle bir bakmış daha önce. Suyun alt kesiminde bir kuzu çarpmış gözüne ve iştahı kabarmış görür görmez. Sert bir lisanla haykırmış ve dikkatini çekmiş kuzunun:

"Hey kuzu! Görüyorsun ki, su içmek için buradayım. Eğer suyumu bulandırırsan yerim seni haberin olsun."

Kuzu, sesin sahibine şöyle bir bakmış. Ne söylesin?

Benim bulunduğum görev, çok kutsal bildiğim bir meslekti. Malzemesi insan olan bir işti tuttuğumuz. Bilirsiniz usanmadan ve bıkmadan üzerinde durduğum bir kavram vardı çocuklar; "Ahlâk". Onu kendi bünyemde hiç yitirmemek için çabaladım önce, sonra da sizlere anlatmaya çalıştım elimden geldiğince? Bununla beraber hayatıma uygulamaya çalıştığım, asla ahlaksız yaşanması mümkün olmayan inancım vardı.

Demokrasilerde ve insan haklarında değişmez maddeler vardır. Düşünce özgürlüğü, din ve inanç özgürlüğü hürriyetleri... Ben bu maddelerin hepsini de yürekten destekleyen insanlardan birisiyim.

Gülden sabredememişti:

— Bizi üzen tek şey o değildi hocam. O fikrin ne üreticisi ne de savunucusu olmadığınız hâlde cezalandırılışınız soru soran arkadaşımızı da çok üzdü.

— Üzülmesine gerek yok. O sadece kendisine açtığı ufukları ve düşüncesinden taşanlarını bizlerle paylaşmak istemişti. Her fikrin mutlak bir doğruluk şansı yoktur. Bunda sadece başkalarına zarar verip vermeme şartı aranır; varsa doğrusu söylenilerek ikna edilir. Hepsi bu...

Armağan girmişti söze:

— Hocam haksız yere huzursuz ettiler sizi.

— Ben sizinle aynı düşünmüyorum çocuklar. Size fikir insanlarının çilesinden bahsetmeliyim anlamanız için. Birinci sorunuzdan başlayayım dilerseniz. Bu konuda Abdülkadir Duru neler söylemiş dinleyin önce: "Huzurlu olmak isteyen bir insan sever, sevgi beklemez... takdir eder, takdir beklemez... yardım eder, yardım beklemez... kabul eder, kabul beklemez..."

Armağan şaşkın, müteredditt ve tedirgin bir yüz ifadesiyle dinliyordu hocayı...

Gülden farklı iklimlerdeydi Armağan'dan habersiz. O sohbeti derinleştirmek için sorular üretiyor ve cevap bekliyordu hocadan:

— Hocam, fikir adamının çilesi demiştiniz...

— Evet çocuklar. Beni yanlış anladılar ya da öyle istediler bilinmez. Ne demiş adamın birisi:

"Beni hayatta tek karım anladı, o da yanlış anladı."

— Ben ne teknolojiye ne de ekranlara karşı değildim. Ne de basına... Yaşadığımız dünyada sadece insanların canavarlaşmadan yaşamasına gönül vermiş bir insandım...

Hürriyete, düşünce özgürlüğüne, dürüstlüğe, hakların korunmasına ve ben ahlâkın yaşanmasına âşığım. Ben haksızlıklara, ahlâksız bir hayata ve isyanlara düşmanım. Sorumsuz yaşayan insanlardan isteğim, ahlâkın sütunlarının çökertilmemesiydi.

Ahlâk ki, hayatın en mükemmel bestesidir. Onun aksesuarı ona ruh ve anlam veren nesne maneviyattır... İnsanın Yaratıcısına itaat etmesi... Dünya kurulalı beri fikir adamları hep çileye taliptir. Galileo, "Dünya dönüyor." dediği için ölüm cezasına çarptırılmıştır. Yanılgıları düzeltmek isteyen âlimlere

karşı her devirde mutlaka ateşi hiç sönmeyen niteliklerde haksız savaşlar açılmıştır.

Öyle ki, bu meydanda ya yanlışlar yok olacaktır ya da fikir sahibinin kendisi durumundan daha kötü değildir.

Neden biliyor musunuz?... Bilim ve ilim o kadar talihsizlerdir ki, insanların beyinlerindeki iz bırakan fikir ve inançlarını değiştirmek, bedenlerindeki ruhu almaktan daha zordur... Bir muhal uğruna canlarını feda eden insanları düşünün. Devletini, milletini bölüp parçalamak pahasına giriştiği maceralar... Sonunda ne cennet endişesi ne de cehennem korkusu olmayan insanların canlarını bir hiç uğruna ortaya koyuşları sadece kafalarında oluşturdukları dünyanın fedaileri olduklarını ifade etmiyor mu sizce de?

Kişinin yıllarca beyninde titizlikle kozasını örerek oluşturduğu fikir ve inanç dünyasına talipsiniz. Ona, yıllarca yanlış ördüğü kozayı anlatacaksınız ve onun yıkılması gerektiğini söyleyeceksiniz. Yeni bir anlayış, yeni yönelişler için yeni fikir duvarları örmesini isteyeceksiniz kafasında ve doğrularınızı sunacaksınız ona. Beynindeki bütün taşlar oynayacak daha öncesinde kurduğu dünyasının. Rahatsız olacak... Şu bir gerçektir çocuklar: Hiçbir insan dünyada alın teriyle elde ettiği servetini inancı ve fikri kadar esirgeyemez. İnsan ölümcül kazancından bile başkalarına bir şeyler verebilir, emeğini paylaşabilir başkalarıyla ama düşüncesinde iz bırakan inancından ve fikirlerindim ödün vermeye kolay kolay yanaştıramazsınız kimseyi...

Zıtlaşmalar işte bu noktalarda başlar ve kutuplaşmalar aşılmaz olmayı seçerler...

Her toplumun davetçileri, o toplumun düşmanları ve hainleri olmuş çoğunlukla.

Bidat ve dalalette olan insanları gerçeklerle yüz yüze getirmeye çalıştıkları için, belki de kimilerinin menfaatlerine dokundular.

Araştırın ve masum insanların acı sonlarıyla karşılaştıkça şaşıracaksınız.

Bugün medenî denilen Batı'da yaşanmış hadiseler dizesidir vahşetlerin çoğunluğu... Peygamberlik zincirinin en son halkası olan Hazreti Muhammed (s.a.v.) Efendimiz'e karşı olan insanların arasından ona, "O bir sihirbaz." diyenler olmuştur ve hakikati fark edemeyen insanlara o, bir yalancı olarak tanıtılmıştır... Bütün mucizelerini onlara apaçık delilleriyle göstermiş olmasına rağmen yaşanmıştır bu talihsizlikler...

Ancak, vefat ettiğinde, bütün insanlığın efendisi ve bütün peygamberlerin sonuncusu ve merkezi olarak ayrılmıştır aramızdan...

Gazali, yaşadığı toplumdaki insanların arasında, küfür ve dinden çıkmakla itham edilmişti ama "Hüccet'ül İslâm" olarak ölmüştü...

İbni Rüşt, içinde bulunduğu toplumda zelil ve hakir olarak yaşamış, öyle ki, yolda kendisine rastlayanlardan bazıları onun yüzüne tükürmüşlerdi; fakat o da yine şarkın filozofu olarak ölmüştü...

Oysa onlar Yaratıcının emrettiği gibi yaşamaya çalışmışlardı. Gerçekleri anlatmışlardı sadece. Ne katmış, ne de çıkarmışlardı kitaptan...

Toplumların en büyük sıkıntısı, gerçek ilim adamlarını dünya makamlarından ve rahatlarının bozulmasından korktukları için; çağdışı ve gerici derler endişesine kapıldıkları için;

gerçekleri saklamaları ya da sükûtu tercih etmeleridir. Böyle olursa hakikatler saklanır, bozulmalar başlar ve sahte aydınlar ortaya çıkar.

Armağan hocayı dikkatle dinliyor, arada bir Gülden'i hayran hayran süzüyordu...

Hocanın gözünden kaçmamıştı bu. Üstü kapalı bir söz etmişti konuşmasına ara verip:

— Çocuklar insan hayatta huzur istiyorsa kuracağı yuvanın temellerini çok sağlam atmalı bence. Sevgi ve hoşgörü olmalı evvela. Bunu asla unutmamalısınız yuva kurmaya karar verdiğiniz zaman.

Armağan gülümsemişti. Gülden'in utanışı, konuyu değiştirebilmek için acelesinden belliydi:

— Hocam, bizlere tavsiyeniz?

— Anlatıyorum ya işte.

— Daha başka demek istemiştim.

— Sizler inançlı gençlersiniz. Yaşadıkça, uykudaki fikirleri uyandırmaya çalışacaksınız. Yani, beyindeki hücreleri müspet düşüncelerin aksiyonuna hazırlayacaksınız. Hocamın bana bir tavsiyesi vardı. Beni oldukça iyi tahlil etmişti o:

"Kimliğini değiştirmiş bir adam gibi dolaş toplumda. Kendini kolayca deşifre etmemelisin demek istiyorum. Zamansız ve yersiz söz söylememelisin yeni tanıştığın insanlara. Bırak, seni biraz merak etsinler. Zaman zaman kafanı katılıklardan boşaltmalısın. Tam o anlarda rahatladığını hissedeceksin. İnancını ve edindiğin kişiliğini güneşin sakin ışınlarıyla buluşan bir ayna gibi tutma insanların üzerine. Şifresi açık, anahtarları üzerinde unutulmuş bir kasa gibi insanların arasında dolaşırsan, değişkenliklerin derinliklerine inemezsin.

Hoca konuşurken kaçamak bakışlarıyla misafirlerini göz hapsinde tutuyordu...

Gülden kolundaki saate bakmıştı; tedirginleştirmişti anlaşılan onu vaktin gecikişi...

— Müsaadenizle hocam. Geciktim.

Gülden yerinden kalkar kalkmaz Armağan da yekinmişti kalkmak için.

Genç kız, kibarca uyarıyordu arkadaşını:

— Armağan sen biraz daha kalmalısın. Yanlış anlamaya meydan vermeyelim istersen.

Armağan tuhaflaşmıştı:

— Bilmem, nasıl istersen.

Hoca, talebesini uğurlamıştı ve Armağan'a dönüp... Israrlı bir bakışla incelemişti önce ve elini talebesinin omzunda bırakıp, düşüncelerini paylaşmıştı onunla:

— Bak delikanlı, şimdi iyi dinle beni. Fena kaptırmışsın kendini ona.

Armağan utanmış, al al olmuştu yanakları. Gözlerine bakamamıştı utancından hocasının:

— Şey hocam, şey!

Hoca tecrübesini konuşturuyordu yine:

— Seni suçlamadım bunun için. Her insan bir gönül taşır. Söz geçmez ki, o et parçasına. Sadece günahlardan kaçıp, hareketlerini sorgula demek istemiştim...

Armağan başını önüne eğmişti, kısık içli bir sesi vardı konuşurken…

Artık sayılı günler vardı okulun bitimine. Üniversite imtihanının yürek çırpıntılı günlerini bile gerilerde bırakmışlardı.

Armağan ve Gülden okullarının en yüksek notlarını almışlardı girdikleri sınavdan. Heyecanlar yatışmıştı az da olsa.

Armağan son günlerde panikteydi nedense... Okulda, ayrılık günlerinin duygusallık esintilerini yaşıyordu talebeler.

Dersin son dakikalarıydı; öğretmen çantasını çoktan toplamaya başlamıştı bile...

Sınıfta fısıltılar hâkimdi bu dakikalarda. Gülden de çantasını toplamıştı. Küçük bir fısıltı çekmişti dikkatini:

— Gülden.

Başını hafifçe çevirmişti Armağan'dan yana. Göz göze gelmişlerdi bir an. Böylesi anlar Armağan'ın kalbinin vuruşlarını değiştiren etkenler olurdu genellikle:

— Yüksek bir puan aldın ilk sınavda. Dilerim ikinci sınavda da başarılı olursun.

— Tercihin olan ilk şehir hangisi.

— Tabii ki İstanbul. Sahil çocuğuyuz ne de olsa. Ya sen?

— Aynısı.

Dudak bükmüştü Gülden arkadaşına:

— Başarılar.

— Sağol.

Ve beklenilen zil de çalmıştı sonunda...

Talebeler hareketlenince gürültüler de artmıştı. Gülden çantasını almıştı ve:

— İyi akşamlar, diye mırıldanmıştı ayrılmadan önce.

— İyi akşamlar.

Armağan da toparlanmıştı onun arkasından ve sel gibi boşalan talebelerin arasına karışmıştı. Gülden'i gözden kaybetmemek için çabalıyordu yürürken; iz sürüyordu anlaşılan bu akşam...

Gülden okul bahçesinden ayrıldıktan sonra yanındaki kız arkadaşlarıyla da vedalaşmış, bir kırtasiye dükkânına dalmıştı...

Armağan'ın kalbi yine atışlarını değiştirmişti heyecandan, caddenin kenarındaki çınar ağacının altında durup, gövdesine yaslamıştı sırtını.

Gözlerini, karşısına aldığı kırtasiye dükkânının kapısına dikmişti. Gülden çok beklemeden çıkmıştı... Heyecanı sınırdaydı; soluğu derinleşmiş, rengi uçmuştu... Hiçbir kıza gönül mahzenlerinin içinde hapsettiği duygularını açamamıştı bugüne kadar. Onlar bakir, masum, el değmedik, saf ve duru hülyalarının ürünleri olarak kalmıştı... Öyle bir niyeti de yoktu aslında.

Gülden az sonra yanından geçecekti... Fark edilmek için sırtını ağaçtan çekmiş ve biraz daha açığa çıkmıştı.

Gülden arkadaşını görünce durmuş, masum bir tebessümün eşliğinde seyretmişti onu... Gözlerini irade dışı ve derin bir şekilde kaptırmıştı bu defa ona.

— Hayrola, birisini mi bekliyorsun?

— Şey, evet.

— Merak ettim doğrusu?

Cesaretini toplayıp açılmamış bir sesle cevaplamıştı Gülden'i.

— Seni bekliyordum.

— Beni mi?

— Biliyor musun, artık okulun bitimine sadece birkaç gün kaldı.

— Üzülüyor musun yoksa okul bittiği için?

— Evet. Artık o sıralara dönmek bir daha mümkün olmayacak.

— Bunları söylemek için mi bekledin beni?

— Evet. Arkadaş kalalım diyecektim.

Yine saf ve oldukça da anlam taşıyan bir tebessüm vardı dudaklarında Gülden'in:

— Hayallah. Biz zaten arkadaştık.

— Biliyorum ama, öylesi değil bu.

Gülden'in damarlarında akan kanı donduruyordu duydukları. Suratının şekli değişmişti birden:

— Öyleyse nasıl?

Zorlanmıştı, heyecanı zor durumda bırakmıştı Armağan'ı, bakışları ebedî bir beraberliğin sinyallerini vermekteydi sanki...

— Üniversite yıllarının ardından... Çok ciddi bir teklif bu. Bekler miyiz birbirimizi?

Tek kelimeyle şaşırmıştı Gülden. Gizli dünyasının duygularına o da açılmaz kilitler vurmuştu... Bir ürpertidir sarmıştı vücudunu duyduklarının ateşinden. Acı acı yutkunuyordu onu ürpertili bakışlarla incelerken...

— Armağan, sen nasıl yaparsın bunu?

— Neden? Kötü bir şey değildi söylediklerim.

Derin bir nefes alarak sakinleşmeye çalışmıştı. Onu seyrederken hüznü boğacak gibi oluyordu kendisini:

— Her kızın gönül verebileceği kadar yakışıklısın. Zeki ve kişilik sahibisin de üstelik. Ancak, aklıma düştükçe beni ürperten çok korkunç bir engel var aramızda. Sen inançlı birisisin. Bilmen gerekirdi diye düşünüyordum bunu.

Aralarında doruğa ulaşmış bir hayretin, nefes kesen bakışı buluşmuştu.

— Nedir o engel?

Esefli bir seyir tutturmuştu gözlerinde. Çok zorlanmıştı düşüncesini açığa vururken:

— Kızma sakın. Hiç telaffuz etmek istemezdim aslında; fakat hür hissettim şu an kendimi kusura bakma.

— Şaşırtıyorsun beni.

— Dinle o hâlde, günah benden gitti. Baban bu ilçede ve aramızda yaşıyor.. Sen inançlı bir insansın. Bakarsın kardeş bile çıkabiliriz seninle! Bunu unutmaman gerekir ki, ortada yıllardır efsanesini koruyan gizemli hadise var. Üstelik aynı mahallenin çocuklarıyız ikimiz de.

Gururunun hayatı boyunca en acımasızca incitildiği bir gerçekti. Bunu bir daha duyuyordu arkadaşından.

— Affedersin Armağan. Ama bu da bir gerçek.

Buhar buhardı bakışları... İçli ve acıyı demleyen bir tonu vardı sesinin:

— Bir bildiğin mi var bu konuda?

Tedirgin, ürkek duygularla seyrediyordu onu:

— Hayır. Ama şey... Kesinlikle düşündüğün gibi değil. Babam çok dürüst bir insandır. Yani annen kadar vakarlı ve dürüst demek istemiştim. O korkunç bir haksızlığa uğradığını düşündüğümüz güzide bir insan, yanlış anlama sakın. Endişem şu ki, açığa çıkmamış hâlâ. Gizliliğini koruyan bir gerçek var, ortada... Babam, varsayım bile değil benim kanaatime göre ama bir vehim işte içimdeki... Bilmezlikten gelmemelisin. Bizi çok benzetiyorlar birbirimize...

Kahrından boğulacak gibiydi Armağan. Yeniden sırtını ağaca yaslamıştı... Gülden, duygulu anlar yaşıyordu arkadaşını incittiği için.

Ağlamaklı olmuştu Armağan. Ayakta güçlükle duruyordu aslında. Gözlerini kapamış dişlerini sıkmıştı kıyasıya. İçli, derin bir nefes almıştı sonra da... Gülden, çoktan kaybolmuştu!

Etrafına baktığında, acı acı yutkunmuştu önce ve toparlanıp yürüyebilmek için gücünü yokluyordu... Uzaklara, çok uzaklara dikmişti gözlerini... Yanılmadığını anlamıştı. Gerçek fena acıtmıştı bu defa onu...

Yolunu güçlükle tüketmişti... Perişan bir hâldeydi evlerine girdiğinde...

Annesi açmıştı ona kapıyı... Yüzüne baktığında hayrete

Konuşmadan geçmişti odasına ve arkasından da Maviş dalmıştı odaya...

Elindeki defterleri ve kitaplarını kanepenin üzerine atmıştı. Mustarip bir çehresi vardı dönüp annesine baktığında. Efkâr doluydu sesi:

— Söyle Maviş...

İç derinliklerinin acıya bulanan hissiyatı sinmişti bakışlara:

— Yine bir terslik mi var?

Derin, hararetli bir soluk indirmişti ciğerlerine:

— Yok be Maviş. Çile yumağını saranlar için, ıstıraplar biraz daha artarmış sadece. İşte hepsi bu.

— Ne olduğunu sormuştum sana.

— Boş ver be Maviş. Tazeledikçe artıyor her gün...

Hasret belirmişti yanlarında. Yaslı bir yüzle inceliyordu onu ve varlığını hissettiğini vurgulamak için telaffuz etmişti adını:

— Abla.

— Evet.

— Seninle birazcık, baş başa konuşalım desem?

— Annemden mahrem mi konuşacakların?

Onu incitmemek için mırıldanmıştı:

— Hayır.

— O hâlde?

— Tamam, sen istedin bunu unutmamalısın.

— Ne oldu sana son günlerde?

O, yaşlanmamak için âdeta hayata direnen kadına anlamlı bir şekilde bakmıştı:

— Bugün okul çıkışında fırsat bulup bir kıza açtım gönlümü. İnsanız ya, büyüdük duygularımız da büyüdü

farkında olmadan bizimle... Üniversite yıllarının arkamızda kalacağı günler için bir teklifte bulunmuştum arkadaşıma. Gönlümün sırlarını döktüm anlayacağınız. İlanı aşk ettim ona. Ne dedi bana biliyor musunuz?

"Baban bu ilçede ve aramızda yaşıyor. Aynı mahallenin çocuklarıyız üstelik. Sen inançlı bir insansın. Bakarsın kardeş bile çıkabiliriz seninle! Bu ne cüret?!"

Hasret gözlerini açmıştı. Beklemiyordu böylesi bir hikâyeyi anlaşılan. Armağan Maviş'in gözlerine dikmişti gözlerini ve devam ediyordu:

— Düşünebiliyor musun Maviş bu ezikliği? Tahmin edebiliyor musun en azından?...

Hasret'e çevirmişti parlayan gözlerini, sert bir tepkisi vardı onu seyrederken. Hiç böyle yapmamıştı bugüne kadar. Odanın dolusunca bağırmıştı. Ona seslenirken, dudaklarının arasından kurtulan kelimeler şamar şamar iniyordu duvarlara. Yeni bir sorgulamanın utancı vardı muhatabının çehresinde:

— Söyler misin bana anne?

"Anne" sözcüğünü ilk defa telaffuz ediyordu ona karşı.

— Neden tükenmeyen bir inattasın yıllardır bilmiyorum.

Hassas bir sesi vardı; buhar buhar tutuşan gözlerini dikmişti Hasret'e:

— Söylesene şunu artık. Kimdi, neydi? Mahiyetini bile bilip soramadığım bir hikâyenin haksız acılarını yaşıyorum yıllardır...

Duyduğu sözler, annesinin en bakir duygularını bile pörsütmüştü.

Hasret dayanamamıştı fazla. Istırap yüklü sesi, yeisliydi konuşmaya çalışırken. Gözlerindeki olağanüstü duyguların

incilerini boşaltırken titrek, utançlı bir sesle ulaşmaya çalışıyordu Armağan'a:

— Irmaklar yıllardır yalnızlık okyanusuna dökülür bende. İç dünyamın sahralarında buharlaşır ve kaybolur denizlerim. Yeniden çölleşir, yanarım bu yüzden. O hikâye gülüşlerimi, dudaklarımı o hararetin utancı çölleştirir çocuk... Gönül topraklarım çatlak çatlaktır bu yüzden... Ben sevgiye, ben saygıya, ben anlaşılmaya, ben suya muhtacım bu yüzden. Ne yapsam derdimi ifade edemem. Engeller çıkar her defasında önüme. Tufanlar, azgın fırtınalar, boranlar keser yollarımı ve kan girer orta yere. O yüzden bilinmez günahımın rengi...

Suskunum işte bu sebepten. Beni anlayabildin mi şimdi çocuk? Bu yüzden suskunum işte yıllardır. Ancak, bilmen gereken tek şey var. Annen ahlâk sütunları çökertilen dünyanın enkazı altında iffeti can çekişenlerden sadece bir tanesi olarak yaşamakta. Yağmuru nasıl dindiremez, rüzgârı nasıl susturamazsa annen, doğal afetlere nasıl engel koyamazsa, işte annen ona benzer bir güç yetmezliğin adi baskınının utancını yaşamaktadır.

Enkaz altında kalan insan utanmalı mı sence de? Ama utancımı, başım önüme eğik gezdim. Kendimi ne yapsam ifade edemedim çocuk; anlıyor musun beni? Anla ve bir daha da sorma bunu.

— Sen suçsuzken, o iğrenç baskının günahını taşıdın, bense bu günahsız yerde çekilen cezanın utancını, hem de aradaki misellerin verdiği suskunluğun boğuntusunu yaşadım. Hangimiz daha talihsiziz söyler misin bana?...

— Söylesem, haykırsam ne çıkar ki hem? Zamanı geriye döndürebilir miyim?

— Tanımıyorum.

Armağan pekiştiriyordu sözü:

— Babasının adı Salih.

Annesi hiddetlenmişti. Maviş erimişti onları seyrederken:

— Tanımıyorum dedim! Gönlün rahat olsun ve bir daha da böylesi sorularla gelme bana.

Hava sisliydi. Serin kuzey rüzgârları, kopup geldiği Torosların özelliğini taşıyordu hâlâ...

Akdeniz'in sularına dokundukça dalgalanıyor ve hoyrat manzaralar oluşturuyordu denizin dalgalarında...

Mevsim, sonbahar günlerine yaklaşıyordu adım adım. Üniversite sonuçları gelmişti. Armağan İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni tutturmuştu, Gülden ise İstanbul Hukuk...

O çınar ağacının altında duyduğu sözler çok incitmişti Armağan'ı ve son üç gün okula gitmemişti bu yüzden.

Yaz aylarının ilerlemiş günlerinde diplomasını almak için uğramıştı okula... Okulun yıllığında bile yer almak istememişti. Gülden'in hukuk fakültesini tutturuşunun haberini de bir arkadaşından almıştı.

O gururunu inciten hadiseden sonra da hiç görüşmemişti Gülden'le...

Abbas Hoca'ya uğramıştı zaman zaman ve onunla unutmaya çalışmıştı acılarını...

Buruktu.

Babasının memur maaşı ile masrafların nasıl üstesinden geleceğini düşündükçe bunalıyor, yıkılıyordu...

Nüfusçu fazla dert etmemişti kendisine Hasret'in düşündüklerini. Onu kaygılandırmayacak kadar güçlü bir umudu vardı her şeyden önce. Can dostu bir arkadaşı vardı İstanbul'da ve aradan uzun yıllar geçmesine rağmen irtibatı hiç kesmemişti. Onunla sık sık telefonla konuşur, hâl hatır sorarlardı...

Âdem ona emanet etmişti ilçedeki evlerini. Bahçesiyle, ağaçlarıyla, evin kırık dökükleriyle Nüfusçu ilgilenirdi...

Akşam fırsat bulup telefonun başına geçmişti. Kimsenin haberi olsun istememişti öncesinden. Kimseler yoktu yanında telefonun tuşlarına basarken.

— Patron.

— Dursun, sen misin?

— Evet dostum, iyisin ya?

— İyiyim, ya sen?

— Sağol. Bir isteğim vardı senden.

— Hayırdır?

— Maddi bir istek. Bilmem ki, nasıl söylesem...

— Çekinme. Üstesinden gelebileceğim bir şey olsun yeter ki.

— Bilmem.

— O kadar büyük demek?

— Şey, büyük değil ama çekiniyorum ne de olsa.

— Hadi söyle artık şunu.

— Hani anlatmıştım bir defasında. Armağan...

— Evet.

— Lise bitti. İstanbul Tıp Fakültesi'ni tutturdu. Pek üstesinden gelemedik.

— Eeee?

— Daha ne olsun ki?

— Mesele edinme onu kendine. Burs verdiğim talebeler var. Al getir. Tahsili boyunca bütün masraflarını karşılarız.

—Yani?

— Dursun beni duyuyor musun şu an?

— Evet.

— Artık o bana emanet ve bütün sorumluluğu benim. Okulunu bitirinceye kadar; anlaştık mı?

Sevinmişti...

Telefonu kapatır kapatmaz salona geçmişti. Herkes oradaydı... Yüzüne bakan herkesi şaşırtacak kadar farklıydı. Bu yüz, yıllardır ilk defa bu kadar güleçti ve neşe doluydu... Herkes kendisini hayretle izlerlerken, o âdeta salonda haykırıyordu:

— Âdem Bey Armağan'ın bütün masraflarını tahsil boyunca üslendiğini söyledi...

Herkes rahat bir nefes alıyordu ve Armağan'ın gözleri parlamıştı sevincinden...

Ruhunu cenderesinde sıkıştıran ilçede, son gününü yaşıyor olması heyecanını yükseltmişti... Çok sevdiği, acı tatlı hatıralarının sindiği yerlerden ayrılacaktı. Akdeniz bir başkaydı onun için...

Torosların doruklarını seyretmek... Aşina yüzler görmek...

Artık böyle bir şansı da olmayacaktı... Son saatleriydi... Belki de rahatlayacaktı gittiği yerde...

Sakin ve dingin bir kafayla dolaşıyordu... Hayaller kuruyordu... Gülden vardı bu hayallerin dünyasında, Nüfusçu, Maviş ve Hasret...

Sahile inmezden önce Abbas Hoca'yla vedalaşmıştı. Şiddetli bir rüzgârın nemli kırbaçları şaklıyordu suratında... Duyarsız, don bir seyir tutturmuştu inatla yağan yağmurun altında... Ruhsuz bir katılıkta heykelleşmişti...

Gün kararmış, vakit tamamdı artık. Evde matem havasını andıran bir suskunluk vardı. Hasret hazırlamıştı oğlunun çantasını.

Gözlerin birbirine bakmaya cesareti yoktu âdeta. Duygu, doruk noktadaydı yüreklerde.

Nüfusçu düğmeye basmıştı ikazıyla:

— Haydi bakalım Armağan.

Dişlerini sıkıyordu hıçkırmamak için. Önce Maviş'e yaklaşmıştı. Kollarını dolayıp boynuna, sıkı sıkı sarmıştı... Ancak, konuşamıyordu ne yapsa. Güçlükle mırıldanmayı deniyordu elini öperken:

— Hakkını helâl et Maviş. Kim bilir belki de...

Elinin parmaklarını bastırmıştı Armağan'ın dudaklarına:

— Sus be çocuk. Güle güle git.

Ve Maviş indiriyordu sonunda sağanakları kirpiklerinin arasından, yutkunuyordu acısını bastırmak için ve geviyordu dudaklarını.

Gözleri ıslaktı Armağan'ın. Hasret'e dönüp sarılmıştı sonra... Eline uzanmıştı sonunda öpmek için. O, en az telaffuz ettiği sözcüğü mırıldanmıştı yine gözlerinin nihayetsiz derinliklerine uzanırken:

Dudaklar büzüşmüş, keder çoğalmıştı yüreklerde ve sağanaklar daha da şiddetli artıyordu gözlerde. Ilık cılız bir sesti duyulan:

— Güle güle çocuk. Rahat bir nefes al benim için de gittiğin yerlerde. Ama yine de unutma buraları olmaz mı?

Hassas duygu dolu bir sesti kulaklara ulaşan:

— Unutmam...

Armağan çok hazin bir törenle uğurlanmıştı evlerinden. Nüfusçu'yla birlikte çıkmışlardı yolculuğa... Garaja kadar hiç konuşmamışlardı. Hatta otobüsün arka sıralarında birlikte oturdukları koltuklarda, yaklaşık bir saatlik yolculuğa rağmen, bu sükût hiç bozulmamıştı nedense...

Pencere kenarına oturmuş, gözlerini yollara dikmişti... Dalgın ve hüzün doluydu bakışları. Neden sonra Nüfusçu torununa çevirmişti yüzünü. Bir müddet onu incelemeye almıştı... İlginç hislerin kuşatması altında bir ezilişti Armağan'ın dalgınlığı... Buharların kaynattığı gözlerin görüntüsü pus-luydu...

Nüfusçu, hassas ve fısıltılı bir sesle çekiyordu Armağan'ın dikkatini:

— Hey çocuk!

Bu çağrı onu hayal dünyasından koparmıştı... Derin bir soluk almıştı önce, içli bakışlarını bırakmıştı Nüfusçu'nun üzerinde ve düşük frekanslı bir sesle cevaplıyordu onu:

— Efendim.

— Üzgün müsün?

Kararsızlık içinde beklemişti bir müddet. Peşinden muğlak bir ifadeyle geçiştirmek istemişti Nüfusçu'yu:

Nüfusçu sürdürmek istiyordu konuşmasını:

— Özler misin buraları?

— Bilmem.

Sesinin tonunda âdeta bir suçluluk ifadesi vardı, onunla konuşmasını sürdürürken.

— Biliyor musun, çok haksızlık ettim sana. İstemeyerek bile olsa yaptım bunu... Elimde değildi senin anlayacağın. Öyle olması gerektiğine inanmıştım. Belki de inandırmıştım kendimi buna. O yöntemle işte, o talihsiz hikâyenin sırrını çözecektim. İşe yaramadı ne yapsam. Seni hırpalayışım, bütün hoyrat-lıklarım sadece ve sadece o şifrenin çözülmesi için başvurulan yöntemlerimdi. Daha doğrusu bir rolden, kötü bir oyundan ibaretti onların hepsi de...

Seni şüphelendiğim her insanın karşısında ezerek, ağlatarak yakalayacaktım suçluyu. Babalık damarlarına dokunacaktım aradığım soysuzun... Ne yapsam, olmadı işte. Günah keçisi olarak kullandım bir bakıma seni, bu doğruydu... İnan çocuk, onu bulsaydım var ya, çok korkunç sahneler kurulacaktı yeryüzünde; olmadı...

Armağan, az önceki düşüncelerin kuşatmasından çoktan ayrılmış Nüfusçu'yu dinliyordu... Bütün dikkatini seferber etmişti. Gözlerini kısmış, dişlerini sıkmıştı farkında olmadan. Yüz ifadesi inanılmaz acıların alanı olmuştu... Azap suratındaki rengi bile soldurmuştu delikanlının. Nüfusçu itiraflarını sıralıyordu fısıltılı bir sesle. Önüne bakıyordu Armağan'a bir şeyler anlatmaya çalışırken. Utançlıydı, onun da yüz hatlarında acıların sert çizgileri kesişiyordu:

— Beni affet çocuk. Çok samimi, katıksız itiraflardır bunlar. Onu keşfedemedim yahut keşfettim de, insanlıkla birlikte onda şefkat duyguları da iflas etmişti ki, yakayı ele vermedi.

Armağan cevap verdi mırıldanırken:

— Önce acımadan döver, incitirdin. Avaz avaz ağlatırdın. Sonra da bakkala uğrardık eve yaklaşınca ve ne istersem onu alırdın gönlümü yapmak için...

Dolukmuştu, gözleri buğulanmıştı yeniden... Dişlerinin arasına sıkıştırmıştı alt dudağını hıçkırmamak için, tespih tanesi gibi dökülüyordu yaşlar kirpiklerinin uçlarından:

— Bak biliyorsun işte. Aynen öyle yapardım. Seni sevmeyen ya da sana kötülük olsun diye onları yapan adam, gönül almak için çırpınır mıydı hiç?

İçim parçalanırdı aslında seni hırpaladıkça. Gel gör, cahilce ama bulduğum tek yöntemdi bu suçluyu yakalayabilmek

için. Başka da çarem yoktu. Anneni dövsem, bunu da yapamadım... İnatlaştı, ser verdi de sır vermedi...

İyi bir okul kazandın. Bitirip doktor olarak döndün mü, seyret. Etrafını saran adamları, sana çocukluğunda hakaret yağdıran arkadaşlarını. Hepsinin de beyefendisi olacaksın dönüşünde. Karşında ceketlerini ilikleyecekler çokları. Hatta kim bilir zaman dilinin pasını da çözecek aradığımız suçlunun.

Heyecanlanmış, öfkesi kabarmıştı birden...

— Neyse, yine başa dönelim istersen. Şimdi söyle bakalım, affettin mi dedeni ha?

Şeffaf bir sesle mırıldanıyordu gözlerinin içine bakarken

— Ezberlediğim bir kitaptın sen dede. Ben seni değil, talihim bizi affetsin.

— Dede mi diyeceksin bundan sonra?

— Hayır, sadece başkalarının olmadığı mekânlarda.

— Haa anladım.

Âdem Bey şoförünü göndermişti garaja. Firmanın yazıhanesinde isimleri anons edilmişti önce. Heyecanlanmışlardı dede torun.

Yazıhanedeki görevliye seslenmişti:

— Nüfusçu benim.

Âdem Bey'in gönderdiği şoför, böylelikle bulmuştu onları.

Tanıştıktan sonra:

"Beni takip edin." demişti sadece ve yürümüştü önlerinden.

Lüks bir arabanın kapıları açılmıştı, dede torun için. Birbirlerine bakıyorlardı ve gözleriyle konuşuyorlardı sadece.

Yollar ne kadar da kalabalıktı. Git git bitmiyordu üstelik. Sıkıntılı bir trafiğin arasında usandırıcı bir yolculuktu yaptıkları.

Bu dev şehir gözünü yıldırmıştı şimdiden Armağan'ın. Acı acı yutkunuyordu etrafını seyrederken.

Âdem Bey, fabrikasının misafirhanesinde karşılamıştı misafirlerini. İki arkadaş arasındaki hasret buhar buhar kaynaşmıştı birbirlerini gördüklerinde. Duygulu anlardı yaşadıkları. Beden diliyle konuştular bir müddet, suskun ve buruktu ikisi de. Armağan onları seyretmişti durup...

Yemek yediler, sonra çaylarını içtiler... Âdem Bey Armağan'a dönüp bir şeyler sordu:

— Nasıl beğendin mi İstanbul'u?

Mahmur bakışlarında bir parlama olmuştu:

— Şey beğendim.

— Artık baban benim, senin. Özel bir yurtta yerin ayrıldı.

— Baş üstüne efendim.

— Seninle daha uzun uzun konuşuruz. Şimdi git ve istirahatine bak. Biz babanla biraz eskileri karıştıralım.

— Nasıl isterseniz efendim.

Armağan'a misafirhanenin görevlisi eşlik etmiş, yatacağı odayı göstermişti kendisine.

Derin bir soluk almıştı kapısını kapadığı odanın içinde... İki yataklı bir odaydı. Anlaşılan dedesi de aynı odada kalacaktı.

Üzerini çıkarıp pijamalarını giyinmiş ve yataklardan bir tanesinin üzerine uzanıp, gözlerini tavana perçinleyip bir müddet öylece kalmıştı...

Hülyaların bölünmezliğini müjdeleyen bir zaman dilimi başlamıştı uzandığı yatağın üzerinde...

Ülkenin sayılı iş adamlarından birisiydi o... Fukara babası, İnsanlara karşı önyargısız, müşfik bir insandı Âdem Bey.

Manevî değerlere saygılı ve inandığı gibi de yaşamaya çalışan bir insandı... Kendisi gibi yaşamayanlara karşı peşin hükümlü olmayışı, onun kişiliğini renklendiren ve saygınlığını daha da yücelten yanıydı...

"*Severiz yaratılmışı, Yaratan'dan ötürü*" deyimine gönül vermişti. Herkes yaşadığı hayatın muhasebesini vermek için çıkacaktı Yaratıcının huzuruna. Üzerinde "olmazsa olmaz" niyetiyle durduğu unsur ahlâktı. O olmadıkça bütün kural kuralsızlıklara, bütün güzellikler hüzne mahkûm olurdu.

Elemli, kederli bir yürekle ayrılmıştı doğup büyüdüğü ilçeden... Acı bir gönül hikâyesi onu doğduğu topraklardan hoyratça söküp almıştı ve genç yaşlarında sılasından uzaklarda, egzotik bitki gibi toprağa tutunup hayat mücadelesi verdirmişti.

Hayalleri sevdaları ve el değmedik tazelikteki duyguları gömülmüştü ayrılmak zorunda bırakıldığı o ilçeye...

Kötülük, aşka bir defa daha galip gelmişti.

Sevdasını iç dünyasının ses vermez mahzenlerinin zindanlarına kilitlemiş, o gün bu gündür açmamıştı kapılarını. Sadece kendisi duyardı zindanlardaki ozanın yanık sesiyle fısıldadığı lirik mısralarını.

Zindandaki küskün yürek, en içli ezgilerle uyandırırdı duygularını...

Aradan geçen uzun yıllara rağmen, unutamamıştı yenilgisini. O gün bu gündür, dönmemişti kahırla ayrılmak zorunda kaldığı ilçesine.

Dayısının yanında çalışmıştı önceleri ve sonunda yüreklenip müstakil bir ticaret için açmıştı dünyaya kapılarını. Ayaklarının üzerinde durmaya başladığı günlerde, anne ve babasını da getirmişti İstanbul'a.

İlçedeki evleri yıllarca, hazin manzarasıyla yalnızlığın iç acılarını yaşamıştı. Nüfusçu da ilgilenmemiş olsa, belki de köhneyip, silinecekti bakımsız bahçesinin içinde...

Annesini, hemen arkasından da babasını kaybetmişti. Onları vasiyetlerine rağmen "gurbet" dedikleri toprağa defnetmişti...

Evlenmiş, üç erkek çocuğu olmuştu peş peşe. Üçü de büyümüş, tahsillerini tamamlamış, devleşen holdingin yönetiminde yerlerini almıştı... İsa, Musa ve İdris koymuştu adlarını.

Maddenin, muhasebesinin bile zor tutulmaya başlandığı bir müessese olmuştu onlarınki...

Çocuklarının üçü de evlenmiş, çoluk çocuk sahibi olmuşlardı...

Onlar zengindi, fakat inanılmaz bir burukluk vardı içlerinde... İpler Âdem Bey'in elindeydi çünkü. Bu gizli şikâyetlerin ezikliği içinde yaşadıklarını hissettirmeye başlamışlardı son

günlerde... Kendilerine fırsat verilmeyişinin şikâyetindelerdi hepsi de...

Babalarının varlığı onları sıkmaya başlamıştı. Kişiliklerini ön plana çıkaramadıkları hissine kapılmışlardı...

Kendilerini babaları kadar ifade edemeyişin ezikliği vardı yüreklerinde. Âdem Bey son günlerde çocuklarının davranışlarından seziyordu bunları...

Armağan artık İstanbul'a alışmıştı. Hele Âdem Bey'e... Ona hayatınca yokluğunu hissettiği bir baba sevgisiyle bağlanmıştı.

Kurs alan diğer talebelerden çok farklıydı Armağan. Âdem Bey öyle söylemişti kendisine. Her cumartesi öğleden sonra, makamında ziyaret ederdi Âdem Bey'i. Çay içerler, sohbet öderlerdi... Önce derslerini sorardı Armağan'ın, sonra hasretin duyguları depreşirdi içinde ve oralardan sormaya başlardı... Evlerini, bahçesini ve Akdeniz'i anlatmasını isterdi Armağan'dan…

Kulağına bir kıza sevdalanışının fısıltısı ulaşmıştı. Bir fırsatını bulup onu sormuştu Armağan'a:

— İstanbul'da okuyormuş o da.

Utanıp eğmişti başını. Gözlerini kaçırmıştı Âdem Bey'in gözlerinden; ama o deşelemişti:

— Görüşebildiniz mi bari geleli?

Hüzün çökmüştü gözlerindeki pırıltıya. Olumsuzluk ifadesi olarak sallamıştı başını:

— Kırılmıştım ona.

— Bir başkası mı vardı aranızda?

— Yo hayır.

— Fikirleriniz mi uyuşmadı?

— Aksine.

— Çok severmişsin duyduğum kadarıyla.

Utancından al al olmuştu yanakları... Bozulmayan bir sükûtu vardı Armağan'ın; ve Âdem Bey deşeliyordu onu kararlı bir şekilde:

— Deden söylemişti. Cevabını bile almışsın annenden.

Acı acı yutkunmuştu. İçli ve hassastı sesi:

— Bilmem.

Âdem Bey hassaslaşmıştı; duygusal bakışlarla seyrediyordu Armağan'ı:

— Ben bilirim evlât. Unutulmuyor temiz sevdalar.

Nedense başka bir iklime açmak istiyordu konunun kapılarını:

— Sen daldan düşene sormalısın...

Gençlik hikâyesini anlatmıştı Armağan'a... Cumartesi buluşmalarında koyu sohbetler başlardı aralarında. Âdem Bey tembih ederdi sekreterine ve ziyaretçi kabul etmezdi o saatlerde. Oralardan konuşurlardı ve onu anlatırdı Armağan'a sık sık. Rahatladığını hissederdi sohbetlerin arkasından... Bu durum, yıllarca sürüp gitmişti. İki arkadaş, iki kadim dost olmuştu sonunda Âdem Bey'le Armağan...

Artık dördüncü sınıftaydı Armağan... Yıllar çabucak eriyip geçmişti... Gülden'i aramıştı zaman zaman, fakat tesadüfler ikisini hiç karşılaştıramamıştı nedense... Dersleri mükemmeldi... Dört yıldır hiç ama hiç gitmemişti ayrıldığı o ilçeye... Bu, bütün isteklere sunulmuş bir protestosuydu yüreğinin...

Âdem Bey, büyük bir acı daha yaşamıştı son günlerde...

Eşi, verilen tedavilere rağmen yenik düşmüştü yakalandığı hastalıktan.

Armağan hiç ayrılmamıştı yanlarından; uğurlama töreninde de aileden bir fert gibi...

Renkli simalar, personel ve sevenleri, kalabalık bir merasimle uğurlamışlardı Hacer Hanım'ı...

Artık eskisinden çok farklı bir hayat tarzı vardı Âdem Bey'in. Çocukları, ayrı ayrı evlerinde ve yuvalarının sıcaklığında evlâtları ve eşleriyle birlikteydi...

Koskoca villa yalnızlığın iniltili yasını tutmaya başlamıştı bugünlerde. Geç saatlerde geliyordu evine. Sadece özel aşçısını görevlendirmişti villasında. Bu sadık aşçı bahçeye bakıyor, yemeklerini yapıyor, çayını demliyordu. Haftanın bir günü de aşçının hanımı, çamaşırlarını yıkayıp ütülüyor ve evin temizlik işlerini yapıyordu...

Geç saatlerde evden çıkıyor ve yine geç saatlerde eve dönüyordu. Villayı tıpkı bir otel gibi kullanmaya başlamıştı...

Henüz eşinin ölümü birinci ayını doldururken çocukları arasında gizli gizli bir panik havası yaşanmaya başlamıştı.

Daha çok yakıştırmalar, abartılar ve vehimlerin ürünü haberlerdi bunlar:

"Âdem Bey evlenecekmiş!..."

Çocukları, hatta gelinleri tarafından bile Âdem Bey, mercek altına alınmıştı...

Çocuklarının hareketlerinden anlamlar çıkarmaya çalışıyor, fakat bunları tam olarak şekillendiremiyordu... Sinirleri gergin olduğu için yorgundu. Hiç kimseye haber vermeden çok bir seyahat kararı almıştı... On beş yirmi gün diye çıkmıştı yolculuğa...

Âdem Bey'in seyahati çocuklarını bir bakıma rahatlatsa düşüncelerine izler düşürmeye başlamıştı bile.

Babalarının yokluğunu fırsat bilip, akşamları iş bitiminin hemen ardından birkaç gün üst üste üç kardeş toplantı düzenlemişti...

Sadece çaycının kalmasını istiyorlar ve diğer personelin kalmasına müsaade etmiyorlardı...

Üç kardeşin bu gizli toplantıları Âdem Bey'in emektar çaycısını bile kuşkulandırmıştı. Odanın içini kaplayan sigara dumanı ve yüzlerdeki ifadeler çaycıyı meraklandırmış, onu âdeta çok önemli bir göreve hazırlamıştı.

Merakı, onu içindeki dürtülere yenik düşürmüştü sonunda, işten atılma tehlikesini bile göze alarak tıpkı bir balerin kıvraklığıyla toplantı kapısının önüne gelip, kulağını kapıya dayamıştı.

Duydukları onu yanıltmamıştı. Üç kardeş bir şeyler çeviriyordu. Bir sonraki gün için hazırlık yapmış ve başarmıştı görevini. İçeriye çok hassas bir dinleme cihazı yerleştirmişti...

— Bu babamızı dışlamak için yaptığımız bir hareket değil. Sadece geleceğimizi, aramızda yüksek sesle düşünmek zamanının geldiğini hatırlatmak istiyorum...

Fikirlerimizi birbirimize açarken, onları saklamamalıyız, korkmamalıyız. Onları tartışmalıyız en azından.

Bakın, ben kırk yaşını aştım. Sizler de bana fazla uzak yaşlarda değilsiniz. Bundan sonra cesur olmamız gerektiğine inanıyorum. Herkes bizleri sadece ve sadece "Âdem Bey"in çocukları olarak tanıdı... Kişiliğimizi ön plana çıkaramadık hiçbirimiz de.

Babamız bence yoruldu. Atmış yaşını devirdi.

Atmış beşini bitirse belki bazı kanun maddelerine dayanarak haklarımızı koruyabilirdik...

Evlilik haberleri dolaşıyor ortalarda. Kim bilir bu seyahatleri sonrasında, belki de hepimizi hayrete düşüren bir fotoğrafla karşımıza çıkabilir. Yapacağı evlilik, bize yeni mirasçılar getireceğinin habercisidir tabi.

Musa'nın kafası karışmıştı:

— Olur mu dersin öyle?

— Bunların hepsine hazırlıklı olmalıyız.

— Yapacak başka bir şey de yok demektir.

— Daha açık konuşursak?

— Babam seyahatten döner dönmez bir şekilde ticarî özgürlüklerimizin bize verilmesi hususunda girişimlerimiz başlamalı.

Musa sorularını sürdürüyordu:

— Yani her birimiz holdingin belli kurumlarını sahiplenip, müstakil işler yapacağımızın başlangıcında mıyız demek istiyorsun?

Konuşsa bile, durgun ve kararsızdı diğerlerine göre. Az sonra da durgunluğunu bozmuş, konuşmuştu sonunda. İsa sormuştu ona fikrini:

— Sen bir şey söylemedin?

— Bilmem. Babamı kırmadan bunu başarabileceğinize aklınız kesiyor mu?...

— Yani kırılırsa yok musun?

— İşlerimiz oldukça iyi gidiyor. Hem ticarî hayatımız, hem de babam sıkıntıya girecekse yokum.

Musa kardeşini azarlayan bir sesle katılmıştı konuşmaya:

— Babamız az ya da çok kırılacaktır. Geleceğimizi sıkıntıya mı atalım kırılmaması için?

— Ortada hiçbir risk yok. Bizler onun çocuklarıyız, kendi edindiği serveti ondan mı kıskanıyoruz? Anlayamadım doğrusu.

— Ya ağabeyimin dediği gibi genç bir hanımla dönerse?

— Onun da yaşanacak bir hayatı yok mu sizce?

Âdem Bey seyahatten dönmüştü... Dinlemiş, biraz daha toparlanmıştı sanki.

Çocuklarıyla buluşup, konuştuktan sonra yeniden işine dört elle sarılmıştı...

Günlerden cumartesiydi ve Armağan'ı âdeta sabırsızlıkla bekliyordu bugün...

Çaycı çayını getirmişti masasına. Bir tedirginlik vardı hareketlerinde... Çayını bırakmış, ellerini bağlamıştı; gözlerinin içine ürkek pırıltılarla bakarak bekliyordu.

— Onu anladık. Senin bir sıkıntın var sanki.

Sesini kısmıştı âdeta kıvranıyordu durduğu yerde:

— Var ya!

— Çekinme söyle.

Titreyen elini ceketinin cebine indirip küçük bir teyp çıkartmış; ve masasının üzerine usulca koymuştu...

Manidar bakmıştı Âdem Bey:

— Bu ne?

— Bağışla beyim. Ekmeğini yedim yıllarca. Uygun bir iş değildi aslında yaptığım. Gel gör ki, dayanamadım işte.

— Şaşırtıyorsun beni Hasan Efendi. Bu teyp de neyin nesi?

Zorlanıp, yutkunmuş, boynunu hafifçe bükmüştü konuşurken:

— Beyim affedersiniz. Çocuklarınız son günlerde biraz demiştiler de. Siz gittikten hemen sonra peş peşe toplantılar düzenlediler. İlk akşam konuşmalar geldi kulağıma çaylarını verirken. İkinci akşam teyp koydum konuşmalarını kaydetmek için. Dinlerseniz onları anlarsınız diye...

Şaşırmıştı:

— Allah Allah! Pekâlâ, kalsın bakalım.

— Duyulmamalı beyim.

— Meraklanma.

Odasına kimseyi kabul etmiyordu. Sıkı sıkı tembihte bulunmuştu sekreterine, "Çocuklarım gelse bile..." bile sakındığı çocuklarının ta kendisiydi.

Tansiyonu yükselmiş olmalı ki başını ve boynunu ovuyordu fersiz parmaklarıyla. Gücüne gitmişti duydukları. Onlara kol kanat gerişinin, başarıları için çırpınışının adı, "kişiliklerinin ön plana çıkamayışı" olmuştu çocuklarının gözünde.

Hakkındaki yargıları çok üzmüştü Âdem Bey'i. Derin derin soluyordu ellerini övşeliyordu sıkıntısından...

Çocukları kazancını elinden almak için harekete geçmişti. Her şeyini, hatta canını bile paylaştığı çocuklarıydı bu düşüncenin sahipleri... Hele, ortakçı getirmesi konusunu düşünmek bile istemiyordu... Atmış beş yaşını doldurduğunda hastane raporu alıp, holdingin idaresini ellerine geçirebilme planları vurmuştu Âdem Bey'i...

İnanılacak gibi değildi duydukları. Dudakları kurumuştu hararetinden. Sekreterinin düğmesine çökmüştü sonunda:

— Çay...

— Baş üstüne efendim.

Tam kapatacakken megafonu, aklına bir şey gelmişti:

— Arayan soran oldu mu hiç?

— Armağan Bey geldi efendim.

— Orada mı?

— Evet efendim.

— Ona da çay söyle ve gelsin.

— Baş üstüne efendim.

Sekreter işini bitirip Armağan'a dönmüştü:

— Sizi bekliyorlar.

Armağan usulca oturduğu yerden kalkıp Âdem Bey'in makam odasının kapısını çalmıştı.

Çekidüzen vermişti kapının önünde kendisine ve: "Gir" sesiyle açtığı kapıyı yine aynı titizlikle kapamıştı. Manzara Armağan'ı hiç de memnun etmemişti. Âdem Bey üzgündü.

Yanına sokulup eline uzanmıştı öpmek için.

— Hoş geldiniz efendim.

— Hoş bulduk Armağan. Otur bakalım.

— Nasıl geçti seyahatiniz efendim?

— Eh, fena sayılmaz.

— Yorgun ve neşesiz gördüm sizi.

— Gönül yorgunluğu. Geçer aldırma.

İkisi de oturmuştu. Çaylar gelmiş; emektar çaycı yanlarından ayrılınca sohbet başlamıştı:

— Armağan sana bugün bir sır vererek başlayayım sohbete, ister misin?

— Merak ettim efendim.

— Yine sıladan başlayalım mı ha, ne dersin?

— Siz bilirsiniz efendim.

— Ancak sır vermeden önce sana bazı sorularım da olacak.

— Sizi dinliyorum efendim.

— Kaç yıl oldu sen İstanbul'a geleli?

— Beşinci yıl bitti efendim.

— Hiç gitmedin mi bu arada oralara?

— Hayır efendim.

— Neden, diye bir sorum olsaydı, ne söylerdin?

— Telefonla konuşuyoruz efendim.

— Yeterli mi bu sence?

Yüzünün rengi uçmuştu onun da:

— İçimden gelmiyor gitmek efendim.

— Özlemedin mi oraları?

— Çok.

— O hâlde?

— Rahat ettim buralarda efendim. Yüzüme anlamlı anlamlı bakanlar olmadı buralarda.

— Ya hasret?

— Siz de çekmiyor musunuz aynısını?

— Benimki seninkinden biraz farklı. Senin sevdiğin insanlar da var oralarda. Meselâ annen, anneannen ve deden. Dahası sevdiğin bir kız var; yaz tatillerine giden. Ya benim

Armağan? Düşündün mü hiç bunu? Küçük bir umut bile yok. Sıla hasretinden çocukluk hatıralarımdan başka.

— Affedersiniz efendim; hâlâ mevcut mu o sevda yüreğinizde?

— O çoktan bitti be evlât. Sadece ihanetin türküsüdür içimde susmayan.

— Ya benim başımdaki Âdem amca? O daha mı kolay sizce?...

— Haa, unutmalısın bence onu. Sen hiç dahlin olmayan bir suçun cezasını çekiyorsun. Onun adı kaderdir çocuk. Başka şey gelmez ki elimizden. Neyse sevineceğini sandığım bir haberdi sana vereceğim. Bu sır anladığım kadarıyla hiç sevindirmeyecek seni.

— Yine de duymak isterdim efendim.

— Meselâ okul ve ihtisasın bitince, hadi bakalım Armağan, ilçeye yerleşmeye hazır mısın desem; cevabın ne olurdu? Şimdiden duymak istiyorum bunu...

— Siz öyle olsun istiyorsanız neden olmasın?

— Buna sevindim işte. O zaman sıkı dur çocuk. Şu an ilçeye kurulmasını düşündüğüm hastane projesini başlatabilirim demektir.

—Yani?

— İhtisasını tamamlayıncaya kadar bitecek demektir. Yani hazır bir kurumun başına geçeceksin. Bunu ister misin?

— Emredersiniz efendim.

— Bu aramızda bir sır olarak kalmalı, tamam mı? Şu an, ilçede meçhul bir iş adamı hastane yaptırıyor.

— Anlaştık efendim.

— İyi çalışmalısın derslerine, fire yok.

— İnşallah efendim.

— Bitmedi. Bana deli diyecekler belki ama haftada bir gün, cumartesi günü akşamları bir projem daha var uygulamaya hazır; ve onun içinde de sen varsın.

— Merak ettim yine.

— Personel müdürlüğünün sunduğu araştırmaların sonucu bir hikâye bu.

Evet, personel raporlarında sicilleri tutulan aşırı uçlardan söz etmekteyim. Senin anlayacağın, yelpazenin her renginden fikirler tespit edilmişti... Bunlar personel arasında huzursuzluk oluşturmaya çalıştıkları rapor edilen ve işten atılmaları için önüme isimleri konulan elemanlar. Onları, özgür iradelerini yüreklendirilmiş sesleriyle dinlemek istiyorum önce. Bunun için de işten atılmalarına sıcak bakamadım ilk etapta. Ben sadece yelpazenin jürisi olarak bulunacağım içinizde... Farklı düşüncelerin birbirlerine olan tahammüllerini ve kendilerini savunurlarken dayandıkları belgeleri bilmek istiyorum en azından.

İtiraz olmasın diye de mesai ödeyeceğim seminere katılanlara.

Karşı çıkan olmaz mı içlerinden?

Biraz düşündükten sonra cevaplamaya çalışmıştı Âdem Bey'i:

— Sanmam. Gayet sade ve orijinal bir buluş bu; yitirmek yerine kazanmak da denebilir...

— Pekâlâ, üzerine düşen görevi sormadın.

— Bilmem.

— O uç insanların arasında senin de bulunuşunun sebebi, onları dinledikten sonra hatalı gördüğün savunmaları not alıp onları iknaya çalışman...

Şaşırmıştı:

— Zayıf kalırsam?

— Hazırlanırsın, fena mı? Böylece dediğin gibi bakarsın sonunda kazanırız onları. Çalıştıkları yerde ayak bağı olmak yerine huzuru da seçebilirler.

Huzur bir yerde can çekişmeye başlamışsa onu yeniden temin etmek gerekir düşüncesinde olduğum için, iş yerinde ahengi bozma çabasında olanların dikkatlerini, sağlıklı berabere ve üretime çekmek istiyorum...

Hayallere dalmıştı... Az önceki düşüncelerine dönmüştü yine.

Mevsimler, aylar, yıllar, gece ve gündüzler... Kaçış ve kovalayış dünyanın vitrin değişiklikleriydi bunlar.

Her şey doğuş ve batışlardan ibaretti... Gözleri bir fotoğrafçı vitrinine takılmıştı. Hayaller birden dondu... Beyin ona kesin bir emir veriyordu. Önce, silik bir bakış ve peşinden gözlerini kısarak perçinlenmişti hedefine... Fotoğraf, evet fotoğraf çektirmesi gerekiyordu... Âdem Bey ehliyet almasını söylemişti ona...

Hangi fotoğrafçıydı şu an önünde durduğu? Hiç düşünmeden içeriye dalmıştı.

— Vesikalık.

Tezgâhtaki genç soruyordu ona: ?

— Kaç tane?

— On iki tane yeterli sanırım.

— Tamam, içeriye buyurunuz.

— Yarın bu saatlerde alabilir miyim?

— Alırsınız.

— Hayırlı işler.

— Güle güle...

Dışarıya çıkıp dükkânı bellemek için dikkatlice bakmıştı... Vitrine kaymıştı gözleri. Keskin ışıklar yayıyordu siyah bebekler. Çakılmış gibi durup kalmıştı vitrinin karşısında. Rengi uçmuş, heyecanı depreşmişti birden. Anlaşılması güç bir hâl almıştı. Fotoğrafçıya girmezden önceki düşüncelerini yitirmişti beyni. Şimdi, aynı noktaya bakıyor ve aynı şeyi düşünüyordu. Gözlerini hiç kırpmadan bakıyordu aynı noktaya.

Yanıltıyor olamazdı onu hafızası. Gülden'in resmiydi camekândaki. Büyütülmüş, çerçevelenip vitrine konmuştu. Bunu, kabul edilmez bir hata gibi seyretmişti durup.

Gülden görseydi kesinlikle müsaade etmezdi buna. Onun mizacı ezberindeydi hâlâ... Karmaşık düşünceler içinde kıvranmıştı bir müddet ve koyup kotarmadan ani bir kararla dalmıştı fotoğrafçı dükkânına. Biraz önceki müşterinin çehresi değildi tezgâhın arkasında duran insan. Armağan'ın az önce fotoğrafını çeken delikanlı ilgiyle bakıyordu:

— Bir şey mi unutmuştunuz?

— Hayır.

— O hâlde?

Sesini kısmasına rağmen öfkesi sinmişti konuşmalarına:

— Vitrindeki resim!

— Anlamadım?

— Kız?

— Hangi kız?

— Adı Gülden, soyadı Ezgi. Sahibinden izin almadan nasıl teşhir edersiniz vitrininizde, anlayamadım.

— Hâlâ neden söz ettiğinizi anlamış değilim.

— Kardeşim, bizim örfümüzde ve inancımızda bir kızın fotoğrafını camekâna koyup, teşhir etmek kabul edilemez!

Fotoğrafçı suçluluk duygusu içinde seyrediyordu Armağan'ı:

— Hangisi gösterir misiniz bana?

Oldukça sert bir ifadeyle çağırmıştı fotoğrafçıyı:

— Gel!

İkisi peş peşe çıkmışlardı dışarıya. Armağan, parmağını cama dayayıp Gülden'in fotoğrafını işaret ediyordu:

— İşte bu!

— Neyi oluyorsunuz?

— Yakın akrabası.

Birlikte içeriye girmişlerdi. Elini cebine atıp para çıkarmıştı:

— Ücreti her ne kadarsa buyurun.

Fotoğrafçı yenemediği bir mahcubiyetin sersemliği içindeydi eziklik duyuyordu bu yüzden:

— Güzel çıkmıştı da.

— Yine de hakkınız yok buna.

Üstelememişti fotoğrafçı:

— Pekâlâ, verelim vermesine de, akrabası olduğunuzu ispatınız gerekir sanıyorum.

Öğrenci kimliğini çıkarmıştı.

Fotoğrafçı isimliğini almış. Armağan'ın adını, soyadını, okulunu, sınıfını yazıp geri vermişti:

— Tamam, öyle diyorsanız öyle olsun.

Vitrinden resmi alıp paketleyip uzatmıştı ona:

— Buyurun.

— Ücreti?

— İstemez.

— Teşekkür ederim.

Koltuğunun altına sıkıştırdığı paketle, yeniden dışarıya çıkıp kalabalıkların arasına karışmıştı. Yürüdükçe kendisini sorguluyordu.

Doğru mu yapmıştı?

Gülden okulu bir yıl uzatmıştı. Kız arkadaşları görmüştü onu fotoğrafçının camekânında ve istihzalı edalar içinde duyurmuşlardı:

— Vitrinlerdesin!

— Ne vitrini?

— Hadi hadi, bilmezlikten gelme. Fotoğrafçı büyütüp vitrine koymuş resmini.

— Benim haberim yok.

— Müsaade almadan koyar mı dersin?

Hayret etmişti duyduğunda. Üç kız arkadaşlardı. Akşam fakülteden ayrılır ayrılmaz sözleştikleri gibi birlikte gitmişlerdi fotoğrafçıya.

Üçü birden camekânın önündeydi ve yüzlerinde hayret ifadesi vardı ikisinin.

Aradıkları fotoğraf yoktu baktıkları camekânda. Gülden'e mahcup mahcup bakmıştı arkadaşları. İkisi bir ağızdan:

— Yanılmış olamayız. Daha birkaç gün öncesi buradaydı, diyorlardı.

Üçü birden içeriye dalmışlardı...

Fotoğrafçı kızları görünce dikkat kesilmişti:

— Buyurun!

Gülden muhatap oluyordu:

— Arkadaşlarım vitrininizde fotoğrafımın olduğunu söylemişlerdi bana.

Delikanlı daha dikkatli bakmıştı Gülden'e:

— Evet, hatırlıyorum.

— Göremiyorum onu vitrinde.

— Haa onu akrabanız olduğunu söyleyen bir genç aldı bizden.

Şaşırmıştı Gülden:

— Benim akrabam olan bir genç yok İstanbul'da.

— Allah Allah. Tıp fakültesi öğrencisiymiş. Kimliğini verdi, adını, adresini yazdım üstelik. Bir sürü de fırça attı. "Bizim örfümüzde, inancımızda bir genç kızın resminin teşhir edilmesi kabul edilemez." dedi... Resmi almak ve ücretini ödemek istedi. Ücret istemez dedim ve verdim ona...

— Adı neymiş?

Ağır bir yükün altındaymış gibi soluklanmıştı fotoğrafçı... Gülden fısıltılı bir sesle rahatlatıyordu onu...

— Tanıdım.

Neşesi sönmüş gözleri mahmurlaştı; farkında olmadan dudağını gevmeye başlamıştı; zorla:

— Allaha ısmarladık, diyebilmişti fotoğrafçıya ve arkadaşlarına bakıp, "Gidelim." diye mırıldanmıştı...

Yürürlerken hiçbir yorum yapmamıştı. Arkadaşları deşelemek istemişlerdi meseleyi:

— Kim o adını duymadığımız doktor adayı?

Sadece derin bir nefes almıştı onlara bakarken; ve hazin bir sesle mırıldanmıştı:

— Liseden arkadaşım.

Âdem Bey bugün oldukça neşeliydi. Akşamı iple çekiyordu. Tıpkı bir çocuk kadar aceleci bir heyecana kaptırmıştı kendisini...

Toplantı salonu hazırdı... Bugün, meraklı buluşmaların ilkiydi. Farklı inançlardaki simalarından ve hatta hiçbir şeye inanmayan uçlardan, sekiz kişilik bir ekip kurulmuştu tartışma için...

Konuşmacılar önce yemek masasında bir araya gelmişlerdi. Yemekler yenilmiş, çaylar içilmiş ve münazaranın yapılacağı salona geçilmişti...

Kürsü kurulmuş, karşısına sandalyeler konulmuştu. Bu, sadece Âdem Bey'in bir merakıydı. Personel arasında yapılacak tartışmaya büyük önem veriyordu.

Bir sonuca varmak istiyordu Âdem Bey. Bunların tazminatlarını ödeyerek işlerine son vermek işine gelmemiş, hatta yüreğine bir burukluk hâlinde yerleşip kalmıştı. Önüne getirilen evraklara imza atmamıştı bu yüzden... "İşlerine son vermek!..." neyi halledecekti ki?...

Ön fısıltılar yayılmıştı bu hususta; seminere davet edilenler tatsızlıklarını her halleriyle belirtiyorlardı...

Katılımcı sekiz kişiye gönderilen belgelerde bildirilmişti; üç hafta boyunca aynı gün, aynı saatlerde, dinleyicisi yine kendileri olacak bir seminer düzenlenmişti; ve herkes burada fikirlerini hürce ve medenîce seslendirebileceklerdi...

Âdem Bey çocuklar kadar şendi. Karşısında sekiz genç insan vardı ve konuşmacı kürsüsüne ilk kendisi geçmişti. Merak içinde çırpınan yüreklere meramını anlatacaktı önce... Üzerinde buluşan bakışlar oldukça farklı, gergin ve endişe doluydu...

Derin bakışlarla karşısında oturan insanları inceledikten sonra sakin, müşfik bir sesle konuşmasına başlamıştı:

— Çocuklar beni dikkatle dinlemenizi istiyorum. Yanlış anlanmaması için kısa bir açıklamayı uygun gördüm. "Niçin biz? Neden buradayız?" gibi bir sürü sorular var belki de kafanızda. Belki de, düşündüklerinizin hiçbirisi değil... Sizler farklı, hatta personel arasında huzursuzluklar çıkaran uç fikirli insanlar olduğunuz için buradasınız. Sicilleriniz geldi önüme. Bunu çok açık bir dille ifade edişimin sebebi şu. İşinize son verileceği filan yok. Ben kavga, gürültü, düşmanlıkla halledilecek hiçbir şeyin olmadığını öğrendim. Hayat dostluk, saygı, sevgi ve insanların birbirlerini daha yakınlığıyla daha güzel hale gelebilir.

Herkes bir şekilde ifade edecek. Beni bir baba, bir ağabey, bir dost kabul ederek yapacaksınız bunu. Bir patron olarak değil... İşyerinde beğenmediklerinizi duymak istiyorum özellikle...

Bakın çocuklar, yanlış anlaşılmamalı diye söylüyorum. Burası bir galibiyet ya da mağlubiyet yeri değil. Sabırlı, anlayışlı ve hoşgörülü bir tarzda fikirlerin seslendirildiği yer olmalı...

Kabaca bir davranışa, hakaret içeren bir lisana ve küçümseyip, karşınızdakileri incitmeye kesinlikle hayır. Bu sohbet gün-

günlerini tertiplemeyi gerekli görürken şunu düşündüm. Sahiden de farklı düşüncelere sahip olduklarını söyleyen insanlar, yaşamak istedikleri dünyayı tarif ederken, kendi dünyasının dışında kalan insanlara da eşit imkânlar sağlamayı düşünüyorlar ve onların da fikir yelpazesindeki yerlerini korumayı istiyorlar mı? İşte bunu çok merak ettim...

Ben taraf değil, sadece bir dinleyiciyim aranızda. Ahlâkî dokuyu zedelememek, kişilik haklarına, inanç ve fikir özgürlüğüne saygı duymak şartıyla, işyerinde arkadaşlarınızla, sık sık tekrarlanan ve üretime bile sekte vurabilen münakaşalarınızı seslendirmenizi istiyorum sizlerden...

Bunu şunun için hatırlatıyorum sizlere: Unutmayın zayıf ve olgunlaşmamış fikirler, ürkek ve tedirgin oldukları için hoşgörülü olamazlar. Onun için de haksız olanlar, suçlarını, yahut zayıflıklarını örtebilmek için hep yüksek perdeden konuşmayı tercih ederler; ve hatta bu uğurda bilinçsizce suç işlerler... Sizler bu çizgiyi unutmayıp, medenî, kuşatıcı bir tavırla sunmaya çalışacaksınız fikirlerinizi...

Şimdi isteyen kürsüye çıkıp, arkadaşlarının arasında tartıştığı fikirlerini burada hiç çekinmeden seslendirebilir.

Ardından yerine oturmuştu. Konuşmacıyı ve dinleyenleri karşısına almıştı.

İlk gün, enteresan fikirler atılmıştı ortaya. Sistemler, inançlar ve bazı inançların insanın kendisine karşı bile bir aldatmasından ibaret oluşu tartışılmıştı.

Tabiat ve onun gücü, ateistlik, mezhepler, sosyalizm ve daha ileri boyutları, komünizm, kapitalizm ve dinler...

Her konuşmacı kürsüye çıkıp fikirlerini seslendirirken diğerleri onu dikkatle dinliyor, farklı farklı notlar alıyorlardı defterlerine.

Âdem Bey hayret içinde ve dikkatle dinliyordu konuşmacıları. Bir şey daha vardı onu hayrete düşüren. Armağan'ın iki haftadır hiç konuşma ihtiyacı duymayışı... İnançlı bir delikanlıydı o... Sabırla beklemişti Âdem Bey. Bu farklı fikirlerin içinde savunulmadık tek görüştü Armağan'ın seslendirmek için üstlendiği... Herkes konuşuyor, sorular soruyorlardı birbirlerini: ve Armağan iki toplantıda da susuyor, sadece not alıyordu defterine.

İşçilerin sömürüldüğü, maaşların yetersiz oluşu gibi görüşleri; patron - işçi ilişkileri, inanç farklılıklarının personel arasında gürültüler koparan zıtlaşmaları; az iş, kolay kazanç, servet düşmanlığı ve daha neler neler... Âdem Bey hayretler içinde, merakla dinliyordu yüreklendirdiği konuşmacılarını...

Bugün son defa toplanmışlardı. Herkes son konuşmasını yapacak ve belki de aralarındaki fikrî platformda bir buluşma noktası olup olmadığını açıklayacaklardı. Bu toplantı Âdem Bey'e kararı için çok önem taşıyordu... Gözleri sık sık Armağan'ın üzerinde dolaşıyordu nedense... Yine herkes sırasıyla söz isteyip, son savılacak fikirlerini sunmaya başlamıştı. Armağan da hiçbir değişiklik yoktu.

Armağan notlarını toparlamaya başlamıştı. Nihayet seminerin sonuna doğru, Âdem Bey'e bakıp parmağını kaldırmış, söz istemişti ondan... Derin bir nefes almıştı Âdem Bey Armağan'ın gözlerine bakıp:

— Söz mü istiyorsun?

— Evet efendim.

Espri yapmadan edememişti:

— Arkadaşların da seni dilsiz sanmışlardı.

Buruk bir tebessüm vardı dudaklarında. O da konuşmak için kürsüye geçmişti. Gözden geçirmişti daha önceki konuşmacıları. İsimlerini, fikirlerini ezberlemişti hepsinin de...

Daha önceki konuşmacılardan çok daha değişik bir yöntemle başlamıştı Armağan.

Herkesin merak konusuydu. Hiç konuşmamış, hep susmuştu. Sürekli not almış, hiç kimseye soru yöneltmemişti... Onun için de merak edilmişti... Gizemli bir kutuydu o şimdi kürsüde...

Duru bir yüz, dost bakışlar ve buruk bir tebessümle başlamıştı konuşmasına:

— Merhaba arkadaşlar. Hepinizi selâmlıyorum. Âdem Bey benim de patronum. Çünkü ben tahsilimi onun bana verdiği imkânlarla sürdürmekteyim.

Bunu niçin yaptı inanın ben de sizin kadar merak ediyorum. Ancak, sizlere açıkladığını ben de duydum ve bunun üzerine katıldım aranıza... Her ne için olursa olsun, fikirler çiçek bahçesidir benim için. Sevecen, saygılı, şeffaf ve kuşatıcı oldukça tabi. Herkes en güzel kokunun dünyaya kendi bahçesinden yayıldığını sanırmış. Tabi ki, daha güzel bir kokuya rastlayıncaya kadar... Benim bahçemin çiçekleri canhıraş açar... En güzel kokuyu, insanlığı en şefkatli kuşatan sevgiyi o bahçenin içinde buldum ben.

Dünya, ay, güneş, bütün yıldızlar, mevsimler ve iklimler bütün kâinat onun...

Tepeden düşer gibi bir giriş...

Kapitalizm, Komünizm, belki maaşlarınız bile beni fazla ilgilendirmiyor... Tanıdığım o insan kendi hakları kadar çalıştırdıklarının haklarını da korur. Tabi imkânlar neyse ona göre ve yeterince. Beni daha çok inanç ayrılıkları ve çalışılan

kurumun huzurunun bozuluşu ilgilendirmekte. Ayrılıklar ve dayatmacılık hiçbir zaman çözüm olmamıştır hayatımızda.

Düşünen her beyin, bunu mutlaka fark edecektir... Ben, kendi fikirlerimden söz açmak istemiyorum. Fikirler, belgelere dayanırlarsa bir anlam ifade ederler. Aksi takdirde doğarlar, hastalanırlar ve silinip giderler.

Her insanın kendi arzularına göre oluşturduğu bir dünya görüşü vardır... İşte bu, yaşadığımız dünyanın en büyük handikaplarından bir tanesi ve de en önemlisidir bence.

Beyinlerde menfaat ve arzulara göre üretilen dünyaların kavgası yaşanır yeryüzünde... Sistemler, insanın yaratılışındaki kurallara aykırılık içindeyse, hayatın temel yapısı bozulur ve çelişkiler, farklı düşüncelerin zıtlaşması, isyanlar başlar; kavgalar çoğalır yeryüzünde... İnanılmaz vahşetlerin kaoslarını yaşar insan.

Neden inançlara peşin bir tepki içindeyiz? Niçin başkalarının elde ettiği emek karşılığı servetlere düşmanız? Neden kolay bir hayat ve yorulmadığımız nimetleri elde etmek için kafa yormuyor, isyanlarımızı fark etmiyoruz yüreklerimizin içinde?... Yahut niçin inanmalıyız Yaratıcı'ya ve onun kurallarına saygılı olmalıyız? İnanç, itaat, isyan, haram ve helâl kavramlarının anlamları nelerdir?

Diyorum ki, en büyük eksikliğimiz kendimizi sorgulamadan yaşayışımız. Yitik değerlerimizi keşfedip ona sarılmayışımız ve dahası kendimizi keşfedemediğimiz için, Yaratıcı'ya sığınamayışımız ve işte bunun huzursuzluğunu yaşıyoruz cemiyetlerde...

Hepinizi de dikkatle dinledim. Tepkiler, hırs, özü sorgulamamak... Onun içinde isyanlar yatıyor düşüncenizde... Bu üçüncü ve son toplantı bildiğim kadarıyla. Ortaya konulan tek şey vardı benim gördüğüm. Her konuşmacının diğer konuşma-

cının fikirlerine dudak büküşü ve benimsemeyen tavırlar takınışı...

Parmaklar kaldırıldı ve fikirlere katılmayışlar sergilendi yüksek seslerle:

"Onlar senin doğruların..."

İşte, reddiyelerin tek bildirisiydi bu...

Evet, ben de şu an aynı tepkiyi veriyorum. "Onlar sizin doğrularınızdı."... Bu ne bir sonuç, ne de bir belge değildi bence. Fakat, değişmeyen tek doğru vardı ki, hayatta onu hiç kimse yakalayıp seslendiremedi bana göre. İlâhî kuvvetin hayata değişmez kurallar olarak sunduğu doğrulardı bunlar. "İşte kılavuzunuz." demişti...

Konuşmalarınızın içinden cımbızla çekilecek doğrular da vardı "Benim doğrularım." dediklerinizin arasında. Onun vicdanlara koyduğu değişmezlerin doğrularıydı onlar da.

Önce ona sığınması gerekir insanın. Zira bütün canlı ve cansızların, değişmez kuralların kanun koyucusu o...

Dünya huzurlu yaşamak istiyorsa eğer, onun istediği doğrulara yönelmek zorunda olduğunu unutmadan yaşamalıydı... Çünkü bütün kâinat ve insan onun eseriydi. Eserinin nasıl huzur içinde bir hayat yaşayabileceğini de şüphesiz ki en iyi o biliyordu... İnsanlığın nasıl yaşaması gerektiğini, insanın hayat kılavuzu olan kitaplarda bildirmiş ve o kurallara göre yaşanmasını istemişti. Haklara saygı ve dürüstçe yaşamak... Kişinin mal, can, namus emniyeti... Huzurlu bir hayat istiyorsak onun yasakladıklarından mutlaka sakınmalıydık. Onda bir hayır vardı bizler için; ve müsaade ettiklerinde huzur ve haz vardı insanlık için.

Fuhuş yasak edilmişse, mutlaka yorumlandığı vakitlerde en alıcı sebepleri de sergilenecektir önümüze. Bu neslin

muhafazası içindi... Çocuğun gerçek babasını tanıması hakkı asla alınamazdı elinden... Mahsul alınacak tarlaya, önüne gelenin tohum ekebilme hakkına sahip değildi.

Namus, hayâ ve erdemlilik kavramları yitirildiğinde, toplumlar kaosları yaşayacaktı elbet. Aile kutsaldı, dokunulmazlığı vardı. Kadın erkeğini, erkek kadınını paylaşamayacaktı başkasıyla... Bu, dünya barışının oluşması için gerekliydi. Toplumun en küçük çekirdeği olan ailenin dokunulmazlığı olmalıydı bu yüzden... İçki "haram" edilmişse, aklın muhafazası içindi. Kişilik ya da gururun ve onurun incitilmemesi içindi. Düşüncenin unutulmaması, başkalarının uğrayabileceği haksız davranışların hazırlanmaması, bedenin zarar görmemesi yatıyordu temelinde...

Irkçılık... En büyük yanlışlarından birisiydi insanın ve bu yasaklanmıştı Yaratıcı tarafından. Her canlı bir tek Yaratıcının eseriydi ve herkes aynı anne ve babadan çoğalmıştı.

Birden fısıltılar başlamıştı. Kargaşa ve şaşkınlık yaşıyordu salonda bulunan arkadaşları...

Sabredememişlerdi daha fazla. Âdem Bey merakla dinliyor ve diğer konuşmacıları inceliyordu. Tansiyon inanılmaz biçimde artmıştı; huzursuzluk vardı hareketlerinde herkesin. İçlerinden bir tanesi müsaade almadan ayağa fırlamıştı ve sesinin ölçüsünü kaçırmıştı ona tepkisini iletirken:

— Onlar, senin doğruların. Benim bir ırkım var...

Armağan buruk bakmıştı söz sahibine:

— Ben kabilelere verilen isimlerden söz etmiyorum... Sen haklısın arkadaşım. Demek ki vatandaşlık dersinde bize millet olmanın özelliklerini iyi öğretememişler. Her toplumun içinde çeşitli renkler mutlaka olacaktır. Ama bunlar hiçbir zaman bölünme virüsünü taşımamalıdır. Millet olmak, o coğrafyada

yaşayanların bölünmez bütünlüğüdür. Hepimiz bu topraklar için canımızı vermişiz, yine de veririz. Millet olmanın özelliği birlik ve beraberliklerdir. Sevinçler de acılar da ve bütün müşkülatlar da yüreklerin toplu vuruşu. Sakın bana ayrılıklardan söz etme...

Başka bir genç fırlamıştı ayağa:

— Ben inanmıyorum senin inandıklarına, diye haykırmıştı o da... Mecbur muyum inandığın gibi olmaya?

Sakin bir çehreyle gürültünün bitmesini bekliyordu patron. Müdahale etmemişti kimseye ve sadece ve sadece anlamlı bakışlarla dolaşmıştı üzerlerinde...

Bir başkası yüksek sesle veriyordu tepkisini:

— İnanmıyorum senin anlattıklarına.

Armağan, aynı sakinlik içindeydi tepki sahibinin gözlerinin içine bakarken:

— Neye inanıyorsun?

İstifini bile bozmadan cevaplamıştı onu, kinayî bir eda takınmıştı bakışları:

— Şeytana!

Gözler delikanlının üzerinde parlamıştı, yalım yalımdı... İçlerinden bir delikanlı şuurunu yitirmişçesine haykırırken, arkadaşı elini ağzına kapatarak sinkafını duyurmamak için çırpınıyordu:

— Senin Şeytan'ının...

Yeniden hareketleniyordu ortalık. O, haykıran ağzı kapatan eli hışımla tutup çekmişti delikanlı. Derin bir nefes almıştı öfkelenen genç.

Âdem Bey karışmıyor, dikkatle takip ediyordu onları...

Armağan anlamlı bir bakış uzatmıştı ayaktaki delikanlıya ve ona tepki duyan arkadaşına.

— Ben hep susmuştum ve dikkatle dinlemiştim sizleri. Konuştuklarınız yanlış bile olsa susmuştum; sıra bende deyinceye kadar.

Fikirler birer birer çözülürken yeniden sakinleşmişti içerisi...

Armağan son konuşmacının gözlerine dikmişti gözlerini:

— Bütün yanılgılar, toplumlarda inançlara olan dayatmaların ürünleridir. Eğitimsizlik ve inancı "çağdışı" safsatasıyla bir kenara bırakıp, insanlığın atar damarlarını ve huzuru kurutma senaryosunda, imtihan için gerekli bir oyuncudan ibarettir... Şeytan, insanın damarlarındaki kanla birlikte dolaşan, düşüncemizle içi içe yaşayan bir kurttur bedenimizde... Ona küfrederek değil, onu keşfederek zararsız hâle getirebilirsiniz ancak.

Ateist genç fırlamıştı yerinden. Belli ki, kafalarındaki tuğlaların yerlerini oynatmaya başlamıştı Armağan.

Bundan önceki konuşmalarda bu kadar değildi. Alevlenmişti düşünceler ve sesler yükseliyordu zamanlı zamansız...

— Ben Allah'a inanmıyorum, diye bağırıyordu bir genç.

Armağan öfkelenmiyordu ne yapsalar:

— Ben bağırmasanız bile sizi duyabiliyorum aslında. Şimdi söyleyin o hâlde. İnanmadığınızı söylediniz. Sanatkâr olmasa, orta yerde eser olur muydu sizce?

— Sanatkâr tabiattır.

— Tabiat kimin eseridir diye sormazlar mı insana?

— Kendisi oluştu!

— Öylesine akıllara durgunluk verebilen sistemleri tesadüflerin eline bırakabilir miyiz sizce?

Delikanlı daha da yükseltmişti sesini:

— Allah'ı kim yarattı diye sormazlar mı sana?

— Sorarlar elbet.

— Kim yarattı?

— Onu, kim, onu kim? diye yola çıktığınızda, her şeyin sahibi olan tek güç çıkacaktır sonunda ortaya. Her varlığın kendisine muhtaç, kendi varlığı hiçbir varlığa muhtaç olmayan, başlangıcından ve sonundan söz edilemeyen bir güç çıkar karşımıza. İşte o, bütün kâinatın Yaratıcısı ve tek sahibidir. Bütün ihtiyaçlarını insana sunan o değil mi?

— Tabiat proje hazırlamayı bilir mi sence? Hava, su ve güneş olmasa ve aklımıza daha gelmeyen elementler... Toprak ne yapardı sence tek başına? Demek o, üzerinde çalışılan bir projedir ama projeden haberdar değil.

— Haberdar.

— Bu bir ispat mı sence de?

— Evet.

— Topraktan daha önce kendisini tanıdığını söyleyebilir misin? Kimin eserisin ve sen kimsin?

— Gördüğün gibi bir insanım işte.

— Bu da bir ispat değil sonuçta. İsyan ve kaçış. Tepki ve hırslılık sadece bunlar.

Ama neden?

— Siz öyle kabul edin.

— Bu bir kaçış demiştim, ispat değil. Unutmayın, sıkıntılı anlarımızda sığınak arayan birer eseriz ve sahibimize yakarırız üstesinden gelemediğimiz sıkıntıların sonunda...

Düşünen, hisseden, sevinen ve acı çeken, merak eden, korkan, hatta korkunun tepkisini çoğu kez isyana çeviren bir cihazdan ibaretiz.

Donanımlı, hırsı, ihtirası ve arzuları olan bir şaheserdir insan. İnsan bedeni, akıl almaz bir donanımda. Ben bir doktor adayı olarak inceledim bunları.

Beyin, göz, kulak, burun, kalp ve ciğerler, damarlar kaslar, sinirler vesair... Duyan, soluyan, gören, işiten, algılanan, incinen, sevinen, hisseden, duygulanan müthiş bir cihaz... Nefret edebilen, kin duyan ve haz alan, sevebilen... Bırakın bünyemizdeki sayısız fabrikaların bizim bilincimiz müthiş bir varlıktır.

Besinleri ayıran, kanı yapan, bağırsakları ve görevlerini incelesenız inanmak için yeterdi.

Ben ufuk açmak istiyorum düşüncelerinizde. Peşin bir reddiye ile dinlemeyin lütfen... Sadece bağırsaklardaki o ihtişamı tesadüflerin ellerine bırakmak ister miydiniz?

İradeleriniz altında tutamadığınız organlarınızla bütünleşen ihtişamlı bir cihaz düşününüz. Doğan, büyüyen ve ölen bir varlık nasıl olur da sahipsiz ve yaşadığı hayattan sorumsuz olabilir, bunu düşündüğünüz olmuş muydu?

Teknolojinin zirveleştiği çağımızda eceli gelen insan için dünya insanı el ele verse, elinden bir şey gelmediği bir gerçek değil mi?

Şimdi bütün canlıları düşünmenizi istiyorum sizden; önce çekirdeği; sonra, hayatın devamı olan döllenmeyi... Sistemleri düşünün biraz. Ayı, yıldızları, güneşi, toprağı ve onun nasıl üretebildiğini...

Bütün canlıların yaşayabileceği ortamın hazırlanışını. Mevsimleri, karı, yağmuru, suyu, havayı ve bütünüyle bir hayatı düşünün arkasından...

Dünya'nın ve bütün kâinatın, atmosferin ve onun üzerindeki sistemlerin değişmeyen kurallarını ve işleyişini düşünün... Ve aklınız varsa, hadi bunları tesadüflerin eline bırakın. İtaatsiz, sorumsuz ve isyanlarınla yaşa, seni Yaratan'a karşı. Yaşayabilir misin? Kendi adını da elit, aydın koy sonunda... Çağdaş insanım de kendine ve yine aynı mantıkla derinleştir dilersen düşünceni. Ve yok de, işe yarar mı bu?

Şimdi biraz daha derinleştirin düşüncenizi dilerseniz. Canlıların ten, göz, ses renklerini ve insanların parmak izlerinin benzeşmezliklerinin projesini tabiat mı akıl etmiş?... Çiçeklerin kokularını, renklerini, desenlerini tabiat mı çizip hazırlamış?

Meyvelerin tadını, rengini, ambalajlarını, vitaminlerini, canlılara uygun bir şekilde tabiat mı planlamış?... Bütün kâinatın içindeki sistemlerin şaşmazlığını en ince ayarlarına kadar tabiat mı düzenlemiş? Güneş'in ışık ayarını, enerjisinin tükenmezliğini, oksijeni, karbondioksiti, hidrojeni ve monoksiti tabiat mı hazırlamış?

O zaman, tabiat da bir eserden ibaret değil mi? Bu ihtişamlı, akıl sır ermez sistemleri ve kanunları elinde tutan bir gücün varlığını hissedemeyen, onun inceliklerinin derinliklerine inemeyen akıldan, alim ya da aydın olur mu sizce?

Tek yönlü yetiştirilen bir insan, bilmediklerine müspet bir yandan bakabilir mi?

Eğitim, ruh, beden ve madde üçlüsünün ekseninde aklı yerleştirmemişsek, eksik olmaz mı malzememiz? Kullanıma, kılavuzu olmadan sunulan bir alet, bir cihaz, hayata nasıl başlar düşünebiliyor musunuz? Tahrifat görür ve durur... Bunları akıllıca incele ve daha sonra isyan et edebiliyorsan.

Yanardağlar kapaklarını fırlattığında, akıttığı ateşten nehirlerin ürpertisine şahit oldu mu gözleriniz? Üzerinde yaşamakta olduğumuz dünyanın kabuğunun içindeki dünyayı

düşleyeniniz olmuş muydu hiç? İçinde sıcak ve soğuk suları bir arada bulunduran, alevleri, gazları bir arada bağrında gizleyen dünyanın üzerinde yaşamaktayız... Ateşin üzerinde yaşayan insan ve tabiat. Değişmeyen ilâhî kanunlar ve bütün canlı mahlûkatın projesi. Bunlar mı tesadüf?

İnsanın değişmeyen sonunu kim koydu? Bütün canlıların serüvenini bilmemiz gerekiyor. Bu değişmez sonları değiştiren başka bir güç var mı sizce?...

Şu sözler başka bir ağızdan sunulabilir mi?

"Her doğan canlı bir gün mutlaka ölümü tadacaktır."

"Dünya geçici bir sığınaktır."

Evet, arkadaşlar böyle söylüyordu rehberimiz. "Dünya ahiretin tarlasıdır, burada ne ekerseniz ahirette onu biçeceksiniz."

Yine bir delikanlı tepkisini koyuyordu ayağa kalkıp:

— Sen Kur'an—ı Kerim'i anlatıyorsun durmadan. Ya Hıristiyanlar ve Yahudiler? Onlar da Tevrat ve İncil'den örnekler sunarak doğrular bunlar derlerse, yine ortaya ayrı dünyalar ve ayrı düşünceler çıkmayacak mı?

— İncil, Tevrat ve Kur'an. Bunlar aynı kaynağın doğruları. Tahrif edilmemiş, insan elinin ona dokunup ilâhî emirlerin dokularını bozmamış olunması şartıyla fark etmez.

Konuşmamı kısaca özetliyorum...

Yaratıcıyı size hatırlatmayan bir cisim ya da bir canlı var mı yeryüzünde?... Kâinat kimin eseri olabilir?

Güneş, yıldızlar, gezegenler, ışığı daha dünyamıza ulaşmayan sistemler... Uzay boşluğundaki bütün sistemlerin birbirlerine zarar vermeden yüzüşleri... Yerçekimi, rüzgârlar, okyanuslar, nehirler, rüzgârla döllenmeler, yanardağlar, suyun kaldırma gücü, bütün fizik kanunları kimin eseri?

Bir delikanlı yükseltiyordu sesini:

— Elektriği kim buldu?

Ona bakıp gülmüştü:

— Bu, sadece bir keşif, var olanı ortaya çıkarış. Şimşeklerin çakışı, yağmur, kar... Kâinat kitabının sistemler zincirinden birer halka sadece...

Sonuç şu: Yaratıcının insanların içine yerleştirdiği inanç duygusunu yaşayan ve düşünebilen bir insan bulamamışsa, o mutlaka inanç engellidir... Bu, aklını yeterli yönetemediği için bir delildir...

Düşünen insanlarda inanç duygusunu bastırmaya bu yüzden kimsenin gücü yetmeyecektir... Bunun en önemli belgesi tarihtir...

Manevî eğitimsizliklerin faturası her çağda huzursuzluklar olarak ödetilmiştir toplumlara.

Gönderilmiş dini öğrenemeyenler, onun varlığından uzak tutulmaya çalışılanlar, kendilerini yanlış yönelişlere bırakarak İnanç duygusunu gidermeye çalıştıkları için, toplumların sürekli başı ağrıtılmıştır...

İlâç şu: Ham düşüncelerin kabuklarını Kur'an havanında döverek, aklın ve yönelişlerin çizgi dışı olanlarını silip, özü bulan bir simyacı gibi yaşayacaksınız...

İşin özüne gelmek istiyorum. Âdem Bey ruh inceliklerini ilgilemek için burada.

"Haklar, verilen emek karşılığı" mesaimi vermek için bizleri burada topladığı kanaatindeyim. "Kolay kazanç peşinde olanlar servet düşmanı olanlardır. Verilen emek karşılığında iş yerleri ayakta kalırlar. Birlikte emek verelim ve emeğimizin karşılığını alalım. Ekmek yedikleri tezgâhı hor kullananlar önce kendi ekmeklerini yitirirler. Buna göre uyumlu, huzurlu ve anlayışlı çalışalım." demekte.

Mesajını aldım kendi payıma; sizler nasıl düşünmektesiniz bilmem.

Başka bir yorum yapmamıştı. Kâğıtlarını kürsüden toplayıp cebine koymuş ve yerine geçmişti. Kapanış için konuşacaktı patron.

Anlamlı bakmıştı yanındaki delikanlıya ve o da aynı şekilde kulağına dudaklarını yaklaştırıp mırıldanmıştı:

— Bal, arının tarifine muhtaç bir ürün değildir...

Âdem Bey toplantıyı noktalamadan hepsini birer birer süzmüştü. Babacan bir seslenişle onlara ulaşmaya çalışıyordu.

Sonuç neydi? Niçin toplanmışlardı burada ve niçin fikirlerini savunacaklardı? Herkes sadece bunun merakı içindeydi...

Âdem Bey başlamıştı konuşmaya:

— Hepinize teşekkürlerimi sunuyorum. Çocuklar, bir merak vardı içimde. Uç insanları ve onların uç fikirlerini dinlemek... Konuştunuz, fikirlerinizi savundunuz... Benim vardığım sonuç şu:

Herkes içindeki hazineyi aramaktan vazgeçmemeli... Bence, kendinizi sorgulayın ve doğrularınızı kesinleştirmeye çalışın.

Şunu anladım: "En koyu cehalet, hakkında hiçbir şey bilmediğin bir şeyi reddetmektir. Kimse, bile bile kötü değildir; her kötülük bilgi sanılan bir bilgisizlikten gelir. Yapacağın en büyük yanlış, bir başkası için çalıştığına inanmaktır. Hayatı kaybetmekten daha acı bir şey vardır, bu da yaşamın manasını kaybetmek."

Bu iş yeri hepimizin ve hepimiz insanız. Benim ikazım şu:

İş yerinizde huzuru arayın ve kendi mülkünüz gibi davranın.

Size verilmiş bir fırsattır bu. Huzuru arayın, ama sakın huzuru bozan siz olmayın.

Yorum sizin çocuklar... Bence insan kendisini tanımışsa, hayatı ve onun manasını da anlamıştır. Bu toplantıların amacı sadece ufuk açmaktı...

Armağan'ın ilçeden ayrılışının tam yedinci yılı dolmuştu... Fakülteyi bitirdiğinde ihtisas sınavını başarıyla hak etmişti...

Artık o mütehassıslık yolunda bir doktordu... Yedi yıldır ayrıldığı mekâna dönmeyişi, geride bıraktığı insanların yüreğinde derin acılar bırakmıştı... Annesinin, Maviş'in, hatta Nüfusçu'nun telefonları bayatlamış bir inadın tepkisini kıramamıştı... Katı, aşınmayan bir protesto inatlaşması içine girmişti Armağan...

Gülden, öğreniminin beşinci yılında hukuk fakültesini bitirip, o çok özlemini duyduğu ilçeye dönmüş, stajını bile tamamlamıştı...

İnanılmaz bir heyecanla atılmıştı mesleğe... Ceza hukuku avukatıydı o artık...

Önüne çıkan taliplerini her defasında, evlenmeyi henüz düşünmediğini seslendirerek kibarca uğurlamıştı... Bu davranışı, kendi zihninde bile bir soruyu gündeme getiriyordu ister istemez.

Âdem Bey'le kopmayan bir bağ vardı aralarında. Ziyaretler ardı arkası kesilmeksizin sürüp gitmişti...

Artık gerilerde kalan "Uç fikirliler sohbeti" iş yerinde müspet sonuçlar vermesine rağmen, çocukları bu olanları duyduklarında inanılmaz şekilde yadırgamışlardı...

Âdem Bey, çocuklarının banttan dinlediği konuşmalarından sonra onlara güvenini aşırı şekilde yitirmiş, bütün hareketlerini gizliden gizliye mercek altında tutmaya başlamıştı...

Çocukları, babaları için duydukları evlilik hazırlıkları konusunu üstü kapalı bile olsa, yüksek sesle ve çeşitli esprilerle gündeme getirmişler, bunda da oldukça başarı sağlamışlardı.

Artık bazı girişimlerini çocuklarından saklı tutmaya başlamıştı.

İlçedeki özel hastane tamamlanmış, beş yıldızlı otelin açılışı bile yapılmıştı... Ayrıca yörenin en güçlü tekstil fabrikası üretime başlamıştı... Bu yeni, seçkin "A.Ş."nin, seçkin ekibini, çok güvendiği elemanlarından Namık Bey'e kurdurmuş ve onu geniş yetkilerle donatmıştı.

Armağan'ı inanmayacağı bir sürpriz bekliyordu... Vekâlet vermesini istemişti ondan Namık Bey adına. Şaşırmıştı. "Adıma şirket kurar, hisse belirler, alır, satar" sözcükleri yazıyordu noterde verdiği vekâletnamede.

— Namık Bey!

— Bilmem, patronun emri. Ağzını sıkı tut, bu sır için ve fazla da kurcalama. Merakını giderebilmek için şu kadarını söyleyeyim. Patron seni çok seviyor ve sana güveniyor...

Susmuş ve sevinmişti. Namık Bey'in de içinde bulunduğu, belli bir hisse verildiği şirketin ortağıydı Armağan. Bunu anlamıştı sadece...

Maaşı vardı. Yurttan ayrılmış, özel bir daire tutmuştu kendisine.

Yine görüşüyor, dertleşiyorlardı. Ayrılmaz bir parça olmuşlardı âdeta... Âdem Bey ne vakit sıkılsa telefon açıp ya çağırıyor ya da:

— Müsait misin doktor, diye soruyor, dertleşmek için baskın yapıyordu...

Torunu yaşındaki delikanlıyla, yıldızı barışıktı. Onunla görüşmediği anlarda bir boşluk hissediyordu hayatında. En azından telefon açıp dertleşiyordu... Yalnızlığın hüznü düşmüştü yüreğine. O diktiği, özenle baktığı bir fidan gibiydi Âdem Bey'in hayatında... Ona güveniyordu...

Yaşı artık atmış sekize basmıştı. Nüfusçu çoktan emekli olmuştu bile. Artık evden camiye, camiden eve... Bazen kahvenin bahçesinde çay yudumlayarak tükeniyordu arta kalan günler...

Seçim vardı gündemde. Reis hâlâ yeniden seçilebilmek için yoğun çaba gösteriyordu...

Armağan'ın ihtisasının noktalanacağı günler gelip çatmıştı.

Âdem Bey sevinçliydi. İlçeden iyi haberler geliyordu. Kadro tamamlanmış, hastane faaliyete geçmiş, otel farklı bir ihtişamla açılmış ve rağbet görmüştü... Müthiş bir alanı kaplamıştı otelin sahası. Emsallerinden farklı yanı, içkisiz ve aileye hitap edişiydi...

Tekstil, ihracatta en görkemli seviyesine ulaşmıştı. Hastane büyük şehirlerdeki teknoloji ve ihtisası aratmayacak nitelikteydi.

Aldığı değişik duyumlar onu son günlerde haddinden fazla hırpalamış ve üzmüştü... Bir çözüm arayışı içindeydi günlerdir... Çözüme ulaşmak için yoğunlaştırdığı düşünce yorgun düşürmüştü Âdem Bey'i...

Kırgındı çocuklarına. Yapmacık gülücükler, babalık şefkatinin verdiği hassasiyetle kırgınlığın üzerine çektiği perde... Çocuklarına hissiyatını sezdirmeyecek kadar başarılı sayılırdı...

Oynadığı mutluluk oyununun rolünde, gam yüklü duygularının altında ezilişini ustalıkla gizleyişiydi onu çocuklarıyla aynı çatının altında tutan...

Çocuklarının gölgesinde kaldıklarını savundukları, kişilik bulma imalarının ön plana çıkmama hadisesinin engeli olarak verilişi, hissiyatını ve vicdanını yorgun düşürmüştü...

Önlerinde artık engel olmamak için bütün projelerini de tamamlamıştı...

Günlerdir geç saatlere kadar çalışmıştı bunun için... O, münzevi yalnızlıkların ürpertisini her soluğunda duyan bir insandı artık.

Projelerini tamamlayıp evdeki kasasına yerleştirmiş ve kilitlemişti. Bedbin, usanmış ve bitkin bir hâlde olmasına rağmen durumu yansıtmamak için çırpınan bir hâli vardı aslında...

Evinde ve yalnızdı. Saatine baktığında vaktin hayli geçmiş olduğunu gördü. Telefonun yakınındaki koltuğa oturmuştu... Derin düşüncenin adamıydı ahizeyi kaldırdığında. Tereddüt halindeydi ama yine de beynindeki düşünce galipti. Numaratötörü eline aldığında yüzündeki endişeye rağmen, umursamazlık ifadesi de vardı...

Armağan inanılmaz bir heyecan içindeydi yatağından fırladığında... Işığı yakıp ahizeye sarılmıştı.

— Armağan.

Yüzündeki ifadenin şekli değişmişti. Yorgun bir sesti ve sahibini tanımıştı:

— Buyur Âdem amca.

— Armağan, biraz vakitsiz ama gelebilir misin eve kadar?

— Kötü bir şey mi oldu?

— Yok bir şey. Birazcık iyi hissetmedim kendimi, evhamlandım işte.

— Hemen çıkıyorum.

— Gel.

Bunları söyledikten sonra telefonu kapatmıştı.

Apar topar giyinip hazırlanmış, âdeta sokağa atmıştı kendisini. Caddenin kenarındaki çınar ağacının gövdesine bağlanmış taksi durağının ziline dokunmuştu...

Armağan'ın bütün ısrarlarına rağmen özel hastaneyi istemişti.

— Vücudumu ezberleyen bir dostum var orada: Prof. İhsan Yücel. Varır varmaz aramalısın onu.

Her şey istediği şekilde olmuştu. İhsan Bey de gelmişti muayeneye. Tahliller ve titiz bir tarama yapılmıştı vücudunda.

— Korkacak hiçbir şeyin yok, demişti. Sadece yorgunsun... Aşırı strese bağlı bir mide spazmı.

Teşhis buydu...

— Öyle diyorsan, öyledir doktor; dinleniriz. Çıkıyor muyum ..şimdi?

— Hayır! Birkaç gün burada misafirimiz olduktan sonra.

— İyi ya, öyle olsun

Günün ilerleyen saatlerinde çocukları da duymuşlardı hastalandığını... Gelinleri, torunları ve çocukları... Hastane bir uğrak yeri olmuştu onlar için...

Çocuklarının üçü birden İhsan Bey'in odasındaydı. İsa konuşuyordu hepsinin yerine de:

— Doktor Bey neyi var babamın?

— Önemli bir şey değil. Aşırı yorgunluk ve stres.

Yakınmalar başlamıştı ardından:

— Dinlemiyor ki bizi. Siz de aileden sayılırsınız doktor. Yaşı artık oldukça ilerledi. İşi bıraksın diyoruz; ikna etmek mümkün değil.

— Neyse, telâşlanmanıza sebep yok. Turp gibi hâlâ; korkmayın.

— Anladım. Yarın sizinle biraz daha detaylı konuşmamız mümkün olur mu?

— Neden olmasın.

— Armağan!

— Geldim efendim. İyisiniz ya?

— İyiyim, iyi. Yalnız uykusuz bıraktım seni.

— Fark etmez Âdem amca, serde gençlik var. Üstelik alışkınız bizler... İyi gördüm sizi.

— Geçti, iyiyim şu an. İhsan Bey'e söz verdiğim için buradayım. Yoksa çoktan çıkmıştım.

— Kalmanızda fayda var bence de.

Yüzündeki ifade değişmişti patronun:

— Ne o, bilmediğim bir şey mi var yoksa?

— Allah korusun Âdem amca, inanın ki hiçbir şeyiniz yok. Herkeste olabilecek şeyler bunlar... Sadece birkaç gün beyninizdeki bütün olumsuzlukları boşaltıp dinlenmeniz gerekiyor.

— Anladık. Düşünmeyiz canım...

Üç kardeş şirketin toplantı salonunda buluşmuştu. Babaları yüzünden bir burulduk vardı içlerinde.

Emektar çaycı kalmıştı yine ve şeytan dürtmüştü onu da.

İsa otoritesini daha bir başka hissettirmeye başlamıştı kardeşlerine bu akşam.

— Beni can kulağıyla dinlemenizi istiyorum. Babamız yorgun ve hasta. İnatçı ve hırslı. Bu yüzden de işi bırakmaya yanaşmıyor ne yapsak. Nasıl etsek de "yeter" diyebilsek ona? Bunu ben de kestirebilmiş değilim doğrusu.

Musa alevlendirmişti konuşmayı:

— Şu yaşa geldik, üçümüz de babamızın gölgelerinden başka hiçbir şey değiliz... Hissedilir şekilde bir kişilik eksikliği mevcut üçümüzde de. Babam bütün başarıyı hâlâ kendisinde görüyor. Her alanda da hâlâ söz sahibi ne yazık ki o. Devletin mecburi emeklilik yaşı bile atmış beş. Babam onu da aşalı tam üç yıl oldu.

İdris ilk defa fikir yürütüyordu:

— Babam çok tecrübeli bir iş adamı; bunu kesinlikle unutmamamız gerekiyor. Bence o, bizlere bu haliyle bile lâzım. Yapılar temellerin üzerinde durmayı başarırlarmış. Bunu sakın göz ardı etmeye kalkışmayın. Şirket hâlâ onun tecrübesine muhtaç. Üstelik o, çok içli ve alıngandır. Nasıl bir el çektirişe

teşebbüste olduğunuzu az çok sezmekteyim. Bunu ne içimizde telaffuz eden olsun, ne de başkasının yanında.

Sert ve anlam dolu bir tepki veriyordu kardeşlerine:

— Sen neler söylüyorsun öyle... O senin kadar bizim de babamız herhalde... Koruyucu meleği olma hemen de bir çaresine bakalım birlikte. Yanında üçümüzün şahsiyeti de silik. Gölgeler olarak yaşadık kanatlarının altında.

— Ağabey, anlayamıyorum sizleri. Neden böyle düşünüyorsunuz anlayabilmiş değilim. İtibarımız var piyasada. Sınırsız harcama hakkımız var. Daha ne istiyorsunuz ki? Anlayamadığım tek konu işte bu.

— Budala! Hayat sadece yemek içmek, harcamak mı sence ha?

— Ağabey!

— Ne var?

Musa morali bozuk bir şekilde çıkışmıştı İdris'e:

— Ne o beyzadem! Yoksa müstakil iş sahibi olmaktan korkuyor musun? Beceremezsen bedava danışmanlık da yaparız sana korkma.

Karmaşıktı düşünceler. Üçü de usanç içinde ve huzursuzlardı konuşurlarken:

— Bilmiyorum. Olacaksa da, dozunda olmalı bence.

— Tamam, dozunda. Yani kabul ediyorsun...

— Kırmadan ve evlâtça.

Hastanede farklı bir akşam başlamıştı. Önce çaycısı gelmişti ziyaretine. Durumu hiç de sakin değildi emektarın... Âdem Bey, derin bir incelemeye almıştı önce ve sonra da seslenmişti:

— Gel bakalım.

Yaklaşmıştı; sönük bir çehresi vardı patronuna bakarken:

— İyisiniz ya beyim?

— İyiyim iyi. Yaptın mı söylediklerimi?

Durgun ve buruktu:

— Ne o, beceremedin mi yoksa?

— Becerdim becermesine.

— Eee?

— Şimdi vermesem.

— Neden?

— Hoşunuza gitmeyecek.

Cebinden küçük bir teyp çıkarıp patronuna uzatırken,

— Buyur bey, demişti.

— Tamam, sen gidebilirsin şimdi. Yalnız kalmak istiyorum.

— Tamam efendim de çocuklarınız da hastanedeler şu an. İsa Bey ve Musa Bey doktorunuzun odasındalar.

— Anladım, sen git şimdi.

— Baş üstüne efendim.

Çaycı kapıyı kapatır kapatmaz teybi açmıştı...

Gün batmak üzereydi. Oldukça tedirgin bir hâli vardı teybi dinlerken. Dikkat kesilmişti kapıya. Ayak seslerini duyar duymaz da basmıştı teybin düğmesine. Usulca yastığının altına sürmüştü teybi ve uzanmıştı yatağının üzerine.

Akşamın fersiz ışıkları camdan içeriye doluyor ve çehresini gizliyordu. Yüzünde çöreklenen hüznün rengiyle karışıyordu akşamın esmerliği...

Açılan kapıdan içeriye İsa ile Musa birlikte girmişti... Gözlerinin içine bakmıyordu. Bugün neşesi yoktu ve ıstırap çizgileri oynaşıyordu çehresinde. Çocuklarının sorularını kısa kısa kelimelerle cevaplıyordu:

— Nasılsın baba?

— Eh işte.

Musa soruyordu:

— Moraliniz bozuk.

Derin bir nefes çekmişti ciğerlerine alev alev:

— Haa o gelmedi bugün.

— Neyse uykum var. Siz de gidin.

Musa tedirgin bakmıştı babasına:

— İyi de, akşama kadar yatıyorsunuz zaten.

— Doktor bol istirahat etmemi istedi.

— Tamam baba, sen bilirsin. Dinlen tabi. Hem şu dünya yükünü kim taşımış sonsuza kadar omuzlarında ki?

— Doğru bu! Kim beraberinde götürmüş ki kazandığını? Gün gelir bırakırız elbet üzülmeyin.

İsa heyecanlanmıştı:

— Tabi baba gez toz. Gerektiği vakitlerde yine soralım sana.

— Bulursanız sorarsınız elbet!

— Allah korusun baba.

— Evlâdım, sözün gelişi işte, aklınıza hemen kötü şeyler gelmesin.

İki kardeş birbirlerine bakmışlardı...

İsa elini öpmüştü önce:

— Sen biraz daha istirahat et. Kendine iyi bak baba.

— Tamam, bakarız. Güle güle...

Onlar tam çıkış hazırlığındayken İhsan Bey girmişti odaya. Onları birlikte uğurlamışlardı. Odanın kapısı örtüldüğünde İhsan Bey hastasını dikkatlice incelemişti. Dosyasını gözden geçirip Âdem Bey'e:

— Bak dostum, ya elimdeki dosya yalan söylüyor ya da sizin çehreniz.

— Hayırdır doktor?

— Dosyadaki tahliller normal; ama moralin bozuk.

— Haa ona aldırmamalısın. Ben iyiyim...

— Aldırma be doktor, senden de hiçbir şey saklanmıyor. Moralim bozuk işte...

— Ben de onu araştırıyorum.

— Şey, yok bir şey.

— Yok bir şey, derken gözleriniz çok önemli bir şeyin olduğunu söylüyor...

— Eh ona benzer şeyler var aslında. Hani derler ya dostum: "Evlât deniz suyuna benzer. Tuzludur içilmez, derindir geçilmez."

— Anlıyorum. Ama onlar yetişkin insanlar. Çoluk çocuğa karışmış hepsi de. Maddi sıkıntıları yok. Geniş bir iş sahan var. Bırak onları, istedikleri gibi çalışıp kazansınlar. Sen de, kendine bak biraz.

— Doktor, senin dilinin altında da bir şeyler var. Sağlığım bozuk mu o kadar?

İhsan Bey birden toparlamıştı kendisini:

— Sağlığınla alâkası yok konuştuklarımın.

— O hâlde üzme beni.

— Çocuklarınızla ilgili!

— Bir kabalık mı ettiler size karşı?

— Hayır, bana karşı değil.

— Anlatsanız...

— Çocuklarınız sizin artık çalışmanızı istemiyorlar...

— Haa bu muydu söylemekte zorlandığınız? Artık ben onları ezberledim doktor.

— Bu biraz farklı.

Durup, keskin bakmıştı gözlerine:

Kısaca izaha çalışmıştı:

— Yaşınız?

— Atmış sekiz.

— Onu biliyorum.

— Açıkça anlat doktor. Daha rahat izah etmelisin anlayabilmem için. Korkmayın doktor, bu ihtiyar delikanlının aklı yerinde hâlâ.

Bunları söylese de, rengi solmuştu konuşmasını sürdürürken...

— Buna güçleri yetmez, ancak böyle bir şeye teşebbüs edişleri çok üzer beni doğrusu.

— Onun için de buna fırsat vermemelisin?

— Anlamadım?

— Ne istediklerini biliyorsun.

— Doğru.

— Benden duymadınız yine de.

— Senden önce duydum, meraklanma.

Armağan girmişti odaya. Hayret içinde bakmıştı doktora ve Âdem Bey'i incelemişti peşinden.

Bu anlamlı bakışın ardından doktora mırıldanıyordu:

— Nasılsınız hocam?

— Sağ ol Armağan. Ya sen?

— Üzgünsünüz yine?

— Sen yoksun diyedir.

— Geldim işte. Yanındayım bu gece.

— Tamam konuşuruz o hâlde...

Taburcu edilmişti. Gam yüklü bir yüreği vardı hastaneden ayrılırken... Çocuklar, babalarını şirkette işinin başında görünce çok şaşırmışlardı.

İsa hayretini gizleyememişti babasını makamında görünce:

— Çıktın mı?

— Haa evet, çıktım...

Musa, arkasından İdris, babalarının elini öpmüşlerdi. Musa soruyordu babasına:

— İyileştin mi baba?

— Pek sayılmaz.

İsa taşı gediğine koymuştu:

— Babacım hâlâ bıraktığın gibi buralar. Görüyorsun ki, batırmadık.

Âdem Bey anlamlı seyrediyordu İsa'yı ve mırıldanıyordu:

— Üçünüz de oturun karşıma.

Birbirlerine hayretle bakmışlardı... Tedirginlik basmıştı hepsini de. Babalarının dediğini yapıp, üçü de oturmuştu karşısına. Pür dikkat, babalarının üzerinde birleşmişti bakışları.

Âdem Bey sözü hiç uzatmadan konuşmuştu:

— İşi bırakıyorum!

Örtülü bir sevinç rüzgârı esmişti yüzlerde.

İsa tercümanları olmuştu yine:

— Hayırdır baba çabuk pes ettin?

— Her neyse. Oldukça gecikmiş bir karardı da diyebilirsiniz... Önce oturup aranızda bunun "nasıl olması gerektiğini" tartışın ve sonunda beni notere çağırın. Bütün varlığımı üzerinize geçirip çekileyim köşeme.

İdris endişelenmişti:

— Baba çok yanlış bir karar bu.

Daha sözünü tamamlamamıştı. Kardeşleri sert tepki veriyordu İdris'e bakışlarıyla. Hiç önemsememişti o ve konuşmasını sürdürüyordu:

— Hiç değilse dördüncü ortak siz olmalıydınız.

İsa, oldukça sert bir üslupla susturmaya çalışmıştı kardeşini:

— Budalalık etme! Görüyorsun ki, babam oldukça yorgun dinlenmeye ihtiyacı var.

Babaları içli içli bakıyordu ve İdris kahırlı bakışlarını dikmişti ağabeyinin gözlerine:

— Görüyorum!

Bir sürtüşme başlamıştı aralarında:

— Yani, ortak olmasa şirketten ihtiyacı olan harcamaları yapamayacak mı demek istiyorsun?

— Durun! Daha şimdiden anlaşmazlık girdi aranıza.

Musa arabulucu olarak girmişti söze:

— Bu anlaşmazlık sayılmaz babacığım.

— Pekâlâ, bana şunu söylemenizi istiyorum: Solak Holding üçe mi bölünüyor, yoksa bölünmeden üçünüzün üzerine mi devrediliyor?

İsa kardeşlerine öncelik tanımadan müdahale etmişti:

— Şey, bölünmeden tabi ki babacım. Üçümüz de yönetimde ve değer bazında aynı haklara sahip olmalıyız.

Diğerlerine de bakıp sormuştu:

— Anlaştınız mı bari bu konuda?

Musa:

— Bence mahsuru yok, diye mırıldanmıştı.

İdris'in üzerindeydi bütün gözler. Baba, ayrıca ona da sormuştu:

— Ya sen?

Güç durumdaydı. İçli bir nefes almıştı babasının gözlerine bakarken... Dudaklarını sakız gibi çiğniyordu sıkıntısından. Hicap pırıltıları buhar buhar kaynaşıyordu siyah gözbebeklerinde:

— Babacım bölüşmeye ne gerek var, üzerinizde kalsın. Güç sizde olsun yine.

Babası da şaşırmıştı, kardeşler de bu söze. Hınç vardı yüzlerindeki ifadelerde.

İdris aldırış etmiyordu hiçbirisine de.

— Bu da bir fikir. Ancak, sorumluluğu da üzerinize bırakarak noktalamak istiyorum buradaki görevimi. Bildiğiniz gibi,

şevkle çalışırsanız, muvaffak olursunuz. Babanın azalan aklıyla yürümez elbette bir holding!

Çehreler değişmişti yine. İdris'in gözlerinde buluşmuştu kuşkulu bakışlar ve anlamlı bir yaklaşım içinde müdahale etmişti baba:

— Bırakın şimdi suçlu aramayı. Bunlar düşündüklerinizse, mertçe durmalısınız arkasında... Yok, öyle bir düşüncenin varlığından söz edilmemişse, alıngan olmamalısınız bence... Neyse, şimdi beni iyi dinleyin. Bütün hazırlıklar en kısa zamanda yapılmalı. Noterde atılacak imza kalmalı sadece.

Şöyle ya da böyle. Bu sizlerin arzusuydu. Unutmayın... Babanın kuklası olmaktan kurtuluyorsunuz demektir bu en azından...

Holding sizindir bundan böyle çocuklar. Kutlarım sizleri, holdingi kazandınız. Fakat, henüz anlayamadığınız hassas bir konu var bunun arasında. Holdinge karşılık babanızı kaybettiniz.

Casus aramaya başlamışlardı aralarında ve bulmakta da gecikmemişlerdi. İki kardeş sert bakışlarıyla tehdit ediyorlardı İdris'i.

Âdem Bey farkına varıp azarlamıştı onları yeniden:

— Size aranızdan suçlu aramamanızı söylemiştim az önce. Şayet, mutlaka bir delil istiyorsanız verebilirim de!

Elini ceketinin cebine indirip küçük bir teyp çıkarmıştı. Teybi masasının üzerine koymuş ve düğmesine basmıştı...

Kendi sesleriydi duydukları... Yüzlerine baktığında utanç çehrelerinde acımasızca tutuşmuştu...

Boğuntulu anlar yaşıyordu çocuklar... Başlar öne eğikti...

— Kendime yeni bir hayat kurmam lazım. Sizler için evlen-

medim annenizin vefatından sonra. Yalnızlığı içime gömdüm, tükenmeyen gecelerimde...

Evlenmedim. Hastalık var, güç yetmezlik var hayatın içinde. Şu hâlimle bile hanginizin köşesinde kalsam eşiniz "buyursun" der?

Bunu düşündünüz mü hiç daha önce?... Hele de akıl hastası yaftası vurulmak istenilen bir babayı! Dilerim, çocuklarınız yalnızlık günlerinizde size aynı sonu yakıştırmasın...

Sizlere kırgınım. Bunu inkâr edemem. Çünkü babalar da insandır. Onlarda da alınganlıklar vardır, hem de en ileri boyutlarda.

Onlarda kırılırlar ve onlarda ağlarlar... Şimdilik, yani devir imzasını atacağım güne kadar evimdeyim. Ondan sonra bu şehri de terk ediyorum... Ne ziyaretinizi ne de aramanızı istemiyorum bundan sonra. Bu veda oldukça hazin olacağa benziyor çünkü... Doğup büyüdüğüm ilçeye dönüyorum... Yüreğimi orada bırakmıştım yıllarca öncesi.

Tıpkı toprağını benimsemeyen egzotik bir bitki gibi yaşamıştım bu şehirde. Biraz da sizler çalışın.

— Affedersin baba...

— Affedersin baba...

— Affedersin baba...

— Affetmem, çok zor çocuklar. Ben sizleri rüzgârın hırçın esişlerinden bile sakınmıştım bugüne gelinceye kadar. Ancak, başarılı olmanız için yine de yürekten dua edeceğimden şüpheniz olmasın. Beni hiç düşünmeyin. Bu yetmişe merdiven dayayan delikanlıyı. Hadi bakalım dilediklerinizi oldu işte.

İdris hareketlenmişti. Eline yapışmıştı odadan çıkarken:

— Baba, beni de mi affetmedin?

Buruk bir tebessüm vardı kuruyan dudaklarında:

— Sen oldukça onlardan farklıydın çocuk... Yeter mi bu kadarı?

Başını önüne eğdiğinde çoktan ıslanmıştı kirpikleri...

Şoföre bile gerek duymamıştı. Özel eşyalarını taşımıştı çaycı arabasının bagajına. Kasasındaki özel evraklarını doldurmuştu öncesinden çantasına. En son, emektar çaycısıyla da vedalaşmıştı.

Duygularına hâkim olmaya özen gösteriyordu. Kendisini inanılmaz şekilde sıkmıştı. Açılan kapısından yorgun binmişti arabasına ve yine kontağı açmazdan önce, yorgun bir el sallayışın ardından kapamıştı aracın kapısını...

Çocukları ve idarî görevde bulunan elemanlar, sıralanmışlardı vedalaşırken. Çocukları taştan heykelleri andırıyorlardı onu uğurlarken...

Yıllardır emek verdiği, çılgıncasına kafa yorduğu, alın teri döktüğü iş yerinden hüznün komasında, içler acısı bir manzarada ayrılışı yıkmıştı onu...

Yorgun sallanan ellerin uzağındaydı artık. Derin bir nefes almıştı... Doğru evine sürmüştü arabasını...

— Erken geldiniz. Rahatsız mısınız yoksa?

— Yok canım, iyileştik ya. Emekli oldum, emekli. Bir müddet evdeyim... Daha sonra da belki başka bir yerlerde... Nasıl, gelir misiniz sizler de benimle?

— Emriniz olur beyim. Yoksa!...

— Haa, satmadık canım. Burası yine bizim. Sıkıldıkça, bakarsın gelip yine de kalabiliriz hani. Şimdi ben istirahatteyim. Arayan olursa, dinlendiğimi söylersiniz.

— Baş üstüne efendim. Canınızın çektiği bir yemek var mı?

— Sen işini bilirsin.

Armağan ihtisasını tamamlamıştı. İlk müjdeyi Âdem Bey'e vermek için koşmuştu...

Bugün tam sekizinci yılı bitmiş, ilçeden ayrılışının dokuzuncu yılından gün almıştı... Evde olduğunu biliyordu. Geldiğinde Âdem Bey bahçedeydi. Sarmaşıkların üzerini ahenkle ördüğü çardakta oturmuştu. Salih Efendi semaver kaynatmıştı onun için ve aheste aheste çayını yudumluyordu.

Armağan'ı karşısında bulunca gözlerinin içi gülmüştü sevinçten.

— Gel bakalım Armağan.

Akşamın uçuk rengi düşmeye başlamıştı bahçeye. Âdeta, bakışlarıyla test ediyordu karşısında bekleyen delikanlıyı:

— İhtisası tamamladım efendim.

— Bu çok güzel işte. Tebrik ederim.

— Sayenizde efendim.

— Bırak şimdi bunları ve ikinci güzel haberini ver bakalım.

— Bedelli askerlik işi de tamam. Yani, gününde başvurdum.

— Sen şuna daha iki ay buralardayız desene.

— Evet efendim.

— Nüfusçu'ya çok özlettin kendini. Anneannen ve annene de...

Susmuş ve konuşmak istememişti nedense...

Armağan bedelli askerliğini tamamlamış, teskeresini alır almaz soluğu yine İstanbul'da almıştı ve yine ilk ziyareti Âdem Bey'e olmuştu...

— Emrinizdeyim efendim.

— Tam bir asker tekmili. Kendini hazır hissediyor musun yani?

— Sayenizde efendim.

— Artık hastanenin baştabibi sensin. Benzer yanlarımız var seninle çocuk. İkimiz de kaçarcasına ayrıldığımız o ilçeye dönüyoruz. İkimizin de dönüşü muhteşem olacak. Ben çocuklarıma karşı kendimi yeniden ifade edebilmek için başlayacağım.

Cevabı yine sükûtu olmuştu, Armağan'ın.

Bir haber ilçenin üzerine dehşetli bir bomba tesiriyle düşmüştü... Birkaç gün içinde, sımsıkı kuşatmıştı ilçenin ufuklarını.

Yeni bir patron geliyordu ilçeye ve bu "Âdem Solak"tı... O, yeni baştan onarılan ve muhteşem bir manzarası olan ilçedeki evine yerleşmişti bile...

Nüfusçuların hanesi bayram yaşıyordu günlerdir. Ayrılık tükenmiş, özlemler oldukça giderilmişti... Armağan, artık Burçak Hastanesi'nin baştabibiydi... Buna bağlı olarak Burçak tekstil ve Burçak Otel de vardı ve Âdem Bey bu tesislerin sahibi ve başıydı.

Bu haber çok ama çok konuşulmuştu ilçede... Nüfusçu, Âdem Bey ve Armağan'la birlikte yeniden itibar kazanmıştı...

Eski dostlarının arasından, ondan çocukları ve torunları için iş isteyenler, aracı olması için ricacılar çalıyordu kapısını.

Artık, Burçak A.Ş.'li günler başlamıştı ilçede. Eski reis, küskün arkadaşının kapısını çalmayan tek insandı ilçede...

Son üç seçimdir kazanamamıştı. Yine seçim vardı gündemde...

Düşündüğü eşine karar verememişti adayların arasından... Kendisi de yıllardır cevabını bulamamıştı aslında bu tutumunun...

İzdivaç teklifinde bulunanları inceliyor ve kesin bir kararlılıkla reddediyordu...

Kıyası değişikti düşüncesinde. Gönlü bir fotoğraf çizmişti ve sahibini arıyordu. Armağan silinmeyen bir iz düşürmüştü anlaşılan yüreğine... Kalbinin değişmeyen tek argümanıydı o yıllardır. Fakat o vehim hâlâ kemirmekteydi beynini...

Geldiğini duyduğu günden beri heyecan doluydu. Onu görmek, bir bahane bularak uğrayıp, tebrik etmek istiyordu aslında. Fakat, bir türlü cesaretini toplayamamıştı nedense.

Günler yorucuydu, hatta bir vuslat özlemi içindeydi. Kendisine bile izah edemeyeceği yürek çırpıntılarının işkencesini yaşıyordu Gülden... “Ah Âdem hoca olsaydı...” yoktu o artık. Daha fazla dayanamamıştı dünyanın kahrına ve arkasında hazin bir hikâye bırakarak, kendisinden ayrı yaşayan eşi ve çocuklarına, hatta bütün seven ve sevmeyenlerine ebediyen veda etmişti...

Âdem Hoca ölmüştü o ilçeye döndüğünde...

“Her muhit kuşatılır, her muhkem bölge düşer,
Hakikat karşısında dil susar, belge düşer...
Dolunayın hilâli, gündüzün gecesi var,
Ovaya gölge salan, dağa da gölge düşer...”

Bugün hava, sert rüzgârların kuşatması altındaydı. Deniz inanılmaz öfkelerle kabarıyor, iri azgın dalgaları köpürtüp göğe doğru çekiyor ve yeniden hırçın şaklayışlarıyla inip, keskin vuruşlarıyla kamçılıyordu suları...

Mevsim artık sonbaharı bile eskitmek üzere olduğu günlerini yaşıyordu... Yaz aylarında, tıpkı göçmen kuşlar gibi ilçeyi ziyaret edinen turistler, Akdeniz'in bu şirin ilçesini buruk vedalarla terk etmeye hazırlanıyordu...

Çok az turist kalmıştı ilçede... Yoğun talebin ardından, yine eski sakinliğine dönmüştü ilçe...

Aslında geçip giden yıllar çok şeyi değiştirmişti ilçede...

Bir anda ayrılma davasının şokuyla sarsılmıştı. Eski reisin oğlu Çolak Suat, yirmi dokuz yıllık karısını boşamıştı...

İki kız çocuğu vardı boşadığı eşinden ve ikisini de evlendirmiş torunları olmuştu.

Son yıllarda hep işlerinin iyi gitmeyişinden yakınmıştı. Hayat ona arzularının hiçbirisini de vermemişti anlattıklarına göre.

Evliliğe ilk adım attığında Nüfusçu'nun kızını istemişti. Aldığı cevap belki de hayatının ilk şokunu yaşatmıştı ona...

İlçenin belediye reisiydi babası. O da babasından devralacaktı... Bütün hayallerini yıllardır reislik üzerine kurmuştu Suat. İkinci şokunu reisliği, babasından alamadığında yaşamıştı

Babası ona:

"Bu defalık da..." demişti her seferinde...

Hüsran, yıllar öncesinde kendisine verilen bu vaadin olumsuzluklara açılan kapısıydı. Onu, iç zindanlarında müebbet hapse kilitlemişti...

Reisliği, yine kaybetmişti babası... Gençlik çağlarındaki on candan arkadaşının, Küskün Âdem lakabıyla tanıdığı Âdem Solak'ın ilçeye dönüp, yeniden gönüllerde taht kuruşuyla yenik düşmüştü eski reis...

Âdem Bey tecrübeli, inatçı, kurt bir iş adamıydı ve çevresi inanılmaz şekilde genişlemişti. Hastane, özel okul, beş yıldızlı otel ve tekstil kralı olmuştu yörede... Yıkılmaz bir kale görünümündeydi artık ilçede... Fakirler, atak insanlar iş sahibi olmuştu yanında.

Halkın dilinde çok eski bir aşk ihanetinin intikamının alındığı söylentileri dolaşıyordu. O küskün yürek, öcünü çok acımasızca alıyordu eski arkadaşından.

Yıkılış, çok debdebeli başlamıştı. Yaşlı reis, eski itibarının yanı sıra maddi imkânlarını da yitirmeye başlamıştı. Hatta, yuvanın temellerindeki çatırtı, sarmaya başlamıştı ilçeyi...

Oğlunun tam yirmi dokuz yıllık evliliği son bulmuştu ve sesler yükseliyordu günbegün:

— Onlardan her şey beklenir...

— Daha kötü olsunlar. Az mı zulmettiler fakir fukaraya!...

— Kanun yumruklarıydı bir zamanlar...

— Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste...

— Kadına yazık oldu...

— Aslında kurtuldu fukara. Az mı ettiler zavallıya. Bir ekmek, bir tokmak...

— Derler ki, kızları istemişler annelerinin ayrılmasını...

Halkın dilinde çeşitli yorumlar vardı. Herkes, dilediği şekilde konuşup meseleyi abartmıştı...

Eski reis artık yaşlanmıştı. Gönül yorgunlukları da yıllara eklenince, bedeni biraz daha yıpranmıştı...

Hüzünlü bir sonbahar akşamındaydı ilçe. Koyu bir bulut tabakası örtmüştü semalarını...

Torosların tepesini yalayarak esen bir rüzgâr, kara bulutların kâbus renkli örtüsünü incitmeye başlamış, hatta, onları yer yer parçalamıştı. Çatıların tepelerinde ıslıklaşıyor, evlerin pencerelerine hırçın tokatlar indirerek esiyordu...

İçli bir seyirle inceliyordu babasını. Dikkatini kısık bir sesle çekmek ister gibiydi:

— Baba!

Eski reis, kirpiklerini indirmiş, anlamlı bir seyir tutturmuştu oğlunun gözlerinde:

— Söyle.

Çekingen, inadına alıngan ve sitem doluydu sesi:

— Dargın mıyız hâlâ?

Gözlerini başka istikâmete çekmişti onu cevaplarken. Oldukça küskün bir yüreğin ifadesi sinmişti çehresine. Sigarasından taze bir duman çekmişti ciğerlerine ve kahırlı bir solukla üflüyordu dudaklarının arasından:

— Ne güzel ettin de boşadın karını; mı deseydim?

— Baba, anlayışlı olmalısın biraz da. Ben hiç sevmemiştim ki onu.

— Yirmi dokuz yıl sonra mı hatırladın sevmediğini?

Başını hafifçe önüne eğmişti. Konuşurken, babasının gözlerinin içine bakmaya cesareti yoktu anlaşılan.

— Sadece seni kırmamak içindi o...

Keskin bir dokunuştaydı bakışları. Küçümseyen, azarcı öfkesini frenliyordu.

Babasına karşı saygısını yitirmemiş intibaını veren, düşük tonlu bir sesi vardı.

— Yaa demek öyle ha? Ben istedim diye evlendin, çoluk çocuğa karıştın.

— İsteseydin, yani üzerinde dursaydın Hasret'i alırdın bana.

Elem doluydu babanın çehresi. Eski bir yarayı deşelemişti Suat...

— Bu düşüncenin rüzgârına kapılıp, yanlış oynadık hep yıllarca. İnsanların fikirlerini, hatta gönüllerini yumrukla ya da parayla kazanma yolunu seçtik.

Bu yöntemle yaptığım evlilik unutmamalısın ki, bana hayatımın azabını yaşattı bir ömür boyu. Sana da aynı azabı yaşatmamak içindi üzerine gitmeyişim...

Sen onu yaşamadın, bilmezsin. Böylesi evliliklerde erkek, mazinin üzerindeki külleri deşelemekten bile ürperti duyarak yaşar...

Konuşurken, terler bulgur bulgur sökülüyordu yüzündeki deriden... Keskin çizgilerin istilâsına uğrayan çehre alev rengindeydi:

— Sen, Küskün Âdem dedikleri insanı bilir misin?

— Kim bilmez ki?

Sesi biraz daha düşmüştü. Bir fısıltı şeklini almıştı konuşması:

— Ona neden Küskün Âdem dediklerini de bilir misin?

— Bilirim! Annemi istermiş gençliğinde. Sen, ondan daha zengin ve güçlü olduğun için seni tercih etmiş annem.

— Başka?

— Annem için gönlü ondaymış derler öncesinde. Sen reis oğluymuşsun. Geleceğin reisi gözüyle bakılıyormuş sana.

Nefret çizgileri istilâ etmişti suratını:

— Ot geldin, saman gideceksin dünyadan. Pirincin içindeki taşı ayıklayamıyorsun hâlâ...

— Sen, babanın sana yaptığı fedakârlığı yapmadın bana.

— Hâlâ orada mısın? Başka şeyler konuştuğumuzu sanıyordum ben...

Önce sorumun cevabını anlamalısın. Bak, herkesin dilinde bir türkü, bitip tükenmeyen içli bir hikâye oldu hayatımız. Sen bile başkaları kadar rahat söyleyebiliyorsun. “Annemin gönlü ondaymış, sen aralarına kara çalı gibi girmişsin.” diyebiliyorsun sorulduğunda.

Oysa ben, bunları hatırlamak bile istememiştim. Biliyor musun, bir erkek için en zor kabuldür bu hayatında. O kuşku, o vehim ve o eziklikle yaşadım işte.

Annenin gözlerinin içine anbean, biraz duygusal, biraz derin baksam ve karşılığını aynı ölçülerde alamasam, severek baktığım o gözlerin kirpiklerinin hançerleri delerdi yüreğimi. Ömür boyu vicdanımda dağlaşan azabın şokunu yaşattı bana hayat.

Ben yaşadım, sen aynı işkenceleri yaşamamalısın diye üzerinde durmamıştım... Anladın mı şimdi beni?

— Ama sen aldın!

Acı acı yutkunuyordu Reis:

— Keşke...

— Baba!

Hiç göstermek istemediği bir yanını sergiliyordu Reis... Islak gözlerine aldırış etmeksizin bekliyordu oğlunun gözlerinin içinde:

— Baba, bırak şimdi mazinin seni üzen iklimlerinde dolaşmayı da beni dinle biraz. Bir görev düştü yine sana. Babamsın, başarmalısın bu defa.

Konuşmak için hiç hazırlıklı değildi Reis. Duyguların etkisiyle buharlanan gözler, fırsat vermiyordu konuşması için.

Suat sözlerine devam etmişti fırsatı değerlendirip:

— Baba sahi, o yıllar öncesi yarım bıraktığımız işi yeniden canlandırmak ister misin ha?

Hayret ifadesi vardı babasının gözlerinde. Güçlükle mırıldanmıştı:

— Anlamadım?

— Ben evlenmek istiyorum.

Düşüncesi biraz daha karışmış, ışıklar biraz daha netleşmişti gözlerinde:

— Kiminle?

Başını önüne eğmişti korkusundan ama yine de yüreklendirmişti kendisini mırıldanmıştı. Sesi oldukça titrekti:

— Yarım kalmış bir hikâye işte.

— Bunun için mi boşadın karını?

— İster!

— Nereden biliyorsun?

— İster dedim ya! Sen orada kal ve görevini yap sadece!

— Olmaz o iş.

— Baba!

— Yakışık almaz dedim sana.

— Neden?

— Ben olmayacak duaya âmin demedim hayatımda.

— Bunun duası tamam dedim ya sana.

— Sen çıkarsana şu ağzındaki baklayı.

— Ben Armağan'ın babasıyım!

Reis beyninden vurulmuş gibi çırpınmıştı önce. Elindeki sigaranın izmaritini hırsla bastırmıştı kül tablasına. Alevlenen bakışlarıyla tutuşturuyordu odanın içini:

— Neee?...

Gözleri şimşekler çakıyordu durmadan Suat'a bakarken. Yaşlı adam akordu bozuk, düzensiz bir sesle bağırıyordu:

— Ulan it! Arkadaşlık ünsiyetinin kan bağı kadar kutsal olduğunu bilmez misin sen?

Suat tedirgin ve ürkekti. Tehlikeyi sezen bir kaplumbağa gibi elbisesinin içinde büzülüp kalmıştı...

Yaşlı adam teessürün tezahürüne kaptırmıştı yorgun bedenini... Kâbus dolu edaların eşliğinde çırpınışlara bırakmıştı kendisini... Hazin bir nefesle içini çekerek haykırmıştı:

— Yalan!

— Doğru.

— Bilmez misin ki Nüfusçu yıllardır suçluyu tükenmeyen bir sabırla arar. Sanırım bu çaba onu mükâfatlandırmak için değil.

— Biliyorum!

— Onu bulduğu an vuracağına yeminli olduğunu da biliyor muydun?

— Biliyorum.

Babası sesini iyiden iyiye yükseltmişti:

— Ulan bilirsin de hâlâ ne demeye sır küpünü kendi ellerinle kırmak için cüret edersin?

— Barışırız!

İçini söken bir soluk daha tazelemişti Reis. Önünde duran sigara paketine uzanmıştı. Titreyen dudaklarının arasına bir sigara sıkıştırabilmiş, feri çekilen parmaklarıyla güçlükle çakmıştı çakmağını. Soğuk bir ter nöbeti daha sökün etmişti yüzünden.

— Benim tanıdığım Nüfusçu yemin etmişse, gereğini yapar sonuçta...

— Benim tanıdığım Reis de korkmazdı baba.

Reis kararlıydı. Sert bir lisanla uyarıyordu oğlunu:

— Vazgeç dedim sana.

— Vazgeçmem! Sen gidip istemezsen, yemin ederim ki ben bir fırsatını bulup isterim Hasret'i babasından.

Reis dudaklarını hınçlı çöküşlerle eziyordu dişlerinin arasında:

— Deşelememelisin küllerin üzerini dedim sana.

— Çok mutlu olacaktım engelledin. Bunu yapamayacaksın baba!

— Olsaydın elindeyse. Bu, babanın oğluna hediye vereceği bir makam mı ki, baban sana reislik versin?

— Engelledin en azından. Hep önümde aşılmayan dağ oldun. Baban gibi fedakârlığı düşünmedin oğlun için.

— Yine menfaat var düşüncelerinde ve yine kaypaksın!

— Baba bunun şakası yok. Yemin ettim!

Sıkıntısı kalbinin atışlarını bile değiştirmişti Reis'in...

— Nasıl oldu, anlatır mısın şunu? Hiç inandırıcı değilsin "Ben Armağan'ın babasıyım." derken. Seni kesin bir lisanla reddeden, beğenmediğini yüreklice seslendiren o kız, nasıl olur da senin anlattığın gibi korkunç bir işi tutar? İnsan inanır mı buna?

— O tutmadı.

Reis kızmıştı yine:

— Olmamış bir işin pisliğini de almamalısın üzerine.

— O hâlde biraz sabret ve dinle beni.

— Anlat!

— İstemiştik babasından. Senin de bildiğin gibi aldığımız olumsuz cevap çileden çıkarmıştı beni. Ne yapsam hazmedememiştim. Sana ne kadar ısrarımı belli etmeye çalışsam kızıyor, kesiyordun sözlerimi. Üstesinden gelemeyince, yani seni aşamayınca umudumu da kesmiştim. Fakat, ne yapsam çıkmıyordu aklımdan baba. Çok sevmiştim onu. Teklifini bu yüzden kabul etmek zorunda kalmıştım. Ayşe, onu unutturur sanmıştım. Dursun amca hanımını yanına alıp, hayırlı olsuna gelmişti bize... Hasret evde yalnız olmalıydı.

Şeytan kanıma karışıp, damarlarımda dolaşmaya başlamıştı... Bir kaçamak yapıp ayrılmıştım yanınızdan... Sarhoş bir düşünceyle soluğu kapılarının önünde almıştım. Evlerinin ışığı

yanıyordu. Hiç düşünmeden zillerini çalmıştım... Az sonra duyduğum ses onundu. 'Kim o?' diye ses vermişti dışarıya.

— Benim, reisin oğlu Suat, diyebilmiştim. Titrek bir sesi vardı:

— Babamlar sizdeler.

— Biliyorum. Gözlüğünü evde unutmuş. Babamla bir şeyler okuyacaklarmış, demiştim.

Konuşmamıştı. Ses, soluk kesilmişti ve ben bekliyordum dışarıda. Biraz sonra kapı hafifçe aralandı. Gözlüğü uzatıyordu kapının aralığından...

Elime hayatımın fırsatı geçmişti o an. Kapıya olanca gücümle dayanıp açtım, içeriye girer girmez kapıyı kapadım ve çığlık atmasına fırsat vermemek için ağzını elimle sıkı sıkı kapadım.

Şimdi inandın mı baba? Zorla! Reisin oğluna "yok" deyişin cezasını veriyordum ona. Öyle yetiştirmiştin çünkü beni. Biz efendiydik, herkes kölemizdi. Bize "yok" denilemezdi baba... Sen de söyledin ya biraz evvel. İnsanların duygularını bile yumruklarımızla idaremiz altına alırız ya da parayla. Ben de senden gördüğümü yaptım, günah benim mi şimdi?

— İğrenç bir hikâye anlattığın. O, en yakın arkadaşımın kızıydı her şeyden önce.

Bir haykırış çarptı odanın duvarlarına:

— Defoool!...

— Öfke de bir şeyi halletmez baba. Bunu da biliyor muydun? Hataların işlendikten sonra dönülmez oluşu hakikattir. Bence bundan sonra Nüfusçu'yu kızını bana vermeye nasıl ikna edeceğimiz üzerinde düşünmeliyiz.

— Asla! Bu sır duyulduktan sonra ne yapsak Nüfusçu seni vuracaktır, unutma bunu!

Yüreklenmişti bir kere, anlamlı bakıyordu babasının gözlerine:

— Adam vurmak kolay mı söylediğin kadar?

— Belki de sen onu... Sonuç neyi yaşatır bizlere şimdiden bilinmez. Unut, içinde kalsın o sır ve günahınla birlikte git bu dünyadan.

— Vazgeçmem!

— Seni umutlandıran bir şey mi var ortada? Gördün, konuştun mu hiç Hasret'le?

— Gördüm, çarşıya çıkmıştı. Kimse yoktu yanında. Yanına sokuldum habersizce ve seslendim:

— Hasret, dedim.

Dönüp sert bir şekilde baktı bana. Beklenilmedik bir tepki gösterdi.

Heyecanlandım:

"Korkma, bir çift sözüm var" dedim. Onları söyleyip gidiyorum.

Sokrandı:

— Cehennemin dibine git, dedi. Hem yürüyor, hem de konuşuyordu:

— Hangi yüzle konuşmak istersin, diye sordu.

Gözleri buharlaşmıştı. Baktım hıçkırmamak için zor tutuyordu kendisini. Kısık bir sesle mırıldanışı beni can evimden vurdu baba. Dedi ki, "Huzuru İlâhi"de yakana yapışıp, işte bu adam diye haykıracağım. Dünyada fazla azığım olmadı ki, Rabbim sana sunayım. Benim hakkımı bu adamdan al Allah'ım diye haykıracağım. Bu dünyada neler çektiğimi sen bilirsin diyeceğim ona, seeen!...

Ağladı bunları haykırıp... Dayanamamıştı anlaşılan daha fazlasına belki de. Düşmemek için direniyordu kaldırımın üzerine...

Şimdi anladın mı ne durumda olduğumu baba? O yaslı yüreği onarmalıyım hayattayken.

Reis duygulanmıştı:

— Akılsız herif, yine cevabı olumsuz! Hem nefret, hem de kin var üstelik. Nasıl olur da hâlâ böyle bir şeye cüret edersin? Aklın işi mi hiç yapmak istediğin; söyler misin bana?

— Kafaya koydum bir kere baba. Sonuç ne olursa...

— Şunu unutma sakın. Nüfusçu beceremezse, doktor vuracaktır seni!

— Babasıyım onun!

— Sus artık, rezil herif! Daha fazla tahammülüm kalmadı seni dinlemeye. Zerre kadar aklın varsa eğer, vazgeç ve günahlarının affı için yalvar Allah'a...

— Vazgeçmem!

— Sen eceline susamışsın. Benim bundan sonra yapabileceğim hiçbir şey yok bu hususta. En fazla bir dostumu da sen kaybettirmiş olursun bana. Ben de bir evlâttan olurum bu akılsızlığınla.

Annesi yanlarına geldiğinde tuhaf bir bakışı vardı onlara. Belli ki, bir şeyler sezmişti... Sofralarını kurmuştu önlerine... İştahsız bir atıştırmanın sonunda Suat, usulca sofradan kalkıp odasına geçmişti...

İçi içine sığmaz bir hâldeydi... Yıllar yılı beyninin ses vermez mahzenleri arasında saklayıp, hücre mahkûmu gibi tuttuğu sırrı bugün azat etmişti...

Sigarasını dumanlamıştı... Odanın içinde huzursuz voltalar atarak döneleyip duruyordu... Neden sonra odanın balkona açılan kapısından gölge gibi dışarıya süzülüp, rahatlamak için derin derin nefeslenmeye başlamıştı...

Deniz, hâlâ hırçın dalgaların kıyasıya boğuştuğu bir alandı... Geceyle benzerlik vardı aralarında... Dalgalar kıyasıya vuruyordu kıyılara. Suat, sermest bir eda içinde çekiyordu sigarasının dumanını, içine.

Uzaklara, çok uzaklara bakıyordu. Gemilerin fenerleri vuruyordu devleşen dalgaların üzerlerine.

Bulutları hoyrat bir rüzgâr alıp, Torosların tepesine sürüklüyordu... Yıldızlar açığa çıkmıştı bu yüzden.

Limanını az önce terk eden bir gemiye perçinlemişti gözlerini. Düşünüyor, dudaklarının arasında küçülen sigarasını sömürüyordu...

Yıllar yılı içinde hapsettiği mahkûmu kaçırmıştı. Bu yüzden suçluluk vardı yüzünün renginde...

O dar ufukları genişletemediği hâlde, hâdiseleri bütün bırakmış, gözlerini tavana dikip öylece kalmıştı.

Aslında bütünüyle şeniyet hissini yitirmişti. Düzgün bir muhasebe yapamayacağını anlamıştı en azından ve bölük pörçük düşüncelerin işkencesini duya duya geceyi uykusuz gözlerle sabaha bağlamıştı...

Denizin çarşafı daha bir düzelmişti bugün... Dalgalar iyiden iyiye sakinleşmiş ve uykuya vermişti kendisini...

Karşılarda, daha uzak mesafelerde, uçuk bir benzin, hüznünü andıran rengi vardı semaların...

Reis henüz kalkmamıştı yatağından. Yetmişine merdiven dayayan annesi ayaktaydı. İlçe çoktan hareketlenmişti Annesi, oğlu daha kahvaltısını bile yapmadan sessiz sedasız evden ayrılırken sormuştu:

— Nereye?

— İşe.

— Çayın hazırdı.

Duraklayıp, anlamlı bir seyirle incelemişti yaşlı kadını.

— İştahım yok. Mağazayı açtıktan sonra çorba isterim.

— İyi ya, sen bilirsin. Güle güle.

— Eyvallah.

Annesi aklına bir soru gelince, aceleci bir lisanla bekletmişti Suat'ı:

— Dur hele biraz. Sahi, akşamki hararetli konuşmanız neydi?

— Babama sormadın mı?

— Hayır.

— Aldırma, boş ver. Yani, yoktu bir şey.

— Yahut da, çok şey vardı denilemez mi?

— Bu kadarını sezdin madem, daha ne derinleştiriyorsun ki?

— Bilmek istiyorum.

— Haa, şu kadarını bilmende fayda var. Sana bir yardımcı getirmek istiyorum.

— Boşandıktan sonra mı?

— Onu değil.

— Ya, kimi?

Zorlanmış, acı acı yutkunmuş ve sonra da, vazgeçmişti söylemekten:

— Akşam konuşuruz. İşim var şimdi.

Annesi beynine çakılan bir sözü ulaştırıyordu arkasından:

— Babanı dinlemelisin bu konuda.

Geriye dönüp öfkeyle seslenmişti:

— Hani hiçbir şey bilmiyordun?!

— Keşke duymamış olsaydım.

— Ne yazık ki, duymuşsun işte.

— Babanı dinlemelisin.

İkaz dolu bir ritimdeydi bu ses. Karşılığı yine itiraz olmuştu:

— Anne şunu bilmelisiniz ki, ok yaydan çıktı.

— Oklar hâlâ kılıfında ve sakın onları yerinden çıkarmayı deneme!

— Hayır anne, bu defa sadece kendi doğrularımın üzerinde yürümek istiyorum. Sonu tufan bile olsa!

— Yanlış yaparsın oğul. Baban eski kurttur, onu dinlemelisin bence.

O ifrit bir aklın rüzgârına kapıldığının farkında değildi... Gerçekleri hep umursamadan göz ardı ederek yaşamıştı. Karmaşık bir ruh yapısı içinde çırpınışlar verdiğinin bilincinde dahi değildi.

Sıkıntılarını sorgulayamadığı için, yine buhranlarını yaşıyordu. Aslında, bütün yol ayrımlarında çoğunlukla yanılgıların adresine doğru yürüyen, kayıp bir yolcusuydu o hayatın... Belki de, hep kendisine uzanmasını arzuladığı görünmez bir elin beklentisi vardı çaresizliklerinde...

Öfkeli bulutlar sarmıştı tepesini yine. Kör bir cesaretin peşine takılmıştı; sürüklendiğinin farkında bile olmadan gidiyordu onunla...

Nüfusçu'nun evinin önüne geldiğinde, saat henüz sekiz otuzdu... Biraz oralarda bekleyip koyup kotardıktan sonra ani

bir tereddüdün baskısıyla kararından cayıp dükkânından yana çevirmişti yolunu...

Gerilimli, gönülsüz ve mustaripti tezgâhın başına geçtiğinde... Çay söylemişti ve sigarasını eksiltmiyordu dudağından... İçeriyi duman istilâ etmişti.

Sık sık saatine bakışı, zamanı ne kadar güç erittiğinin bir belgesi gibi yansıyordu. Son baktığında, yelkovanla akrep on bir hanesinin üzerinde buluşmuşlardı...

Mutsuzluk, öfkesini kudurtan bir hâl almıştı dünyasında... Elli bir yaşındaydı. Saçları eskisi kadar gür değildi bu yüzden. Çizgiler oluşmuştu yüzünde ve gücünü belli ölçüde yitirmişti. Yıllar çok şeyini almıştı onun da elinden... İçli, derin bir nefesin ardından efkâr dolu bir "Of..."la aralamıştı kuruyan dudaklarını. Belki de, olumsuzluklarını test eden en belirgin itirafıydı bu...

Yerinden usulca kalkıp mağazanın kapısını umursamaz bir duyarsızlık içinde kapamıştı... Dünyayı bir pula satan gamsız edalar içinde yürüyordu kaldırımlarda. Yeniden, az önce geriye döndüğü yolların üzerindeydi adımları...

Ona göre mantıklı, hatta insanca bir işti tutmak için kendisini yüreklendirdiği...

Herkesin merakla beklediği paslanmış bir sırrı duyuracaktı ve bir oğul, bir de kadın sahibi olacaktı. İffetini temizleyecekti Hasret'in... Belki de hayatının en dürüst işini başaracaktı böylece.

Boşandığı karısı geliyordu ara ara gözlerinin önüne ve kızları, torunları... Kadını, küçümseyen bir eda içinde seyrediyordu Suat'ı... Bir ses yeryüzünü inletircesine yayılıyordu kâinata:

"Vicdan azabından kurtulmak mı? Sen hayatın boyunca azap ektin dünyaya. Azap biçeceksin, azaaap!"

Dişlerini sıkıyordu kıyasıya ve dudaklarını çiğniyordu dişlerinin arasına verip. Nüfusçu'nun kapısının önüne geldiğinde soluk soluğaydı. Sıkıntıları yüzünden henüz kontrolü altına alamadığı heyecan, onu gittikçe bunaltıyor, nefesi kapaklarını fırlatmış yanardağlar gibi hararet püskürtüyordu.

Bulgur bulgur terler kabarmıştı alnında. Evin zilinin üzerine çöken bir parmak sesini duyurmayı başarmıştı içeriye...

Bitkin bir hâldeydi beklerken. Artık, iş işten çoktan geçmişti bile...

Maviş aralamıştı kapıyı. Toparlanmış hatta şaşırmıştı. Çekingen bir tavırla bakıyordu yaşlı kadının suratına. Yorgun bir sesle duyurmuştu kendisini:

— Şey, girmeyeyim teyze. Müsaitse buraya kadar gelebilir mi diyecektim de.

— Gir evlâdım, yabancı mısın?

— Bir şey söyleyip gidecektim.

— İyi ya sen bilirsin.

Konuşmaları kulağına kadar geliyordu Nüfusçu'nun. Sesi tanımıştı o da. Yanlarında belirmişti konuşurlarken:

— Hayırdır Suat? Girsene içeriye.

— Girmeyeyim Dursun amca. Birkaç dakika vaktin varsa...

— Vaktim çok, gel hele.

— Dışarıya çıksan diyordum da.

— Allah Allah! Abdest aldım, camiye gidecektim. Bekle o hâlde.

— Tamam...

Ayakkabılarını giyip çıkmıştı Nüfusçu. İlçenin güneyine dönüktü istikâmetleri.

Biraz yürüdükten sonra yolun kenarındaki kıraathaneye ilişmişti gözleri... Sokağın, geniş meydanında durmuşlardı ikisi de.

— Şurada bir çay içsek?

— Evlât, kahveye girmem şimdi.

— Hem bir şeyler konuşup, hem de çay içsek demiştim.

— Meraklandırdın doğrusu beni. Kahveye girmeye ne gerek evlâdım, şuracıkta anlat her neyse.

Kararsızlık içinde çırpınıyordu... Az sonra cesaretini toplayıp hazırlamıştı kendisini... Seyrek fasıllarla aynı hareketleri tekrarlıyordu. Duygusal, açılmamış bir sesi vardı konuşmaya çabalarken:

— Dursun amca, bana kızmamaya çalış olmaz mı?

Şaşırmıştı Nüfusçu:

— Hayırdır Suat? Seni bugüne kadar böylesine ezik görmemiştim doğrusu. Bir sıkıntın olmalı senin.

— Var ya. O sıkıntının tek çaresi de sensin Dursun amca.

Buruk bir tebessüm belirmişti yaşlı adamın dudaklarında.

— Ulan hergele, senin sıkıntına amcan çare de ne diye ezilip büzülürsün öyle?

Az da olsa rahatlamıştı Suat. Biraz öncesine nazaran durulmuş, vuzuha kavuşmuş bir çehresi vardı. Heyecanı birazcık olsun yatışmış, yüzündeki terler soğumuş, o hırçın çizgilerin gerginliği az da olsa yumuşamıştı... Sakin bir deniz kadar anlamlı ve dikkatliydi bakışları... Yaşlı adamın çakır gözlerindeki ummanlarda kendisini yitirmişçesine hayran bir

seyir tutturmuştu. Şefkati bekleyen bir hâli vardı onu incelerken. Onun limanına sığınmak istercesine yakarış içindeydi sesinin tonu:

— Dursun amca biliyorsun ki, ben karımdan boşandım.

Yaşlı adam yolun kıyısında durmuş, dikkat kesilmişti Suat'a. Hilkatin sırrını çözecekmiş gibi derin ve anlam doluydu bakışları:

— Evet.

— Şey, evlenmek istiyorum da.

Garip bir seyir tutturmuştu üzerinde ve biraz daha dikkatli bakıyordu suratına:

— Bunu oturup babanla konuşmanız gerekmez mi?

— "Kendi işini kendin halletmelisin." dedi bana.

— Belli ki kızmış, boşandığın için sana.

Biraz önceki müşfik çehre değişmişti. Mesajını aldığını Suat'a hissettirircesine gözlerini kısarak daha etkili bir veçhe kazandırmıştı kendisine:

— Hem ne yapabilirim ki senin için?

— Dursun amca ben Hasret'i istiyorum; Allah'ın emri Peygamber'in kavliyle...

Öfkesini yutkunmak için çırpınmıştı bir an:

— İyi de, evlâdım, yine bir usul hatası var davranışlarında. Yolun ortasında, damdan düşer gibi Allah Allah! Biliyorsun ki, yıllar öncesinde bile Hasret seni istememişti. Şu yaşta kalkıp da nasıl söylenir ona ki? Hem gençliğinde istemeyen, şimdi ister mi?

— Şey Dursun amca, şimdi isteyebilir. Çünkü, şartlar o günlerden çok daha farklı ikimiz için de.

— Neymiş ki, o değişik olan şartlar?

— Bilmem, siz bir sorun isterseniz.

Kızmıştı anlaşılan:

— Bak evlâdım, bu yol ortasında olacak iş değil. Dahası Hasret başımızdan geçen o talihsiz hikâyeden sonra hiç kimseyle evlenmeme kararı aldı. Onu yeniden incitmek istemem. Unutmalısın bence bu meseleyi. Ne talipliler çıkmıştı ama o hiç yorum yapmaksızın, "Olmaz." diyerek kesip atmıştı.

— İçimde öyle bir his var Dursun amca. Bu defa mutlaka "evet" diyecektir.

Yaşlı adam garipleşmişti. Öfkesini açığa vurmamak için sabırla direniyordu:

— Dursun amca, ben Armağanın babasıyım.

Nüfusçu bir an için duyduklarına inanamamıştı. Depreme tutulmuş bina gibi sallandığını hissetmişti önce. Aptallaşmış, düşüncesi durmuştu âdeta. Bön bön bakıyordu Suat'ın gözlerinin içine...

Alnındaki deri kırışıklarla doluydu... Oval alnın üzerine düşen dalgalı kırçıl saçlar dikenleşmişti ve her birisi beynine zehirli hançerler gibi batıp çıkmaktaydı... Dehşet verici bir manzaraydı o şimdi... Terler boncuk boncuk sökülmeye başlamıştı yüzündeki derinden... Kaşları inadına gerilmişti. Birden alevlenen gözler çakmak çakmak parlayıp sönerken, Suat'ı tehdit eden keskinlikteydi takındığı tavır...

Gayrı ihtiyarî zuhur eden bütün hareketleri iç âlemindeki şaşkınlıkla irtibatlıydı...

Dürüst kişiliği kadar siyasetçi, kurt bir politikacı yanı da vardı Nüfusçu'nun. Derin bir soluk indirmişti ciğerlerine. Hiçbir şey olmamış gibi değişmeye zorluyordu kendisini...

Aslında, ince ince bir titreyiş içindeydi vücudu ve bunu gizlemesi hiç de mümkün olmamıştı...

Kendisini inanılmaz bir şekilde sıkmaya başlamıştı titreyişini giderebilmek için ama başaramamıştı ne yapsa.

Sesine yansımıştı bedenindeki titreyiş:

— Şok ettin beni Suat. Herkesten şüphelenmiştim ama senden asla... En yakın dostların böyle kaypaklıkları inan hiç geçmemişti aklımdan... Ne de olsa önce bunu senin yaptığından emin olmam gerekiyor... Bana doğruları anlatır mısın baştan?

Ezik duygular içindeydi izahı:

— Affedersin Dursun amca... Çok arzulu istemiştim onu biliyorsunuz siz de. "Yok" deyişini kabullenememiştim doğrusu...

Sana olan saygımın gereğiydi sükûtum. Babamın isteği üzerine sonunda boşadığım kadınla evlenmiştim. Bizim eve "hayırlı olsun" için geldiğiniz gündü... Yanınızdan ayrılıp sizin eve koşmuştum. Kapıyı çaldım açmadı. Baban gözlüğünü evde unutmuş, istiyor dedim...

Getirdi sonuçta... Aralanan kapıya yüklendim ve açtım...

Nüfusçu güçlükle duruyordu ayakta. Bir an kendisinden geçmiş gibi bağırmıştı:

— Yeteeer!...

Sesine susturucu takmıştı az sonra. Güçlükle soluyordu, fakat direniyordu ayakta durabilmek için.

— Bak, sen şimdi buracıkta bekle. Hasret'e de sorayım aynı hâdiseyi. O da senin anlattığın gibi anlatırsa, mesele yok. Hallederiz endişen olmasın...

Nefesi alev alevdi yaşlı adamın. Artık, gizleyemediği öfke-

siyle zor duruyordu ayakta. Dudakları hararetten yapış yapıştı. Güçlükle açıyordu onları konuşurken:

— Sen bekle burada, ben hemen dönerim. İffetimiz temizlenmiş de olur işin sonunda. Yıllardır acı çektik bu yüzden biliyorsun.

Çözememişti yaşlı adamı Suat. Boynunu bükmüştü sadece. Sanki kanı donmuştu damarlarında. Beyni çalışmıyor, bir robot gibi ya da bir kukla gibi duruyordu yerinde...

Yönü az ilerideki kıraathanenin bahçesine dönüktü... Dalgın, bön bakışlarıyla seyrediyordu yoldan gelip geçen insanları...

Güneş tepeye dikilmek için uğraşıyordu... Ezana, yarım saatlik bir zaman kalmıştı...

Nüfusçu yalpalayan adımlarla dengesi bozulan vücudunu eve kadar zor taşımıştı...

Hasret bahçede olmalıydı. Maviş çıkmıştı ilk olarak karşısına:

— Ne diyordu o adam?

Bozuk öfkesiyle cevaplamıştı Maviş'i:

— Yok bir şey.

Maviş derinleştirmek istiyordu konuyu:

— Gelmezdi pek, diye ısrar ediyordu.

— Bir işi varmış anlaşılan.

Hasret nerede?

— Bahçede. Nüfusçu! Bir değişiklik var bugün sende.

Öfke buhar buhar ağıyordu soluğundan:

— Maviş, varma üzerime şimdi, sonra konuşuruz.

Evin bahçeye açılan kapısına yönlendirmişti adımlarını. Maviş arkasından baka kalmıştı...

Bahçenin kenarında yeşilin en canlı tonları gülümserdi insana... Desen desen, renk renk çiçeklerin mor güllerin arasında dolaşırken, portakal ağaçları, zeytin ağaçları ve frenk incirleri, limon ve nar ağaçları bir başka lisanla kuşatırlardı insanın ruhunu...

Mevsimin sonbahara veda seremonisini hazırladığı şu günlerde bile bahçe muhteşemdi... O, işlerini yoluna koyduktan hemen sonra soluğunu bahçede alır, sitemlerini burada defterinin sayfalarına işler, gamlarını burada Toroslardan esen rüzgârların önüne katarak eritmeye çalışırdı...

Çardakta oturmuştu. Yine duygularının yoğunluğunun esiriydi... Kalemi vardı elinde ve defterinin sayfası açıktı...

Yıllar onu yaşlandırsa bile, çok şey çalamamıştı aslında. Mutlaka fizikî eksiklikleri olmuştu, aynı tazeliğinde değildi cildi; ama yine de güzel sayılırdı... Gözlerini Torosların bulutlarla sarmaş dolaş olduğu doruklarına dikmişti...

Yıllardır, manastıra kendisini kapatmış bir rahibe hayatıydı yaşamaya çalıştığı... Bütün hayatı bu bahçede ve ahşap evin duvarları arasındaydı... Kendisini maneviyata adamıştı... Sır küpü delinmemişti yıllardır... Beyninin katı, ses vermez duvarlarının arasına hapsetmişti o talihsiz gecenin acılarını...

Oğlu ona “abla” diyordu ve gocunmuyordu bunun için. Şefkat duygularındaki incelik, başkalarınınkinden daha farklı ve daha şeffaftı...

Toroslar’ın başına toplanan alaca bulutlarda bekliyordu gözleri.

İç argümanlarından inciler dizmeye çalışıyordu defterinin sayfasına.

Satırlara bile sır vermemişti senelerdir... Keskin bir çağrı ile irkilmişti:

— Hasreeet!...

Bu çağrı, bu sesin azametindeki sertlik, duyguların huşu veren ritmindeki hazzın şeklini değiştirmişti.

Gözlerini sesin geldiği istikâmete dikip, hummalı bir seyirle bakmıştı... Babasıyla göz göze gelince toparlanmış, defterin sayfasını kapatıp karşısında hazır ol vaziyette durmuştu...

Nüfusçu başını hafifçe önüne yıkmıştı. Gözlerine bakamıyordu sorusunu sorarken... Utancın renginde bir sesi vardı:

— Hasret!

— Efendim baba?

— Sana bir şeyler soracağım. Buna sadece "evet" ya da "hayır" diye karşılık vermen yeterli.

İyiden iyiye şaşırmıştı:

— Evet baba.

— Reis'in Suat geldi, "Armağan'ın babası benim." dedi. Evet mi, hayır mı?

Hasret şiddetli bir sarsıntı geçirmişti duyar duymaz. Hayretini iki heceli bir kelimeyle açığa vuruyordu:

— Baba!

— O bunları bana anlattı diyorum sana. Doğru mu, yanlış mı? Sadece bunu söyleyeceksin.

Münzevi çaresizliklerin ıstırabıydı gözlerinden yansıyan. Yakarış dolu, titrek bir sesle frenlemek istiyordu babasını:

— Bu konu kapanmıştı.

Gözlerini Hasret'in gözlerine dikmişti Nüfusçu:

— O yara hiç kapanmamıştı benim yüreğimde. Bak kızım; belirsizlik arz eden hâdiselerin arkasına sığınıp, onun göz kırpışlarına perdeler çekerek yaşamak, yarınlara uzanacak en kahpe tehlikelerin devamını onursuzca bekleyişle iç içe yaşamaktan ibarettir. Seni sınamak, yanıltarak ağzından haber almak yöntemi de böyleymiş.

Kızıl 'kızıl olmuştu yüzü ve hiç beklenmedik bir anda celallenmiş, bahçe dolusu bir nara atmıştı:

— Doğru mu bunlar?!...

Bitkin bir hâldeydi Hasret. Başı fersiz bir hareketle düşmüştü önüne. Gözleri solgun, benzi uçuktu. İçli, dolukan bir sesi vardı babasını cevaplarken. Artık sır küpü çatlatılmıştı:

— Doğru, diyebilmişti sadece ve gözlerinden tespih taneleri gibi sıralanmıştı yaşlar...

— O kolunu parçalayan kurşunlar da bendendi baba; ölmedi...

Öğle ezanı oldukça yakındı... Nüfusçu Hasret'ten cevabı alır almaz, bahçenin patika taşlarının üzerinden sendeleyerek yürüyüp içeriye geçmişti... Maviş vardı arkasında. Onu gölgesi gibi takipteydi.

— Ne bu telâş Nüfusçu?

— Hatun, Allah aşkına bir müddet ilgilenme benimle! Konuşuruz sonra dedim ya.

— Değiştin birden. Bağırmazdın bana hiç.

Yalvarırcasına bakmıştı gözlerine. Gözleri buhar buhar kaynıyordu eşine bakarken:

— Maviş kırmam seni. Gel gör ki, bana birazcık zaman tanımalısın. Peşimde gölgem gibi dolaşırsan kızdırırsın.

Yatak odasına geçmişti hızlı hızlı ve fazla beklemeden çıkmıştı dışarıya.

Soluk soluğa gelmişti sokağın meydanına. Esnaf işiyle meşguldü. Etrafından gelip geçenlere aldırış bile etmeden o kafasındaki adrese doğru yürüyordu... Ona odaklanmıştı düşüncesi, sadece ona...

Çakır gözlerinden parlayan şedit ışıklar, ürperti vericiydi. Suat'ı aramıştı bıraktığı noktada... Oradaydı. Görünce derin bir nefes almıştı ve aceleci adımlarla yaklaşmıştı yanına.

Suat Nüfusçu'yu görür görmez, sırtını yasladığı palmiye ağacından çekmiş, mahcup bir yüzle hazır ol vaziyetine geçmişti karşısında... Yaklaştığında o müthiş bakışların derinliklerinde boğulur gibi hissetmişti kendisini... Kuşkulu bir karşılık veriyordu bakışları ve boğuntulu bir sesle mırıldanıyordu:

— Doğru muymuş Dursun amca?

Kahrını gizlemek için çırpınmıştı önce. Beceremeyince öfke dolu bir sesle cevaplamıştı Suat'ı:

— Doğruymuş ya!

Cebinden paketini çıkartıp, sigara tutuşturmuştu ince ince seğiren dudaklarının arasına... Çakmağını çakıp, yanık bir tiryaki ustalığıyla çekmişti dumanını sigaranın ve yine aynı efkârla bırakmıştı dışarıya.

— Yalnız, bir teklifim var bunun için sana.

Kuşkuyla sevinç bir aradaydı Suat'ın yüreğinde. Hiç düşünmeden cevaplamıştı Nüfusçu'yu:

— Emrin olur Dursun amca.

— Başımız önümüze eğik gezdik yıllardır. Şu kahvenin içinde oturamadık rahat rahat.

Keskin bakışlarını dikmişti Suat'a:

— Nasıl, yapabilecek misin söylediklerimi?

Kaypak bir zeminde hissetmeye başlamıştı kendisini. Bir şekilde hâl ve hareketlerine sinen tedirginlik, gözlerinden iç dünyasının mahrem sırlarını döküyordu dışarıya. Buruk bir kabul vardı sıkıntılı dudaklarının arasında:

— Sen çağırırsan yaparım.

Kabul etmişti Nüfusçu:

— Gel benimle.

Yıllardır çay içmek için bile girmemişti içeriye. Sadece kahvenin bahçesinde oturur, çayını içer, sohbet ederdi.

Kahvenin önündeki meydanlıkta durmuştu ve Suat'a talimat veriyordu:

— Sen burada dur şimdi.

— Tamam, Dursun amca.

Kahvenin kapısını açıp içeriye dalmıştı. Birkaç adım yürüdükten sonra durup içeridekileri gözden geçirmiş ve beklenmedik bir davette bulunmuştu onlara.

Tavla ve iskambil oynayanların, masaların etrafında oturan seyircilerin dikkatini çeken, şaşırtıcı bir sesi vardı:

— Komşular. Beni tanıyanlar ve tanımayanlar. Hepinizden Nüfusçu Dursun'un bir ricası var. Birkaç dakikalığına meşguliyetlerinizi bırakıp, kahvenin önündeki meydanlıkta toplanmanızı istiyorum sizlerden. Eski reisin oğlu Suat'ın bir itirafı ola cak. Hepinizin huzurunda, yılların merakını bitirecek bir itiraftır

bu... Özellikle benim için çok önem taşımakta bu itiraf. Gelin.

Hatırı sayılır bir kalabalık toplanmıştı... Kahve boşalmış, meydandaki kalabalığı gören esnaf çıkmıştı dükkânlarından...

Suat, kalabalığın karşısında kâbus dolu bir edaya kaptırmıştı kendisini. İnce bir titreyiştir almıştı vücudunu. İçini çekerek, derinleştirdiği nefesini kalabalığın arasında güçlükle yinelemeye çalışıyordu.

Nüfusçu, herkesin yerini aldığı bir sırada Suat'ın yanına yaklaşmış kalabalığa çevirmişti yüzünü:

Gizleyemediği öfkenin sarsıntısına kapılan bedeni yorgun düşürmüştü, onu ve kalbinin atışlarının ikazını hissediyordu:

— Komşular, diye yükseltmişti sesini. Çoğunuz tanırsınız Nüfusçu'yu... Hayatım boyunca bilerek hiç kimseye haksızlık ettiğimi hatırlamıyorum... Gelin görün ki, aranızda yıllardır acıların en kahpesiyle yaşadım... Kızıma "yolsuz", torunuma "piç" denildi... Şimdi sizlere bu iğrenç oyunu nasıl işlediğini itiraf edecek Suat. Dinleyin, sır küpü delindi ve karar sizin bundan böyle.

Herkes koyu bir merakın içindeydi ve gözler aynı noktada, Suat'ın üzerinde birleşmişti...

Kalabalığı dikkatle incelerken gözlerindeki ifade, bıçağı gören kurbanın ürküntüsünü yansıtıyordu...

— Kavak yellerinin başımda deli deli estiği günlerdi, diye başlamıştı konuşmasına. Askerden yeni dönmüştüm. Babam evlenmem için hazırlık yapıyordu ve annem bana sormuştu: "Kimi istersin?" Hasret'i demiştim. Babam gitti ve ısrarla istedi. Candan arkadaşıydı bildiğiniz gibi Dursun amca babamın. Hasret "Olmaz." demişti ve ben yıkılmıştım aldığım haberle...

Reisin oğlu bir kız tarafından istenmemiş, reddedilmişti.

Bu reddiye içimde büyüdü ve canavarlaştı o günlerde.

Dursun amca evliliğimizin ikinci haftasında "hayırlı olsun" için gelmişti. İçimdeki o canavar irademi benden almıştı o an.

Yanlarından ayrılıp evlerine gittim. Baban gözlüğünü istiyor diyerek Hasret'e kapıyı açtırdım. Aralanan kapıya omuz verip, içeriye girdim ve elimle ağzını kapatıp çığlıklarını kestim. Zor kullandım, olanlar da oldu işte. Hasret suçsuzdu.

İşte komşular, huzurunuzda yıllar sonra olsa bile gerçekleri anlattım ve rahatladım. Şimdi de bu azabı içimden söküp atmak için eşimi boşadım. Hasret'i Allah'ın emri, Peygamber'in kavliyle hepinizin önünde Dursun amcadan istiyorum.

Kalabalık şaşkınlık içinde çalkalanıp kaynaşmaya başlamıştı. Havada helezonlar çizerek arşa çekilen öfkeli bir ses çekmişti dikkatleri.

Açıkça küçümseyiş ve aşağılayan bir eda, Nüfusçu'nun çehresinde, çizgiler, korkunç derinlikler kazandırmıştı.

— Yıllardır bizi küçülten, yere baktıran hikâyeyi sahibinden dinlediniz. Şimdi de kızımı istemekte. Sizce versek mi?

— Ver!

— Ver!

— Ver!

— Ver!

Soluğunu güçlükle alıp vermekteydi Nüfusçu...

Suat'a bir adım daha yaklaşmıştı. Derin derin bakıyordu gözlerinin içine. Anlamlı bir sesi vardı:

Buruk bir sevincin dalgalanışı göze çarpıyordu suratında...

— Hep istedim onu ağa. Yine de istiyorum işte.

— Küçük yerlerin kanunları çok büyük olur. Ya kanunlar ne söyler onu da bilir misin?

Elini hışımla indirmişti beline. Tabancanın kabzasını sıkıca kavramış ve çeker çekmez tetiğe götürmüştü parmağını.

Kalabalığın kaynaşmaları paniği artırmıştı. Sesler, acı acı çığlıklar çekiliyordu gökyüzüne. Suat çaresizliği yudumlayan bakışlarla panikteydi. Sessizlik, kurşun sesleriyle bozuluyor ve ufukları parçalayan acı bir çığlık çekiliyordu semalara:

— Köpeeek!...

Nüfusçu tetiğe peş peşe dokunmuştu...

Kalabalık kaynaşmış, panik artmıştı. Sesler, acı acı çığlıklar halinde çekiliyordu gökyüzüne... Kuşlar uçuş istikâmetlerini bile değiştirmişlerdi havada...

Suat çaresizliği acı acı yudumlayarak cansız serilmişti kahvenin önündeki meydanlığa...

Nüfusçu'nun kanı damarlarında donmuştu; tıpkı bakışları gibi. Hiç hareket etmeden Suat'ın can verişini seyretmişti bir müddet...

Kalabalıktaki huzursuz kaynaşmaları gözden geçirmişti son defa ve yine derin bir nefes almıştı:

— Oh be! Rahatladım işte...

Yılların tükenmeyen azabını işte bu kelimelerin üzerine yüklemişti...

Başka hiçbir şey söylememişti. Tabancası elinde, yönünü evlerinden yana çevirip yürümüştü...

Duyanlar kuşatmıştı meydanı... Reis duyup koşmuştu ve annesi... Kızlarına duyurulmuştu sonra haber ve yakınlarına... Meydan, bir ağıt yerine dönmüştü çok geçmeden...

Çığlıklar, beddualar ve tehditler savruluyordu yer yer... Meydanda toplanan insanların yüzlerinde tek ifade şekliydi şaşkınlık...

Polis çok çabuk davranmıştı. Nüfusçu yorgun adımlarla yürürken, daha evine ulaşamadan kesilmişti yolu.

Bir sesin azameti dumura uğrayan aklın hücrelerini harekete geçiriyordu...

— Duuur! Teslim ol!...

Durmuştu ve sesin geldiği istikâmete yönünü çevirip beklemeye koyulmuştu. Anlamlı bakıyordu polislere ve ortalığı velveleye veren aracın siren sesine dikkat kesilmişti... Oldukça rahattı. Yorgunluğu sinmişti hareketlerine sadece. Elinde maskot gibi oynadığı tabancasını uzatmıştı kendisine yaklaşan polise.

İlçede fısıltı gazetesi bugün en popüler tirajındaydı. Haber bir solukta ve abartılı bir şekilde yayılmıştı ilçede...

Paslanmış bir sır küpü, çok fena parçalanmıştı. Hasret'in eski nişanlısı eczacı, haberi duyar duymaz tezgâhın üzerine acımasızca indirmişti yumruklarını.

— Soysuuuz!...

En korkunç bomba, ilçede kurulan özel hastanenin baştabibinin odasında patlatılmıştı.

Armağan neye uğradığını bilememişti haberi aldığında. Önce telefonu çalmıştı. Ahizedeki ağlayan sesin sahibini hemen tanımıştı:

— Kupa kırıldı oğul. Babam katil oldu, katiiil!

— Ablaaa!...

— Yavrum, koş!

Hasret ahizeyi elinden bıraktığında annesi bekliyordu yanında. Dayanamamıştı anlaşılan, oturduğu koltuğun üzerine pelte pelte yığılıp kalmıştı Hasret...

Annesi feryat ederek sarılmıştı kızına:

— Bu da mı gelecekti başımıza?...

Gözyaşları, anne ve kızı boğacak gibiydi... Ana kız birbirlerine sıkı sıkı sarılmışlardı.

— Anne işte bu yüzden ifade edememiştim kendimi.

Odanın içinde ürperti veren, vehmi gittikçe artıran sıkıntılı bir hava vardı. Gözyaşlarına yetiyordu güçleri... Armağan'ı bekliyorlardı ikisi de cankurtaran simidi gibi...

Armağan kapatır kapatmaz yeniden telefon çalmıştı. Aceleci bir şaşkınlık içinde yerinden almıştı ahizeyi.

Aşinası olduğu bir ses, otoriter bir emir ulaştırıyordu Armağan'a:

— Ben Âdem.

— Buyur Âdem amca.

— Aşağıda arabanın içindeyim ve seni bekliyorum. Bir haber aldım. Taşkınlık istemem, yanıma gel.

Kalbinin atışları bile değişmişti. Tedirgin hâli titreyişe dönmüştü.

Evden aldığı haberi doğruluyordu Âdem Bey'in açıklamaları. Koşarak inmişti aşağıya ve aracın açık duran kapısından içeriye kendisini âdeta bir külçe gibi atıp, bırakmıştı koltuğun üzerine.

Kapı kapatılmıştı. Arkada Âdem Bey oturuyordu ve şoföre emri de o vermişti:

— Emniyet Müdürlüğü'ne.

Bakamamıştı yüzüne Âdem Bey'in. Dişlerini sıkıyordu sürekli ve başını arkaya yaslayıp kalmıştı öylece.

Arkalarından en az beş araç dolusu insan takipteydi onları... Âdem Bey derinleştirmemişti meseleyi. Hatta hiç konuşmamıştı yol boyu...

Daha neler olacaktı? İlçede yeniden edindiği kişilik, uzun yılların üzerini örtmeye yetmediği o sır, yeniden oturmuştu gündeme. Belki de eskisinden bile zor durumda kalacaktı. Üstesinden gelemeyeceği, altından kalkamayacağı sözler savrulacaktı vakitli vakitsiz...

Gam öylesine çökmüştü ki omuzlarına, perişan bir hâli vardı. Çocukluk günlerini hatırlamıştı. Yol boyu o günlerin dehşetini yaşamaya başlamıştı yemden.

Nüfusçu'nun her şüphelendiği insanın önünde, kendisini günah keçisi durumuna getirdiği günleri... Tekmelerle, tokatlarla yerlerde sürünüşünü; tozun kirin arasında belendiği o inanılmaz günleri hatırlamıştı.

Hafızasından silmek için çırpındığı o azap günlerini yaşıyordu yeniden... Okul sıraları, liseli bir kıza ilânı aşkı. Ne kadar hadiseyi sığdırmaya çalışmıştı o kısacık yola...

Sevememişti kimseyi o yüzden. Ya da yüreğinin derinliklerine gömmüştü duygularını.

Liseli bir kıza bırakmıştı kalbini ve ilk ve son seslendirişiydi duygularını... O, hayatında iz bırakan, onurunu yok sayan, gururunu fena hâlde hırpalayan günü hatırlamıştı yine. Kâbusun koyulaştığı şu anda beyin, o günün azabını da eklemişti bilincine.

O günlerde bahar en ihtişamlı dekorlarını kurmuştu ilçede. Genellikle üç renk hâkimdi tabiatta. Beyaz badanalı evler, yeşilin her tonuyla tabiatı kucaklayışı ve höykürüşü;

Akdeniz'in mavi suları eşliğinde, yakın bir akşamın alacalığı vardı ufukta...

Okuldan henüz yeni çıkmışlardı. Günlerdir aklına hâkim bir duygu yoğunluğu vardı yüreğinde... Başında deli deli esen bir sevdanın yeli, onu her akşam okul çıkışında Gülden'in peşine takmaya başlamıştı... Bunu sadece kendi yüreği biliyordu.

Gülden, o derin ve anlam dolu bakışlardan bir şeyler hissetmiş, hatta bazen iradesini dizginleyemeyip o da kendisini zaman zaman bakışların akışına kaptırmış, umut vermişti Armağan'a...

İşte, Gülden'in bakışlarına verdiği olumlu tepkinin hayatında kalan izleri...

En son, beklediği anı da yakalamıştı. Gülden birlikte yürüdüğü arkadaşlarından ayrılmıştı... Bir kırtasiye dükkânına girmişti... Armağan caddenin kenarındaki sedir ağacının altında durup, Gülden'in kırtasiyeciden çıkışını beklemişti.

Yalnızdı. Yolu, beklediği ağacın hemen yanından uğrayacaktı... Geliyordu ve göz göze gelmişlerdi yakınından geçerken. İçli, derin bakışları vardı Armağan'ın ve Gülden onu fark etmişti... İlk selâm Gülden'dendi. Her şey lehteydi:

Kalbinin atışını değiştirmişti bu ses. Heyecanlanmıştı elinde olmadan...

— Merhaba.

— Hayırdır birisini mi bekliyorsun?

— Evet.

— Önemli bir arkadaş olmalı.

Derin bir nefes almıştı gözlerinin içine bakarken:

— Bilmem, kabul ederse şayet çok önemli bir arkadaşım olacak.

— Merak ettim.

Yakışıklı delikanlıydı. Kumral dalgalı saçları, ela derin gözleri ve yüz hatlarındaki çekiciliğiyle göz kamaştırıcıydı.

Duyguları sindirilmiş, arzularının sık sık bastırılmış oluşu ona gülmeyi, hatta arzulamayı bile unutturmuştu... Gülden o yüzden imalı konuşmuş ve merak etmişti beklediği arkadaşını.

Sonuçta alacağı cevabı pek de yadırgamayacaktı bu yüzden... Bununla birlikte genç kızı da iç dünyasında silkelemiş, ürpertmişti acımasızca... Onun duygularını savurmuştu hiç beklemediği bir anda:

— Biliyor musun Gülden, artık lise yıllarını geride bırakmanın hazırlığı içindeyiz.

— Evet, bitiyor artık.

— Herkes bir tarafa çekilecek sonuçta. Değişik şehirlerde üniversiteler, evlilikler... Hayat her birimizi bir köşeye bırakacak.

Birbirlerine ilginç bakışları vardı ikisinin de:

— Evet, anlıyorum. Zaman değişiyor durmadan ve değiştiriyor da insanı.

— Kim bilir, belki de bir daha böyle hürce göremeyebiliriz birbirimizi.

— Bilmem belki de. Yalnız, bunların hiçbirisi de benim sorumun cevabı değildi sanırım.

— Acemilik işte. Bak sakın yanlış anlamaya kalkma beni. Seni bekliyordum.

— Daha da çok meraklandırdın.

— Haa, evet! Çok iyi bir niyetle bekledim seni burada... Biliyor musun? Bütün saf duygularımla seviyorum seni. Ayrılsak, uzaklarda olsak bile unutmayacak kadar temiz duygularımla bağlanmışım sana... Üniversite bitince, güzel mutlu bir yuva kurabilmek için bekler misin beni?

Gülden tuhaf bir ürpertiyle irkilmişti. Kâbus dolu bir nefes alarak ayakta durabilmek için direnmişti âdeta:

— Armağan! Beklemezdim bunları senden.

Gülden'in verdiği olumsuz tepki tutuşturmuştu utancını Armağan'ın. Bakışları hüzne bürünmüştü birden...

— Kötü bir şey söylemedim ki. Seni beğendiğimi ifade ettim sadece...

Ne yapsa, sakinleşemiyordu. Sesi titrek, bakışları tedirgindi:

— Anlıyorum, anlıyorum ama sen, yani sen nasıl yaparsın bunu hâlâ inanamıyorum. Arkadaştık, seninle biz. İnanan bir insansın her şeyden önce. Bunu şunun için söylüyorum...

Acı acı yutkunmuştu Gülden:

— Yakışıklısın, gönül verecek kadar kendine güven duyuşun normal. Orta yerde bir tereddüt olmasa, paylaşamazdı seni kızlar... Bak Armağan severim seni. Alınma sakın, bu hiçbirimizin suçu değil şeyden önce, adı bilinmeyen baban bu ilçede yaşıyor ve aynı sokağın çocuklarıyız daha fenası. Bu sır açıklanmadan bence sen bu ilçede hiçbir kıza gönül vermemelisin. Bakarsın kardeş çıkarız ha, ne dersin?

Bu söz hiçbir hançerin vuramadığı darbı vurmuştu Armağan'a. Kanı damarlarında katılaşmıştı ve konuşmamıştı başka. Derin bakışlar bırakmıştı Gülden'in gözlerinde ve bütün benliğini kuşatan dayanılmaz acıları gömmüştü yüreğine...

Genç kız, Armağan'ı vurmuştu ama öldürmeden bırakmıştı caddenin kenarında.

Islak ve donuk bakışlarla uğurlamıştı genç kızı ve eve canlı bir cenaze gibi dönmüştü Armağan.

Kravatını gevşetmiş, gömleğinin yakasını çözmüştü. Çehresi zelzele görmüş bir bina harabesi gibiydi...

Kendisini zorlayan annesine, ilk sert sorusunu yöneltmişti hayatının:

— Abla...

Hasret, keder doluydu oğlunu seyrederken:

— Ne bu hâlin, söyler misin?

— Boş ver şimdi hâlimi ve sana soracağım sorunun karşılığını ver.

— Sor bakalım.

— Salih Ezgi diye birisini tanır miydin?

Afallamıştı oğlunun gözlerine bakarken:

— Ne demek oluyor şimdi bu?

— Soru işte.

— Söyler misin bana bu nasıl bir soru?

— Abla, ben onun kızına gönül verdim. "Bakarsın kardeş çıkarız dedi." bana...

Kapatmış. Armağan gönlünü almak için çırpınmaya başlamıştı öfkesinin peşinden:

— Ağlıyorsun. Benim günahım ne bunda söyler misin bana? Elini duvara dayamıştı ayakta durabilmek için:

— Günahın yok senin çocuk. Gönlün rahat olsun, o kızı sev. Başka da soru sorma bana. Bu sorular çok incitiyor artık beni.

O gün olanları böyle hatırlıyordu. Eksik ya da fazla. Yarıda kesmişti hayallerini. Aracın fren sıkışıyla açmıştı gözlerini...

Emniyet Müdürlüğü'nün önü ana baba günüydü... Eski reis etrafında toplanan adamlarıyla yaklaşmıştı binanın önüne.

Reisin çehresi karanlık, bakışları meyustu. Nüfusçu polislerin arasında bekliyordu içerideki salonda.

Kalabalığı almamışlardı içeriye. Sadece eski reis iki polisin eşliğinde girebilmişti...

Nüfusçu'yu polislerin arasında görünce acılı, kart bir sesle aşıyordu polis kordonunu.

— Nüfusçu yapmalıydın bunu. Hatır sayacaktın, arkadaştık biz. O bir dost çocuğuydu. Bu ilçeyi yıllarca idare eden bir reisin çocuğuydu o.

İhsan Bey ve Armağan inmişlerdi araçtan. Onlar da emniyet binasının giriş kapısına doğru yürüyorlardı.

İlçeli çok çabuk tanımıştı bu ikiliyi ve çok sevmişti... Kalabalığın arasından sıyrılıp içeriye girişlerini seyrediyordu herkes...

Armağan çarpmıştı gözüne ve Âdem Bey. Nasıl da duygulanmıştı onları gördüğünde. Gözleri buharlanmıştı. Bakışlar pusluydu o an. Duygu yoğunluğu hat safhadaydı... Kinayî bir cevap veriyordu eski reise. Öfke dolu bir sesle, şairin mısralarındaki ritmi bozmadan tane tane döküyordu kelimeleri dudaklarının arasından:

"Her muhit kuşatılır, her muhkem bölge düşer, Hakikat karşısında dil susar, belge düşer... Dolunayın hilâli, gündüzün gecesi var, Ovaya gölge salan dağa da gölge düşer...

Yeniden bir kaynaşma başlamıştı Nüfusçu'nun bulunduğu koridorun kenarında. Armağan yaklaşıyordu Nüfusçu'ya:

— Baba, diye duyurmuştu ona sesini...

Tutuklanmıştı Nüfusçu. Binanın önünde hazır olduğu bildirilen cezaevi aracının haberi ulaşmıştı ekibe... Buruk bir tebessümle bakıyordu Armağan'a.

Polisler tanıyordu onu. Yanına kadar sokulmuştu. Elleri kelepçeli olsa bile sarılmış, öpmüş ve koklamıştı dedesini... Yaşlı adam duygulanmıştı. Hazin bir sesle mırıldanıyordu:

— Üzülmemelisin benim için. Rahatladım. İçimdeki kurt öldü en azından...

Komiserin gözlerinin içine baka baka söylemişti bunları.

Ekip hareketlenmişti. Nüfusçu'nun etrafı etten duvar gibi örülmüştü cezaevi arabasına götürülürken.

Nüfusçu jandarmalar eşliğinde bindirilmişti cezaevi arabasına ve peşlerindeki kalabalık karışmış, kaynaşmış ve yavaş dağılmaya başlamıştı.

— Tamam Âdem amca.

— Panik istemiyorum. Kader hâlâ senaryosunu sürdürüyor, unutmamalısın.

— Kadere inancım var Âdem amca.

— İkincisi şu: Küllerin üzeri açıldı. Değişik sözler söyleyenler de olacaktır. Bunun için de ayrıca dayanıklı olmanı istiyorum senden. Senin imtihanın başkalarından çok farklı ve çetin; bunu unutmamalısın evlât.

— Her şey de bir hayır vardır diye düşünüyorum Âdem amca.

— Şimdi gidip evi yoklamalısın. Onlar oldukça zor durumdadır.

Gözlerinin içine oldukça etkili bakmıştı:

— İsterseniz birlikte gidelim.

— Neden olmasın?

Araca doğru yürüyorlardı... Âdem Bey konuşmasını yol boyunca sürdürdü:

— Demek ki insan hayatta kimseye sonsuz bir güven içinde olmamalıymış. Görüldüğü gibi, en büyük dostluklar bile düşmanlığa dönüşebiliyor. Bu an meselesi.

Tam araca binecekken etraflarındaki kalabalığı aceleci bir çırpınışla aralayan genç bir hanım çekiyordu dikkatlerini.

Armağan'ın şaşkınlığı biraz daha artmış, yerinde çakılmış gibi kalmıştı onu görünce...

Âdem Bey hayrete düşmüştü. Sükût içinde bir bekleyiş başlamıştı kalabalıkta.

Hasretli bakışların ummanında boğulur gibi olmuştu Armağan. Gülden usulca ceketinin kolundan tutmuştu. Hüzünlü bir bakışı vardı onu seyrederken:

— Merhaba.

— Merhaba.

Âdem Bey'e bakmış ve onu saygı dolu bir eda içinde selâmlamıştı.

— Merhaba efendim.

— Merhaba kızım. Bak, işte avukatımız da ayağımıza kadar geldi.

Armağan şaşırmıştı:

— Tanışıyor muydunuz daha önceden.

— Evet ya. Merak etmiştim ilçeye gelir gelmez onu. Çağırdım tanıştık ve grubumuzun da sözleşmeli avukatlığını üslendi hanım kız.

— Yaa! Çok hızlı gelişmiş dostluğunuz.

Gülden'in acelesi vardı anlaşılan. Ceketinin kolundan tutmuş ve bırakmamıştı onu. Âdem Bey'e sesleniyordu Gülden:

— Kusura bakmayın efendim. Armağan'la birkaç dakika özel konuşmak istiyorum.

— Elbette kızım. Müsaade senin.

Armağan sevinçle acıyı, ıstırapla korkuyu, utançla çekingenliğin mozaiğindeki ruh ikliminin renklerini yaşıyordu duygularında...

Gülden kalabalığın arasından tenha bir köşeye doğru çekip götürmüştü onu. İkisinde de duygusallık son demindeydi.

— Biliyorum ki, çok zor durumdasın. Önce geçmiş olsun.

— Sağol.

— Müsaaden olursa dedenin avukatlığını üstlenmek istiyorum.

Armağan'ın bir anlık duraklayışı bile üzmüştü Gülden'i.

Ilık, hazin bir sesi vardı. Mahcubiyet yüzünde alevler tutuşturmuştu yine. Armağan'a karşı unutamadığı bir suçluluğun hissi vardı yüreğinde. Şey, diye kekelemişti. Etkileyici bir şekilde bakıyordu gözlerine.

— Vakti değil ama kırgın mısın bana hâlâ?

Mustarip bir gönlü vardı. Geçmişini bir film şeridi gibi geçirmişti gözlerinin önünden. Kaosa düşen beyni, Gülden'in

yıllar önce hakaret hanesine yazdığı o talihsiz sözlerini, korkunç bir azap gibi taşımıştı vicdanında.

Bakışları kırgındı fakat onu ikna etmeye çabalıyordu. Gözleri ayrı dudakları ayrı şeyler konuşuyordu aslında:

— Ben sana hiç kırılmamıştım ki.

Utancın izlerini taşıyan ürkek pırıltılar vardı gözlerinde.

— Çok sevindim işte buna. Şimdi vereceğin cevabı bekliyorum.

— Dedemin avukatlığı hususunda mı?

— Evet

Derin bir soluk almıştı Gülden.

— Veriyorum.

— Belki, hâlâ kızgınsın bana. Dudakların düşüncelerini süzmeye çalışsa bile, sesinin tonu ele veriyor kırgınlığını. Özür diliyorum Armağan. Geçmişteki o sözlerimi hakaret gibi algıladıysan demek istiyorum... Ben de inançlı bir kızdım. O gençlik yıllarımda bile açıkçası, böylesine bir vehme kapılan gönlüm riskin karşısında ürpertiliydi.

Yüzü bulutsuz, bol yıldızlı bir gecenin parlayan ayı kadar duru ve müşfikti.

Derin gözlerinin üzerinde çift hilâl gibi duran kaşlar ve hemen altındaki uzun kirpikler yumulup açıldığında, hüznün sağanakları belirmişti.

— Bana o yıllardan kalma bir teklifin vardı, hatırlıyor musun?

Âdeta bir durgunluk ya da bir olumsuzluk ifadesi vardı Armağan'ın edalarında:

— Şu an bunları konuşmanın ne zamanı ne de sırası.

Ev halkı panik içindeydi. Maviş ve Hasret korkulu bir hummaya kaptırmışlardı kendilerini.

Reis'in evi de onlarınkinden farksızdı. Acı kâbus gibi çökmüştü her iki hanenin üzerine de.

İlçede artık fısıltılar durmuş, meraklar sönmüştü. İlk duruşma Gülden'in çok hararetli savunmasıyla dikkatleri çekmişti...

Armağan ahşap evin balkonunda denizi seyrederken, yüzünü yalayan nemli esinti âdeta içeriye girmesini ikaz edercesine sertleşmişti...

Evin salonuna geçtiğinde dikkatini çeken manzaranın üzerinde bırakmıştı gözlerini.

Annesi müthiş bir dalgınlık içinde elindeki mektubu okuyordu. Armağan'ın salona girdiğini bile fark edemeyişi mektubun önemini gösteriyordu.

Şaşkınlık ifadesi vardı delikanlının çehresinde. Hemen annesinin yanındaki koltuğa usulca oturmuş, fark edileceği anı beklercesine bir seyir tutturmuştu üzerinde...

Mektubun zarfını koltuğun kenarına bırakmıştı. Üzerindeki yazıyı açık seçik okuyabiliyordu Armağan:

"Hasret Özel"

Koyu çizgiler oluşmuştu alnının derisinde ve kâbusa dönüşen bir öfke istilâ etmişti suratını.

Aldırış etmiyordu annesi. Mektubu okurken duyduğu umursamazlık çok rahatsız ediyordu doktoru. Nihayetsiz bir kuşkunun şokunu yaşamaya başlamıştı bakışları...

"Böylesine münzevi bir hayat yaşayan kadına ne mektubu bu!" diye derinleştirmişti düşüncesini... İradesi, mizacı, hatta zevk anlayışları bile kuralcı olan bir kadını, böylesine kendi dünyasına çeken bu mektubun hikâyesi neydi? Armağan şeytanın vesvesesine kapılan bir gönle sahipti...

Annesinin yaşına rağmen hâlâ efsanevî bir yüzü vardı insanı büyüleyebilen...

'Yoksa!...' diye irkilmişti ve daha fazla dayanamayıp hışımla sormuştu.

Aslında farkındaydı oğlunun. Elindeki mektubu gözlerinin önünden çekip, kolunu koltuğun kenarına dayamıştı. Armağan'ın gözlerinin içine anlamlı anlamlı bakıyordu.

Durgun, neşesi sönük, hazin bir seyir tutturmuştu Armağan'ın gözlerinde... Armağan, henüz sorusunu sormadan titreyen parmaklarının arasında beklettiği mektubu oğlunun önüne doğru uzatıyordu:

— Bunu mu merak ediyorsun?

Uzanıp hiç tereddüt etmeden mektubu annesinin elinden almıştı:

— Evet anne.

— Okumadan önce biraz olsun onu sana anlatmamı ister miydin? Çok eski bir hikâyenin yeniden gündeme gelişi. Nişanlımdı! Düğün öncesi bütün takılarını iade ettiğimde ona bir de mektup yazmıştım ve demiştim ki: "Şayet yiğit bir insansan, artık ısrar etmemelisin." Sözünde durmuştu ve ısrar etmemişti ondan sonra. Sevgisini içine hapsedip, hayata küserek vermişti tepkisini. Evlenmemişti bildiğim kadarıyla... Şimdi her şey ortaya çıkınca, küskün bir kalbin kilitleri de açılmış olmalı ki, enteresan bir teklifle duygularını açığa vuru-

yor. Ve soruyor şimdi... Mektubun hemen altında yer alan Yahya Kemal'in dörtlüğü ile bir şeyler fısıldamak istiyor kulağıma. Olay bu.

Hayret komasındaydı âdeta annesini dinlerken. Müteredditbir gönülle bekletmişti gözlerini elindeki mektubun satırları üzerinde... Sabredememiş olmalı ki, mektubun en altındaki dörtlüğün üzerine çekmişti bakışlarını:

Velhâsıl o rüya duruyor hâlâ yerli yerinde."

Derin bir "ah" vardı dudaklarında ve bakışlarında hüzün... İncitmeyen, hicaplı bir sesti odanın sessizliğini ihlâl eden:

— Gecikmiş bir saadetin, belki de müjdeci satırlarıdır bunlar kim bilir... Yaşanmamış sevgiler, kırık umutlar bırakmışız ardımızda. Kırık sandığın, kanatların iade edildi anne. Ait olduğun yerdesin artık, geç olsa bile... Müsterih bir vicdan, hür bir gönülle uçuş için hazırlayabilirsin kanatlarını...

Bakışları buhar buhardı Armağan'ı dinlerken... Donup kalmıştı, konuşamıyordu... Armağan, içli bir sesle mırıldanıyordu gözlerinin içine bakıp:

— Uçmaya hazır mısın ha?

— Takma kanatlarla da uçuşa hazırlanabilir mi insan? Ömür gençlik yıllarının nazlarını yitirdikten sonra da işe yarar mı o kanatlar?...

— Anne, insan hayata yakaladığı yerden başlamalı bence. Vuslat ne kadar gecikse de, yaşamaya değer...

Bugün karar verilecekti. Mahkeme çok hararetli başlamıştı.

Eski reis daha salona girmezden önce kapının kenarında durmuş, sabırsız bir gönülle etrafını kolaçan ediyordu.

Birisini beklediği hareketlerinden gün gibi aşikârdı.

Salon tıklım tıklım dolmuştu. Armağan'a takılmıştı sabırsızlanan bakışlar... Suratı yamulmuş, gözbebekleri yuvalarından fırlamış gibiydi. Her şeye rağmen kararlı bir hali vardı.

Âdem Bey'e keskin bir bakış fırlattıktan sonra, yanından salona geçmek üzere olan Armağan'ın umursamaz hâline bozulup elini çelikten pençe gibi atmıştı onun koluna.

Azar ve öfke yüklüydü sesinin tonu:

— Dur gitme biraz.

Armağan'ın huzursuz bir bakışı vardı kolundan tutup durduran adama.

Ve aynı sertlikteydi sesinin tonu:

— Neden?

— Ölen babandı. Mahkeme edilense deden. Ayrıca ben de senin dedenim; kan bağı var aramızda. Taraf olamazsın bu yüzden.

Eskimişti çehresi ona bakarken...

— Oğlun ve sen, bizim dünyamızda sadece kötü bir talih olarak varsınız... Bir daha da böyle sözlerle sakın karşıma çıkma.

Hışımla çekmişti bileğini ve umursamadan yürümüştü salona.

Gülden'in hararetli savunusunun ardından karar açıklanmıştı. Nüfusçu dört yıl altı ay hüküm giyinmişti...

Mahkeme bitimi jandarmalar Nüfusçu'yu alıp cezaevi aracına bindirmişlerdi.

Armağan Âdem Beyle birlikte binadan çıkarlarken patronu eski bir arkadaşının engeline takılmıştı.

Adliyenin önünde gamlı bir bekleyişe bırakmıştı delikanlı kendisini... Cılız bir ışık kadar tedirgin ve ürpertilerle doluydu.

Umutsuz ve kırgın bir gönlü vardı onun...

— Yanında bulunuşum seni rahatsız ediyorsa gidebilirim.

Bu ses, bu sitem ve bu kesin tavır altüst etmişti duygularını. Vehim rüzgârları esmeye başlamıştı içinde...

Ürpertilerini körükleyen toynak gümbürtülerini andırıyordu kalbinin atışları... Ürkütülen kuşların paniğe kapılan kanat çırpışlarına benziyordu hareketleri ve gözlerindeki tedirginlik... Neyse ki Âdem Bey'in yanlarında belirişi yapmacık bile olsa değiştiriyordu aralarındaki soğuk havayı. O, bir şeyler biliyor olmalıydı haklarında. Bakışları anlam doluydu bu yüzden...

— Gülden, aferin kızım; başarılı bir savunmaydı; kutluyorum seni...

Hassas bir yapısı vardı çehresinin. Ezik bir sesle içli bir cevaptı dudaklarının cümleleştirmeye çalıştığı:

— Sağ ol Âdem amca. Makbule geçtiyse sevindim.

— Ne o; siz hâlâ eski kırgınlıkların etkisi altında mısınız yoksa?

Armağan derin bir sükûttaydı. Zor durumdaydı ikisi de.

Gülden kaçamak bir cevap verebilmişti:

— Benim kırgınlığım falan yok Âdem amca.

Bir emrivaki vardı Âdem Bey'in sözlerinde:

— Senin de bir kırgınlığın yoktu bildiğim kadarıyla değil mi Armağan?

— Şey evet Âdem Amca.

Birbirlerini kaçamak bakışlarla süzüp ikisi de susmuşlardı.

Ay on dördündeydi; bu gece yıldızlar en işveli nakışlarını döşemişlerdi semalara...

Dolunay gri gümüş rengine çalan romantik ışıklarıyla kuşatıyordu kentin ufuklarını...

Armağan odasına çekilmişti. Cumbalı balkonun açık duran kapısından gökyüzünü seyre dalmıştı...

Cep telefonunun sesiyle toparlanmıştı. Ekrana bakıp numarayı okumuş ve aceleyle basmıştı düğmesine.

— Armağan...

— Efendim.

Bir yabancılık, bir çekingenlik edası vardı ona karşı sesinin tonunda.

Gülden aramıştı. Alınganlık vardı onun da sesinde.

— Rahatsız ettiysem kapatabilirim.

Benzi uçuk neşesi sönüktü... Dağınık saçları, fırtınanın önünde ürpertiyle bekleyen kuru ağaç dalları görünümünde; gözleri tedirgin bir mum ışığı kadar fersiz ve son derece umutsuzdu bakışları....

— Gülden, artık bu tür konuşmalar beni sıkmakta. İstersen birbirimizi rahatsız etmemeyi düşünelim; sanıyorum başarabiliriz bunu.

Şaşırmıştı, panik havasındaydı sesinin tonu.

— Hangi anlamda yani?

—Ayrılıkların, ilgisizliklerin ruhumda açtığı boşlukları, zamanla dost bildiklerimin bakışlarında kaybolan özlemlerin yitişini…

— Korkarım ki ben hâlâ bir şey anlayamadım bu cevaptan. Âdem amca bir emrivaki yapmış, onu aşamadığım için ben de senin gibi sükûtu tercih etmiştim o zaman.

Şimdi sana soruyorum; olumlu mu olumsuz mu? Unuttum seni; bir başkası var hayatımda diyorsan, saygı duyarım ancak...

— Dur; acele etme hele; bak istersen dinle, sana bu sorunun cevabını Bilal'in mısralarıyla vereyim.

— Dinliyorum.

"Bir candan iltifat bir candan gülüş
Son nefeste bile unutulmuyor
Bu sevdalı gönül, bu deli yürek
Kâinat uyuşa uyutulmuyor.

Takvimler eriyip düşse duvardan
Temmuzda eriyen kar gibi zaman
Kesilse selâmın, bitse merhaban
Sevgi unutulmaz, unutulmuyor."

Son iki yıl ilçede çok şeyi değiştirmişti...

“Mehtap, iri güller ve senin en güzel aksin,
O rüya hâlâ duruyor yerli yerinde.”

diyerek gönül argümanlarının tercümanı olan mısraları postalayan Yasin, yıllara meydan okuyan sabrıyla arzuladığı yuvayı kurmayı başarmıştı... Hasret sinesinde sakladığı o buruk yürekle mesut bir görüntü veriyordu... Nüfusçu, o artık yaşlılığa hizmet eden adam, yıllarca dindiremediği öfkesinin hasadını topluyordu demir parmaklıkların arkasında...

Armağan, ilçenin en saygın simalarından birisiydi artık. Söz kesen, hatırlı ve soylu bir insan olarak yaşıyordu eskiden horlandığı toplumun arasında...

Adını ‘Âdem’ koydukları bir de çocukları dünyaya gelmişti... Gülden mutluluk gülücükleri dudaklarından eksilmeyen bir anneydi şimdilerde...

Ve Maviş, Nüfusçu’nun onlara bıraktığı kutsal bir emanetti...

Armağan ve Âdem Bey el ele vermişlerdi ilçede... Yeni reis Âdem Bey’in kendisine verdiği destekle seçilmişti... Emekler, ilçe insanlarının çehrelerini de değiştirmişti...

Ve Âdem Bey'in geciken misafirleri nihayet gelmişlerdi ilçeye...

Gönüllere, içli bir not daha düşecekti zaman... Üç kardeş, kederin istilâsındaki yüzlerle çalmışlardı babalarının kapısını...

Ecdat hatırası onarılmış, şirin bir konak görünümündeki evin, ihtişamlı bahçesinden içeriye suçluluk duyguları içinde, girmişlerdi. Emektar aşçı ve eşi karşılamıştı onları...

Aşçı, kapıyı çalarak:

— Çocuklarınız ziyaretinize gelmişler efendim...

Derin bir bakış fırlatmıştı mahmur gözlerini aralayıp:

— Salona al onları... Giyinip geliyorum...

Aşçının eşi yapmıştı istenileni... Üç kardeş, sessiz sedasız girdikleri salonda şaşkın anlar yaşamışlardı etraflarını gözden geçirirken... Üçünün de çerçeveli fotoğrafları asılmıştı duvara.

Ve annesinin fotoğrafı vardı bir köşesinde duvarın... İçerisi göz alıcı renklerin cümbüşündeydi... Kilimler vardı duvarlarda, el dokuması halılar serilmişti yere. Geniş salonun ortasında semaver ve yer sofrası bütün ihtişamıyla sergiliyordu kendisini... Estetik tam nirengi noktasındaydı ve müthiş bir zarafet sunuyordu göze.

Âdem Bey çok geçmeden giyinip inmişti yanlarına. Buğulu bakışların hissiyatı sarmıştı misafirleri. Karşılıklı, nihayetsiz derinlikleri kurcalayan bakışlar, nemliydi hepsinde de... Görüntü kırık döküktü nemlerin istilâsından.

Titrek, hazin bir sesti dikkatlerini çeken:

— Demek sonunda bir babanızın olduğunu da hatırladınız! Yine en büyükleriydi tercümanları:

— Hiç unutmamıştık ki baba.

Sırasıyla elini öpüp sarılmışlardı babalarına... Sonunda duygusal bir bakış bırakmıştı Âdem Bey çocuklarının üzerinde ve el işaretinin arkasından konuşmuştu:

— Oturun bakalım.

Üçü birden, yan yana babalarının oturduğu koltuğun hemen karşısında duran kanepeye sıralanıp oturmuşlardı.

Baba biraz nefeslendikten sonra, titrek sesiyle soruyordu:

— İyiyiz baba, ya sen?

— Üçüncü baharımı yaşıyorum doğup büyüdüğüm bu ilçede.

İsa başlamıştı söze yine:

— Sana karşı büyük haksızlık ettik baba. Senden üçümüz birden affımızı istemek için geldik.

Hazin, inanılmaz şekilde içli ve dokunaklıydı sesinin tonu:

— Bu yaşadığımız dünyada, artık bir gelenek hâlini alıyor çocuklar. Hiç düşündünüz mü, bilmem. Anne ve babalar çocuklarına kırılsalar bile, onları asla unutamazlar. Kahırlansalar bile, yürekten beddua edemezler. Gücenirler ama kopamazlar... Onlar çoğunlukla evlâtlarına iyi bir düzen kurabilmenin hayaliyle yaşarlar.

Gerçekleştirmişlerse şayet, müsterih bir vicdanları vardır onlardan ayrılırlarken.

Müstakil bir bağ bağışlarlar, bakarsın bir salkım alamazlar içinden...

İşte böyle çocuklar, sizler de benim gibi aynı duygular içinde çocuklarınız için yaşıyorsunuz. Hayat aslında bir ödünçten, bir keşikten, daha doğrusu bir devir teslimden ibaretmiş...

Baba ve anneler çocuklarına, çocukları kendi çocuklarına

açarlar kanatlarını... Sizleri büyütürken içinizden birinizin kaşı kırışsa, bir rahatsızlığınız olsa, yüreğimiz kanardı... Yüzünüzün güldüğü anlarda bütün sıkıntılarımızı unuturduk. Hayatın çok kötü bir geleneği varmış meğer, kaçınılmaz olan. Babaların ve annelerin yavrularına gösterdiği şefkatin keşiği, ihtiyarladıkları ya da rahatsızlandıkları anlarda evlâtlarına geldiğinde, bakın neler olurmuş...

Babalar ve anneler evlâtları hastalandığında gözlerinin ta içine bakarlarmış. Dua ederlermiş iyileşmeleri için...

Dua ederlermiş onlar da. Hani o, hazin an için. Veda anı yaklaştı mı diyen içten bir bakış...

Bilmiyorum, belki istisnaları da vardır bunun. Neyse...

Hazin bir çehresi vardı Âdem Bey'in. Söylemişti söyleyeceklerini ve "neyse" diye noktalamıştı sonunda.

— İyisiniz ya?

— Sağ ol baba.

Aynı sesler çıkıyordu dudakların arasından.

— Seni sormalı?

— Bunaklık mevsimi bizimkisi çocuklar, aldırmayın sitemlerime. Çocuklarınız, hanımlarınız da iyiler mi bari?

— İyiler baba, selâm söylediler hepsi de.

— Torunlarımı özlemiştim. Sığmadılar mı arabaya?

— Biz seni götürmek için gelmiştik baba.

— Zahmet etmişsiniz.

— Biz yeterince üzüldük baba. Bir daha deşelemesek eski günleri?

— Unutulmaz ki öyle şeyler evlâdım. İnsan, içinde her gün biraz daha derinleşen müzmin bir yaraya "Acımasana!" diyebilir mi hiç?

İsa, yakınan bir sesle konuşuyordu babasıyla:

— Bizim sorunlarımız büyüdü baba. Mutlaka dönmelisin aramıza. Şimdilerde çok ama çok ihtiyacımız var sana. İş yerine gelip gitmesen bile, dizginler mutlaka senin elinde olmalı. Bu kanaate vardık sonuçta. İnan baba, özledik o günlerimizi.

Hani bir söz vardır dillerde dolaşıp duran. Bizler yeni anladık boş yere anlatılmadığını:

"Altı yaşındaki çocuk böyle söylermiş:

'Babam her şeyi biliyor.'...

On yaşındayken biraz azalırmış güveni:

'Babam çok şeyi biliyor.' dermiş...

On beşlerinde, yeni bulûğ çağı rüzgârları kafasında eserken, biraz daha değişirmiş işin şekli ve:

'Ben de babam kadar biliyorum.' düşüncesi başlarmış kafasında insanın...

Yirmi yaşlarında daha da güven duyarmış kendisine ve cesur bir yürekle seslendirmeye başlarmış düşüncelerini:

'Babamın fazla bilgisi yok.' dermiş...

Otuz yaş, olgunluğa ilk adımları olurmuş:

'Bir defa da babama sormalıyım.' düşüncesi yerleşirmiş bilincine insanın...

Kırkında daha belirgin bir dönüşümü yaşarmış düşünceler:

'Ne de olsa babam bazı şeyleri biliyordur.' demeye başlarmış...

Ellisinde düşüncesini hürce seslendirmeye başladığı anlarını yaşarmış ve şöyle dermiş:

‘Babam her şeyden haberdarmış.’...”

İşte bunun için affetmelisin bizleri baba. Çünkü henüz hiçbirimiz o yaşlarda bile değiliz... Ne olur şu son sözleri de söyletme bize: “Ah, babam hayatta olsa da sorsaydık.”...

Acının en demli noktasındaydı bakışlar.

— Ne istiyorsunuz benden?

— Babacığım, korkunç anlaşmazlıklar girdi aramıza. Şirket çekişmeler yüzünden sallantıda... Kavgaları yaşıyoruz artık aramızda. Baba ne olur bu iş çok daha dönülmez noktalara gelmeden, sen aramıza dön ve geriye al verdiğin her şeyi de.

Şayet dönmem diyorsan... Yine gel... Gel ve işleri üç eşit parçaya böl aramızda... Yine de bizim en çok istediğimiz aramızda olmandır.

Evlâtlarınıza iyi bir gelecek bırakabilmek için hazırlık yapın sizler de... Nöbeti devrederken borçlu olmayın onlara... Hazan, istemeseniz de hüznü beraberinde getirir. Sakın unutmayın bu mısraları, hatta çerçeveletip, gözünüzün önüne asın ve okuyun sık sık:

Gül ağacı demiş tomurcuğuna,
Yarın rayihanı yel alıp gider.
Annesi demiş ki yavrucağına,
Bütün emeklerim, el alıp gider...

Geleceğin dünyasına da, bu mısralarımla selâm olsun...

SON

BASINDAN

Günahın rengi nedir? / Kara mıdır sizce de?

Öyle midir değil midir bilemeyiz ama kopkoyu bir renk olduğunu ve bütün renkleri soldurduğunu söyleyebiliriz herhâlde. “Günahın Rengi” Ahmed Günbay Yıldız’ın son romanının adı. Kitabını, bir anlık arzuya, ihtirasa ve intikam duygusuna acımasızca kurban edilen bir aşkın etrafında kurgulayan yazar, eserinde aslında toplumdaki ahlâkî çöküşü, eğitimsizliği, kutsal değerlerimize yeterince ehemmiyet vermeyişimizi eleştiriyor. Roman bu bakımdan okuyucuyu silkeliyor ve iç muhasebeye davet ediyor.

Romanın başkahramanı Hasret, ahlâk, iffet, iman, masumiyet timsali. Tüm genç kızlara örnek olacak hasletlere sahip olan Hasret, romanda, tahammül edilmesi güç acılara göğüs germek, manevî yükleri sırtlamak zorunda kalıyor. Tevekkül ve sabırla gönlündeki yarayı tedavi edemese de ayakta kalmayı başarıyor.

Romanın bir başka kahramanı Armağan, işlenen günahın kavurduğu masumlardan biri sadece… Çocukluk yıllarından büyüyüp bir yetişkin olana kadar bu günahın bedelini horlanarak, küçümsenerek, hakaret işiterek çok ağır ödeyenlerden…

Tek bir kıvılcımdan çıkıp hızla büyüyen ve etrafında ne varsa yakıp, yıkıp yok eden koca bir yangın gibi, düşüncesizce işlenen tek bir günahın, nasıl nesillere sirayet ettiğini, hayatları mahvettiğini anlatıyor Günahın Rengi.

Romanında daha pek çok toplumsal yaraya değinen Ahmed Günbay Yıldız, Âdem Bey ve oğullarıyla ebeveyn – evlât ilişkisini sorguluyor, problemli yanlarına dikkat çekiyor. Okuyucuya her evlâdın anne ve babasına karşı olan vefa borcunu hatırlatıyor.

Ahmed Günbay Yıldız alıştığımız kendine has üslubuyla kaleme aldığı Günahın Rengi'ni şu satırlarla nihayetlendiriyor ve âdeta okuyucusuna sesleniyor:

"Evlâtlarınıza iyi bir gelecek bırakabilmek için hazırlık yapın sizler de… Nöbeti devrederken borçlu olmayın onlara… Hazan istemeseniz de hüznü beraberinde getirir. Sakın unutmayın bu mısraları, hatta çerçeveletip gözünüzün önüne asın ve okuyun sık sık:

Gül ağacı demiş tomurcuğuna:
Yarın rayihanı yel alır gider.
Annesi demiş ki yavrucağına:
Bütün emeklerim el alıp gider…

Geleceğin dünyasına da bu mısralarımla selâm olsun…"

"Nişanlıydı... Son günlerde yaşadıkları inanılmazdı... İki katlı ahşap binanın alt katındaki geniş salonda, nişanlısının annesi ve babası vardı.

Aslında deliler gibi âşıktı nişanlısına... Bir yandan, buhranlar içindeki düşüncesiyle boğuşuyor bir yandan da hayallerini nişan takılmadan önceki günlerine dönebilmek için zorluyordu...
Odasına çekilmiş ve kapısını üzerine kilitlemişti. Misafirlerin yanına inmesi gerektiğini biliyordu aslında; fakat inmiyordu her nedense...
Kafasının içinde hapsettiği ve dışarıya sızmasına asla izin vermediği sıkıntıların kıskacında sıkışıp kalmıştı.
Yasin'i seviyordu hâlâ... Duygularındaki yoğunluk, sevdasının belgesi gibiydi.

Bütün bunlara rağmen, evlerine düğün gününü kararlaştırmak için gelenlerin yanlarına inmeyişi, diğer yandan parmağındaki nişan yüzüğünü yorgun uğraşlarla bir an önce çıkarmak için acele edişi, inanılmazdı...
Nihayet parmağındaki yüzüğü çıkardı. Avucunun içine aldığı yüzüğü seyrederken içli bir soluk tazeledi. Sıra kulağındaki küpelerle kolundaki bileziklerdeydi..."

